

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

Rigorózní práce

Registr smluv

Plzeň 2018

Mgr. Lucie Beranová

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

OBOR RIGORÓZNÍHO ŘÍZENÍ:
OBČANSKÉ PRÁVO A CIVILNÍ PROCES

Rigorózní práce

Registr smluv

Plzeň 2018

Mgr. Lucie Beranová

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto rigorózní práci s tématem “*Registr smluv*” zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala, a to způsobem ve vědecké práci obvyklým.

České Budějovice, září 2018

Mgr. Lucie Beranová

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala své rodině a zejména partnerovi za trpělivost, podporu a pomoc, kterou mi poskytli při zpracování této rigorózní práce.

SEZNAM ZKRATEK

AZ	zákon č.121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů
BIS	Bezpečnostní informační služba
Druhá novela	zákon č. 382/2011 Z. z., kterým se mění a doplňuje zákon č. 211/2000 Z. z., o svobodném přístupu k informacím a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů
GDPR	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)
GIBS	Generální inspekce bezpečnostních sborů
InSVS	zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů
KonZ	zákon č. 139/2006 Sb., koncesní
LZPS	usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky
Novela ZRS	zákon č. 249/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění zákona č. 298/2016 Sb.
NOZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
NZ č. 740/0	návrh poslanců Jana Farského, Petra Gazdika, Karolíny Peake, Jaroslava Plachého, Radka Johna, Jeronýma Tejce, Vladimíra Koníčka a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění sněmovního tisku č. 740/0.
PHÚSC	zákon č. 420/2004, o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
První novela	zákon č. 546/2010 Z.z., ktorým sa doplňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
RozPrav	zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
Správa	Správa státních hmotných rezerv
SpŘ	zákon č. 500/2004 Sb., správní úřad
SZSPI	zákon č. 211/2000 Z. z., o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií)
TŘ	zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Ústava	ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
ÚzmRoz	zákon č. 520/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
VýzInst	zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích
VýzVýv	zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje)
ZBČR	ústavní zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky
ZGIBS	zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů
ZIŽP	zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí
ZKB	zákon č. 229/1992 Sb., o komoditní burze
ZKr	zákon č. 129/2000 Sb., o krajích
ZMČR	zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích
ZoB	zákon č. 21/1992 Sb., o bankách
ZoC	zákon č. 526/1990 Sb., o cenách
ZOK	zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
ZoL	zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech
ZOM	zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů
ZoMP	zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
ZoO	zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
ZOPS	zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech
ZP	zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
ZRS	zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv)
ZSPI	zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
ZSSHR	zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv
ZVD	zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách
ZVŠ	zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)
ZVZ	zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů
ZVZP	zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů
ZVZPČR	zákon č. 551/1991 Sb., o všeobecné zdravotní pojišťovně ČR
ZZP	zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů
ZZS	zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky
ZZVZ	zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Obsah

1. Předmět zákona o registru smluv	1
1.1 Obecně k zákonu o registru smluv	1
2. Smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv	3
2.1 Obecně ke smlouvám podléhajícím uveřejnění dle ZRS.....	3
2.2 Povinné subjekty dle ZRS	4
2.2.1 Česká republika [§ 2 odst. 1 písm. a) ZRS]	5
2.2.2 Územní samosprávné celky a městské části nebo městské obvody územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy [§ 2 odst. 1 písm. b) ZRS]	6
2.2.3 Státní příspěvkové organizace [§ 2 odst. 1 písm. c) ZRS].....	8
2.2.4 Státní fondy [§ 2 odst. 1 písm. d) ZRS]	8
2.2.5 Veřejná výzkumná instituce a veřejné vysoké školy [§ 2 odst. 1 písm. e) ZRS]	8
2.2.6 Dobrovolný svaz obcí [§ 2 odst. 1 písm. f) ZRS]	10
2.2.7 Regionální rady regionů [§ 2 odst. 1 písm. g) ZRS].....	10
2.2.8 Příspěvková organizace územního samosprávného celku [§ 2 odst. 1 písm. h) ZRS].....	11
2.2.9 Ústavy založené státem nebo územním samosprávným celkem [§ 2 odst. 1 písm. i) ZRS].....	11
2.2.10 Obecně prospěšná společnost založená státem nebo územním samosprávným celkem [§ 2 odst. 1 písm. j) ZRS].....	12
2.2.11 Státní podnik nebo národní podnik [§ 2 odst. 1 písm. k) ZRS]	13
2.2.12 Zdravotní pojišťovna [§ 2 odst. 1 písm. l) ZRS].....	13
2.2.13 Český rozhlas a Česká televize [§ 2 odst. 1 písm. m) ZRS]	14
2.2.14 Právnícká osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby [§ 2 odst. 1 písm. n) ZRS]	14
2.3 Výjimka z povinnosti uveřejnění pro právnické osoby založené podle jiného než českého práva	18
3. Výjimky z uveřejňování v registru smluv dle § 3 ZRS	19
3.1 Obecně k výjimkám z uveřejnění v registru smluv	19
3.2 Výjimka z uveřejnění v registru smluv dle § 3 odst. 1 ZRS.....	19
3.2.1 Osobní údaje	20
3.2.2 Obchodní tajemství	24

3.3	Výjimky z uveřejnění v registru smluv dle § 3 odst. 2 ZRS	26
3.3.1	Výjimky z uveřejnění v registru smluv dle § 3 odst. 2 ZRS před novelou ZRS	26
3.3.2	Výjimky z uveřejnění v registru smluv dle § 3 odst. 2 ZRS po novele ZRS	38
4.	Registr smluv jako informační systém veřejné správy	44
5.	Způsob uveřejnění smlouvy v registru smluv	47
5.1	Postup uveřejnění smlouvy v registru smluv	47
5.1.1	Určení smluvní strany uveřejňující smlouvu v registru smluv	47
5.1.2	Převedení smlouvy do zákonem požadovaného formátu	50
5.1.3	Zaslání smlouvy správci registru smluv a její uveřejnění v registru smluv	52
5.2	Povinnost uveřejnit metadata	54
5.2.1	Identifikace smluvních stran	54
5.2.2	Vymezení předmětu smlouvy	55
5.2.3	Cena nebo hodnota předmětu smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv	56
5.2.4	Datum uzavření smlouvy	58
5.3	Fikce neuveřejnění smlouvy v registru smluv	59
5.4	Výjimka z uveřejnění metadat (identifikace smluvních stran a cena/hodnota)	60
5.5	Oprava uveřejněné smlouvy a jejích metadat	61
6.	Následky uveřejnění smlouvy v registru smluv	63
7.	Sankce zrušení smlouvy od počátku	67
7.1	Zrušení smlouvy dle § 7 odst. 1 ZRS	67
7.1.1	Následky zrušení smlouvy od počátku	69
7.1.2	Bezdůvodné obohacení	69
7.1.3	Narovnání	70
7.1.4	Platnost části smlouvy neuveřejněné v registru smluv	70
7.1.5	Další následky zrušení smlouvy dle § 7 odst. 1 ZRS	71
7.1.6	Vliv zrušení smlouvy od počátku dle § 7 odst. 1 ZRS na smlouvy závislé	71
7.2	Uveřejnění části smlouvy nebo metadat v registru smluv v dodatečné lhůtě dle § 7 odst. 2 ZRS	71
7.3	Uveřejnění části smlouvy a metadat v registru smluv v dodatečné lhůtě dle § 7 odst. 3 ZRS	75

7.4	Oprava metadat	76
8.	Společná a přechodná ustanovení.....	77
8.1	Smlouvy s mezinárodním prvkem podléhající uveřejnění v registru smluv	77
8.2	Forma smluv podléhající uveřejnění v registru smluv.....	77
8.2.1	Písemná forma smluv	77
8.2.2	Náležitosti písemné formy smlouvy	78
8.3	Uveřejňování dodatků ke smlouvám podléhající uveřejnění v registru smluv	79
8.3.1	Uveřejňování dodatků ke smlouvám uzavřeným před 1. 7. 2016.....	80
8.3.2	Uveřejňování dodatků ke smlouvám uzavřeným po 1. 7. 2016.....	81
8.3.3	Nepřímá ujednání a jejich zveřejnění v registru smluv, změna nepřímých ujednání.....	83
8.4	Vztah Registru smluv k uveřejňování smluv dle jiných právních předpisů	85
8.4.1	Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek	86
8.4.2	Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů	89
8.4.3	Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.....	92
8.4.5	Zákon č. 139/2006 Sb., koncesní (zrušen k 1. 10. 2016 zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek)	94
8.4.6	Zákon č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání	95
8.5	Dozor a kontrola územních samosprávných celků	96
9.	Účinnost ZRS	99
10.	Slovenská právní úprava zveřejňování smluv, objednávek a faktur	100
11.	ZRS aktuální dění	106
11.1	Návrh na zrušení ZRS.....	106
11.2	Návrh novely ZRS	106
	ZÁVĚR	109

ÚVOD

Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a registru smluv (dále jen „ZRS“) je v českém právním řádu poměrně novým právním předpisem. ZRS vstoupil v platnost dne 14. 12. 2015 s tím, že účinnosti nabyl dne 1. 7. 2016, vyjma sankčních ustanovení § 6 a § 7, jež vstoupily v účinnost až o rok později.

Cílem zákona o registru smluv je umožnit široké veřejnosti kontrolovat nakládání a hospodaření s veřejnými prostředky. V registru smluv jsou zveřejňovány soukromoprávní smlouvy, jakož i smlouvy o dotaci či návratné finanční výpomoci, jejichž smluvní stranou jsou povinné subjekty, tj. stát či další veřejné instituce. Občané si mohli takovéto smlouvy vyžádat již před účinností ZRS postupem dle zákona o svobodném přístupu k informacím.¹ Často však docházelo k jejich neposkytnutí s odvoláním se na to, že smlouvy obsahují informace představující obchodní tajemství či z jiného důvodu. Zákon o registru smluv a zejména autoregulační mechanismus v něm užitý má těmto praktikám bránit. Smlouva, jež splňuje náležitosti smlouvy podléhající zveřejnění v registru smluv, k tomu, aby nabyla účinnosti, musí být nejprve zveřejněna v registru smluv. V případě, že tak ani jedna ze smluvních stran neučiní do tří měsíců od jejího uzavření, bude takováto smlouva zrušena od počátku.

Toto téma rigorózní práce jsem si vybrala ze dvou důvodů. Prvním důvodem je skutečnost, že v době výběru tématu jsem pracovala ve veřejné instituci, a rozhodovala, jaké smlouvy podléhají zveřejnění dle ZRS a na jaké dopadají výjimky z uveřejnění dle § 3 ZRS. Při rozhodování zda smlouvu zveřejnit či nezveřejnit v registru smluv jsem několikrát byla na pochybách, zda na smlouvu dopadá výjimka z uveřejnění či nikoliv, což vedlo k zájmu o tuto problematiku a načítání různých výkladových stanovisek, případně komentářů, které mi pomohly utvořit si svůj vlastní názor. Avšak, jak i ve své práci dále doporučuji, v případě pochyb, zda na konkrétní smlouvu dopadá povinnost uveřejnění v registru smluv či se uplatní jedna z výjimek z uveřejnění, jsem se vždy přiklonila ke zveřejnění smlouvy v registru smluv, a to s ohledem na sankci zrušení smlouvy od počátku. Druhým důvodem, proč jsem se rozhodla pro toto téma, je skutečnost, že se jedná o nový právní institut, kdy jako každá novinka, ZRS obsahuje nedokonalosti a výkladové nejasnosti, které judikatura ještě neřešila, což poskytuje půdu pro mnohé právní výklady a rozborů.

¹ Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „ZSPI“)

Cílem rigorózní práce je zpracovat problematiku ZRS jako celku, stručný nástin slovenské právní úpravy registru smluv a jeho skromná komparace s českou právní úpravou a v neposlední řadě aktuální stav ZRS.

Práce bude rozdělena do jedenácti kapitol, kdy při rozdělení kapitol a podkapitol budu vycházet z konstrukce ZRS. První kapitola bude popisovat předmět ZRS.

Druhá kapitola bude obsahovat definici smluv, jež podléhají uveřejnění v registru smluv, jakož i seznam povinných subjektů dle ZRS s jejich krátkým popisem.

Třetí kapitola bude obsahovat dva typy výjimek z uveřejnění dle ZRS. Prvním typem budou výjimky z uveřejnění informací, které nelze poskytnout při postupu podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím. Druhým typem budou výjimky z uveřejňování smluv, v jednom případě technických dokumentů, v registru smluv.

Čtvrtá kapitola bude obsahovat definici registru smluv jako informačního systému veřejné správy.

Pátá kapitola bude obsahovat postup, jak smlouvu podléhající uveřejnění v registru smluv zveřejnit tak, aby bylo zveřejnění souladné se ZRS, povinnost uveřejnit metadata v registru smluv a jejich definici, výjimku z uveřejnění některých metadat, fikci neuveřejnění smlouvy v registru smluv a opravu uveřejněné smlouvy, případně jejich metadat.

Šestá kapitola bude upravovat účinnost smlouvy podléhající zveřejnění v registru smluv a případy, kdy smlouva podléhající zveřejnění v registru smluv nabývá účinnosti, již před jejím zveřejněním v registru smluv.

Sedmá kapitola bude upravovat sankci zrušení smlouvy od počátku a následky s tím spojené, dále uveřejnění smlouvy, neuveřejněné části smlouvy nebo nesprávně vyloučených metadat v registru smluv v dodatečné lhůtě.

Osmá kapitola bude upravovat smlouvy s mezinárodním prvkem podléhající uveřejnění v registru smluv, formu smluv podléhající uveřejnění v registru smluv, uveřejňování dodatků ke smlouvám podléhajícím uveřejnění v registru smluv, vztah ZRS k uveřejňování smluv a informací z nich dle jiných právních předpisů a dozor a kontrolu územních samosprávných celků při plnění povinnosti dle ZRS.

Devátá kapitola bude obsahovat účinnost ZRS.

Desátá kapitola bude obsahovat stručný popis slovenské právní úpravy registru smluv a komparaci úpravy registru smluv v Čechách a na Slovensku.

Jedenáctá kapitola bude upravovat aktuální dění kolem ZRS.

Ve své práci čerpám informace především z právních předpisů, monografií, judikatury a odborných článků. K vypracování své práce jsem využila několika vědeckých metod. Vedle vztahové analýzy a jazykového výkladu, především metodu popisnou a metodu selektivní.

1. Předmět zákona o registru smluv

1.1 Obecně k zákonu o registru smluv

Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a registru smluv (zákon o registru smluv), jak již název napovídá, upravuje podmínky účinnosti některých smluv, stanovuje základní rámec a pravidla pro uveřejňování těchto smluv prostřednictvím registru smluv a upravuje registr smluv jako informační systém veřejné správy. V ZRS se uplatňuje tzv. dělená účinnost. ZRS je platný ode dne 14. 12. 2015 a účinný ode dne 1. 7. 2016, s tím, že ustanovení § 6 a § 7 nabyly účinnosti až dne 1. 7. 2017. Blíže k této problematice v kapitole 9. Účinnost ZRS.

Dle důvodové zprávy byl návrh ZRS „vypracován především s cílem zavést jednoduchá pravidla, která zabezpečí transparentní a hospodárné nakládání s veřejným majetkem a s veřejnými prostředky. Svými principy a zpracováním vychází ze slovenské úpravy, která je účinná od 1. ledna 2011. Ta během své existence osvědčila preventivní účinek (viz údaje o odhadovaných úsporách) a prokázala rovněž technickou realizovatelnost zveřejňování (v období 1. ledna 2011 – 1. června 2012 bylo takto zveřejněno více než 190.000 smluv a smluvních dodatků)“.²

ZRS je tvořen deseti paragrafy. Paragraf číslo jedna stanovuje předmět úpravy ZRS, paragraf číslo dva vymezuje okruh subjektů, jež jsou povinny zveřejňovat smlouvy v registru smluv, paragraf číslo tři definuje smlouvy na něž se povinnost uveřejnění v registru smluv nevztahuje či informace, které se v registru smluv nezveřejňují, paragraf číslo čtyři upravuje registr smluv jako informační systém veřejné správy, paragraf číslo pět stanovuje postup uveřejnění smlouvy v registru smluv, paragraf číslo šest upravuje následky uveřejnění smlouvy v registru smluv, paragraf číslo sedm upravuje sankci zrušení smlouvy od počátku v případě jejího nezveřejnění v registru smluv, paragraf číslo osm upravuje společná a přechodná ustanovení. Za zmínku zejména stojí ustanovení,

² Návrh poslanců Jana Farského, Petra Gazdika, Karolíny Peake, Jaroslava Plachého, Radka Johna, Jeronýma Tejce, Vladimíra Konička a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění sněmovního tisku č. 740/0, s. 17. Dostupné z: <http://www.psp.cz/doc/00/08/67/00086705.pdf>. (dále jen „NZ č. 740/0“)

kteřé řeší duplicitní povinnost uveřejnění smlouvy jak podle ZRS, tak podle jiných právních předpisů, paragraf číslo devět upravuje závěrečná ustanovení a paragraf číslo deset upravuje účinnost ZRS.

Přestože ZRS neobsahuje ustanovení upravující základní pravidla, lze s ohledem na aktuální znění ZRS a znění důvodové zprávy k původnímu návrhu ZRS vyvodit pět základních pravidel, na nichž je ZRS vystavěn. Smlouvy uzavírané subjekty hospodařícími s veřejným majetkem a prostředky podléhají kontrole veřejnosti, takovéto smlouvy jsou zveřejňovány na jednom místě, které umožňuje dálkový přístup (internet), smlouvu může zveřejnit kterákoliv ze smluvních stran, takováto smlouva nabývá účinnosti až dnem jejího zveřejnění v registru smluv, v případě, že nebude smlouva zveřejněna do tří měsíců od jejího uzavření, bude zrušena od počátku a poslední pravidlo, v registru smluv se neuveřejní informace, které nelze poskytnout při postupu podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím.³

Účelem ZRS je rozvíjet základní ústavně zaručené právo veřejnosti na informace,⁴ zejména zajistit, aby orgány územní samosprávy poskytovaly přiměřeným způsobem informace o své činnosti.⁵

Právo veřejnosti na informace již upravuje zákon o svobodném přístupu k informacím,⁶ jedná se však o pasivní právo, které nezajišťuje dostatečnou kontrolu subjektů hospodařících s veřejným majetkem a prostředky, kdy takovéto subjekty často odmítají informace o svém hospodaření poskytnout. Naproti tomu ZRS zajišťuje aktivní poskytování informací o smlouvách, jejichž smluvní stranou je subjekt hospodařící s veřejnými prostředky. Zároveň však ZRS poskytuje ochranu těm informacím, které jsou vyloučeny z poskytování podle ZSPI a tím chrání i konkurující ústavně zaručená práva na ochranu soukromí a majetku.⁷

³ BOUDA, P. a kol. *Zákon o registru smluv. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 4-5. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9.

⁴ Čl. 17 usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky (dále jen „LZPS“) a čl. 10 sdělení č. 209/1992 Sb., federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících

⁵ Čl. 17 odst. 5 LZPS

⁶ Čl. 5 ZSPI

⁷ Čl. 7, 10 a 11 LZPS

2. Smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv

2.1 Obecně ke smlouvám podléhajícím uveřejnění dle ZRS

V registru smluv se povinně uveřejní soukromoprávní smlouva, jakož i smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, jejíž alespoň jednou ze smluvních stran je povinný subjekt uvedený v § 2 odst. 1 písm. a) až písm. n) ZRS.⁸

Pro určení smluv, které podléhají uveřejnění dle ZRS, je nutné rozlišit soukromoprávní a veřejnoprávní smlouvy.

Za soukromoprávní smlouvu lze označit každou smlouvu, která není smlouvou veřejnoprávní ve smyslu § 159 a násl. SpŘ. Obecně lze veřejnoprávní smlouvu, v souladu s legální definicí v § 159, vymezit jako dvoustranný či vícestranný právní úkon (pozn. dnes právní jednání), který zakládá, mění nebo ruší práva a povinnosti v oblasti veřejného práva. Veřejnoprávní smlouvou proto nemůže být pouhé deklaratorní osvědčení existence práv a povinností, ve vztahu k právům a povinnostem musí vždy působit konstitutivně. Veřejnoprávní smlouva se vždy, stejně jako ostatní úkony, posuzuje podle svého skutečného obsahu, a nikoliv podle formálního označení. Veřejnoprávní smlouva musí být v souladu s právními předpisy, nesmí je obcházet a musí být v souladu s veřejným zájmem, jak stanoví odstavec § 159 odst. 2 SpŘ. Vedle toho musí platit, že uzavření veřejnoprávní smlouvy, jejíž stranou je správní orgán, nesmí snižovat důvěryhodnost veřejné správy, musí být účelné a správní orgán musí mít při jejím uzavírání za cíl plnění úkolů veřejné správy.⁹

Veřejnoprávní smlouvy dělíme do tří skupin, a to veřejnoprávní smlouvy koordinační, veřejnoprávní smlouvy subordinační a veřejnoprávní smlouvy mezi účastníky.¹⁰ Žádná z těchto smluv nepodléhá uveřejnění v registru smluv.

⁸ § 2 odst. 1 ZRS

⁹ JEMELKA, L. Správní řád: komentář. 5. vydání. Beck-online [online]. Nakladatelství C. H. Beck [cit.3.6.2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/documentview.seam?documentId=nnptembrgzpwk232ge3tklttmjptembqgrptkmbq15ygmjvhe>.

¹⁰ § 160 až 162 zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „SpŘ“) Veřejnoprávní smlouvu koordinační dle § 160 odst. 1 SpŘ uzavírají mezi sebou stát, veřejnoprávní korporace, jiné právnické osoby zřízené zákonem a právnické a fyzické osoby, pokud vykonávají zákonem nebo na základě zákona svěřenou působnost v oblasti veřejné správy. Veřejnoprávní smlouvu subordinační dle § 161 SpŘ stanoví-li tak zvláštní zákon, může správní orgán uzavřít s osobou, která by byla účastníkem správního řízení podle § 27 odst. 1 SpŘ, kdyby probíhalo řízení podle části druhé SpŘ, a to i namísto vydání rozhodnutí. Podmínkou účinnosti veřejnoprávní smlouvy je souhlas ostatních osob, které by byly účastníky takového řízení. Veřejnoprávní smlouvu mezi účastníky dle § 162 SpŘ mohou uzavřít Ti, kdo

Avšak kromě veřejnoprávních smluv dle odstavce výše existují i zvláštní typy veřejnoprávních smluv, jako je smlouva o poskytnutí dotace či návratné finanční výpomoci, kdy na plnění takovýchto smluv jsou poskytovány finanční prostředky z veřejných rozpočtů, resp. státu či územních samosprávných celků;¹¹ na takové smlouvy povinnost uveřejnění v registru smluv dopadá. Více k problematice veřejnoprávních smluv o poskytnutí dotace a návratné finanční výpomoci v podkapitole 8.4.2 Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

V případě pochyb, zda se jedná o veřejnoprávní či soukromoprávní smlouvu, lze doporučit postupovat v souladu s principem *in favore publicatio* a smlouvu v registru smluv zveřejnit.¹²

2.2 Povinné subjekty dle ZRS

ZRS¹³ obsahuje taxativní výčet subjektů, které jsou povinny zveřejnit jimi uzavřené smlouvy v registru smluv, a to za předpokladu, že budou splněny další zákonem stanovené podmínky. Těmito subjekty jsou Česká republika, územní samosprávný celek, včetně městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy, státní příspěvková organizace, státní fond, veřejná výzkumná instituce nebo veřejná vysoká škola, dobrovolný svaz obcí, regionální rada regionu soudržnosti, příspěvková organizace územního samosprávného celku, ústav založený státem nebo územním samosprávným celkem, obecně prospěšná společnost založená státem nebo územním samosprávným celkem, státní podnik nebo národní podnik, zdravotní pojišťovna, Český rozhlas nebo Česká televize a právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby.

by byli účastníky správního řízení podle § 27 odst. 1 SpŘ, kdyby probíhalo řízení podle části druhé SpŘ, popřípadě ti, kdož účastníky takového řízení jsou, mohou uzavřít veřejnoprávní smlouvu týkající se převodu nebo způsobu výkonu jejich práv nebo povinností, nevylučuje-li to povaha věci nebo nestanoví-li zvláštní zákon jinak. K uzavření takové veřejnoprávní smlouvy je třeba souhlasu správního orgánu; ten posuzuje veřejnoprávní smlouvu a její obsah z hlediska souladu s právními předpisy a veřejným zájmem.

¹¹ Rozsudek NSS ČR ze dne 16. 05. 2013, sp. zn. 7 Afs 38/2013.

¹² **KORBEL, F.** Zákon č. 340/2015 Sb. o Registru smluv – vybrané otázky online]. *Asociace pro veřejné zakázky*. s. 4. [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: http://www.asociacevz.cz/attachments/article/2177/6_AVZ_2016_FrantisekKorbel.pdf.

¹³ § 2 odst. 1 ZRS

2.2.1 Česká republika [§ 2 odst. 1 písm. a) ZRS]

Česká republika, pokud vystupuje jako účastník právních vztahů, je právnickou osobou sui generis.¹⁴

Česká republika se v rámci soukromoprávních vztahů považuje za právnickou osobou, která je v rovném postavení s ostatními účastníky smluvního vztahu. Avšak oproti jiným právnickým osobám soukromého práva je její autonomie vůle omezena, neboť i v rámci soukromoprávního vztahu plní veřejnou funkci.¹⁵

Za stát právně jedná vedoucí organizační složky, jíž se toto právní jednání týká, pokud není stanoveno jinak. Vedoucí organizační složky může pro určité právní jednání písemně pověřit jiného vedoucího zaměstnance této organizační složky. Další zaměstnanci organizační složky mohou za stát právně jednat pouze v rozsahu stanoveném vnitřním předpisem organizační složky.¹⁶ V případě akciové společnosti, jejímž zakladatelem je ministerstvo, práva akcionáře za stát vykonává vládou písemně pověřený zaměstnanec zakládajícího ministerstva.¹⁷

Organizačními složkami státu jsou ministerstva a jiné správní úřady státu, Ústavní soud, soudy, státní zastupitelství, Nejvyšší kontrolní úřad, Kancelář prezidenta republiky, Úřad vlády České republiky, Kancelář Veřejného ochránce práv, Akademie věd České republiky, Grantová agentura České republiky a jiná zařízení, o kterých to stanoví zvláštní právní předpis anebo ZMČR.¹⁸ Dále jsou organizačními složkami státu rovněž bývalé státní rozpočtové organizace zřízené zvláštním právním předpisem (např. Úřad pro ochranu osobních údajů). Tyto organizace vykonávaly do účinnosti ZMČR právo hospodaření, právo společného hospodaření nebo prozatímní správu.¹⁹

¹⁴ § 6 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (dále jen „ZMČR“)

Rozlišujeme dva typy právních vztahů, ve kterých Česká republika vystupuje, a to vztahy veřejnoprávní a vztahy soukromoprávní. V případě vztahů veřejnoprávních vystupuje stát jako nositel mocenských oprávnění a autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech adresátů veřejného práva, kterými jsou právnické a fyzické osoby. Nejčastějším způsobem rozhodování jsou správní rozhodnutí, popřípadě veřejnoprávní smlouvy. V případě veřejnoprávních vztahů je vztah mezi státem a právnickými a fyzickými osobami v zásadě nerovný, stát je těmto osobám nadřazen.

¹⁵ § 21 zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“)

¹⁶ § 7 odst. 1 a odst. 2 ZMČR

¹⁷ § 28 odst. 2 ZMČR

¹⁸ § 3 odst. 1 ZMČR

¹⁹ § 51 ZMČR

Organizační složku může za stát zřídit i ministerstvo, a to k plnění úkolů v rámci své působnosti. Ke zřízení organizační složky je třeba předchozího souhlasu Ministerstva financí.²⁰ Příkladem takové organizační složky je Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem zřízený Ministerstvem zemědělství.²¹

Organizační složky státu nejsou právními osobami,²² a z toho důvodu nemohou být smluvními stranami smluv podléhajících uveřejnění v registru smluv. Avšak pokud organizační složka státu jedná v rámci své, právními předpisy vymezené, působnosti nebo když vykonává předmět činnosti podle zvláštních právních předpisů, jedná jménem státu. V takovém případě smlouvy, jejichž jsou organizační složky státu smluvní stranou, podléhají uveřejnění v registru smluv.

2.2.2 Územní samosprávné celky a městské části nebo městské obvody územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy [§ 2 odst. 1 písm. b) ZRS]

Územní samosprávné celky dělíme na základní územní samosprávné celky obce a vyšší územní samosprávné celky kraje. Hlavní město Praha má zvláštní postavení hlavního města České republiky.²³

Obce se dále dělí s ohledem na rozsah svěřené přenesené působnosti na obce s obecním úřadem, na obce s pověřeným obecním úřadem a na obce s rozšířenou působností.²⁴ Díky výjimce z povinnosti uveřejnění obsažené v § 3 odst. 2 písm. 1) ZRS²⁵ pouze obce s rozšířenou působností jsou povinny, za splnění dalších podmínek, uveřejňovat v registru smluv smlouvy, jejichž jsou smluvní stranou. Komplexní výčet obcí s rozšířenou působností nalezneme v příloze č. 2 zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.

²⁰ § 4 odst. 1 ZMČR

²¹ Kdo jsme (Ústav pro hospodářskou úpravu lesů) [online]. Ministerstvo zemědělství [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/uhul/kdo-jsme-1>.

²² § 3 odst. 2 ZMČR

²³ § 99 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „Ústava“)

²⁴ § 61 zákona č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení) (dále jen „ZoO“)

²⁵ Povinnost uveřejnit prostřednictvím registru smluv se nevztahuje na smlouvu, jejíž alespoň jednou smluvní stranou je obec, která nevykonává rozšířenou působnost, příspěvková organizace touto obcí zřízená nebo právníká osoba, v níž má taková obec sama nebo s jinými takovými obcemi většinovou účast.

Vyšším územním samosprávným celkem je hl. m. Praha a 13 krajů.²⁶

Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a které hospodaří podle vlastního rozpočtu.²⁷ Přestože Ústava výslovně neuvádí, že územní samosprávné celky mají právní osobnost, nebo-li způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti, z definice uvedené v Ústavě lze vyvodit, že právní osobnost mít musejí, v opačném případě by nemohly nakládat s vlastním majetkem. Podle Petra Havlana představují územní samosprávné celky *„plnohodnotné právní subjekty, a jsou tudíž i plnohodnotnými subjekty vlastnického práva. Mají tedy jako vlastníci, principiálně v rovném postavení s jinými vlastníky, všechna vlastnická oprávnění, a jsou také v zásadě stejně omezovány jako jiní vlastníci. To, že v některých aspektech je na ně „veřejnoprávní“ úprava přísnější než na ostatní vlastníky, je pak věc další.“*²⁸ Z výše uvedeného lze vyvodit, že smlouvy uzavřené obcí s rozšířenou působností či krajem, podléhají za splnění dalších podmínek, uveřejnění v registru smluv.

Oproti tomu městské části a městské obvody statutárních měst jsou organizačními složkami statutárních měst a právní osobnost nemají.²⁹ Městské obvody a městské části jednají za statutární město v záležitostech jim svěřených zákonem a v mezích zákona statutem.³⁰ Statutární město může svěřit statutem za podmínek v něm stanovených městskému obvodu a městské části rozhodování o uzavírání nájemních smluv, smluv o výpůjčkách, poskytování dotací a návratných finančních výpomocí spolkům a mnoha dalších právních jednání.³¹ Z toho plyne, že městské obvody a městské části jsou oprávněny uzavřít jménem statutárního města smlouvu v samostatné působnosti, kdy takováto smlouva rovněž podléhá uveřejnění v registru smluv.

Pro doplnění, v případě městských částí hl. m. Prahy lze hovořit o částečné právní osobnosti, kdy v rozsahu stanoveném zákonem a statutem

²⁶ Zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, ve znění ústavního zákona č. 176/2001 Sb., kterým se mění ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

²⁷ § 101 odst. 3 Ústava

²⁸ **HAVLAN, P. a kol.** *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, 2013. s. 22. ISBN 978-80-7201-899-4.

²⁹ § 20 odst. 2 ZoO

³⁰ § 134 odst. 1 ZoO

³¹ § 133 ZoO

vystupují v právních vztazích svým jménem a nesou odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.³²

2.2.3 Státní příspěvkové organizace [§ 2 odst. 1 písm. c) ZRS]

Státní příspěvkové organizace jsou právníckými osobami, které se řídí zákonem vztahujícím se na organizační složky státu.³³ Typickým příkladem státní příspěvkové organizace jsou dětské domovy, muzea, knihovny a galerie.

V případě, že státní příspěvkové organizace a organizační složky státu či státní příspěvkové organizace mezi sebou, nakládají s majetkem či činí jiná právní jednání, musí být tato jednání upravena smlouvou.³⁴ Tyto smlouvy nejsou veřejnoprávními smlouvami, a proto v případě splnění dalších podmínek podléhají uveřejnění v registru smluv.

2.2.4 Státní fondy [§ 2 odst. 1 písm. d) ZRS]

Státní fondy jsou právnícké osoby zřízené zákonem za účelem finančního zabezpečení zvláště stanovených úkolů a hospodaření s prostředky pro ně určenými. Státní fond musí ve svém názvu obsahovat označení „státní fond“.³⁵ V České republice v současné době existuje šest státních fondů, a to Státní fond životního prostředí České republiky, Státní fond kultury České republiky, Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI), Státní fond rozvoje bydlení, Státní zemědělský intervenční fond a Státní fond kinematografie. Smlouvy uzavřené státními fondy, nikoliv jinými typy fondů, podléhají za splnění dalších podmínek uveřejnění v registru smluv.³⁶

2.2.5 Veřejná výzkumná instituce a veřejné vysoké školy [§ 2 odst. 1 písm. e) ZRS]

Veřejná výzkumná instituce je právníckou osobou, jejímž hlavním předmětem činnosti je výzkum, včetně zajišťování infrastruktury výzkumu, vymezený zákonem o podpoře výzkumu, vývoje a inovací.³⁷ Veřejná výzkumná instituce může být zřízena Českou republikou resp. ministerstvem, jiným

³² § 3 odst. 2 zákona č. 131/2000 Sb., zákon o hlavním městě Praze

³³ § 54 odst. 1 ZMČR

³⁴ § 55 odst. 3 ZMČR

³⁵ § 28 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) (dále jen „**RozPrav**“)

³⁶ Státní fondy [online]. *EPRAVO.CZ* [cit. 9.6.2018]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/statni-fondy-16092.html>.

³⁷ Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (dále jen **VýzVýv**)

ústředním orgánem státní správy nebo Akademií věd České republiky nebo územním samosprávným celkem. V názvu veřejné výzkumné instituce musí být obsaženo "veřejná výzkumná instituce" nebo zkratku "v. v. i."³⁸ Seznam výzkumných institucí nalezneme v příloze č. 1 VýzInst.

Veřejná vysoká škola je právnickou osobou,³⁹ která jedná buďto přímo nebo prostřednictvím svých součástí. Součástí veřejné vysoké školy mohou být fakulty, vysokoškolské ústavy, jiná pracoviště pro vzdělávací a výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost nebo pro poskytování informačních služeb a účelová zařízení pro kulturní a sportovní činnost, pro ubytování a stravování zejména členů akademické obce nebo k zajišťování provozu školy.⁴⁰ Součástí veřejné vysoké školy nejsou právnickými osobami a nemají právní osobnost.⁴¹ Seznam veřejných vysokých škol nalezneme v příloze č. 1 ZVŠ.

Kromě veřejných vysokých škol existují další dva typy vysokých škol a to státní vysoké školy⁴² a soukromé vysoké školy.⁴³ Povinnost prostřednictvím registru smluv uveřejnit soukromoprávní smlouvu či smlouvu o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci však dopadá pouze na veřejné vysoké školy.⁴⁴ To však neznamená, že smlouvy uzavřené státní vysokou školou či soukromou vysokou školou nepodléhají uveřejnění v registru smluv. Státní vysoké školy jsou organizační složky státu⁴⁵ a z toho důvodu se vůči nim uplatní povinnost uveřejnění smlouvy dle § 2 odst. 1 písm. a) ZRS.⁴⁶ V případě soukromých vysokých škol může dojít k uplatnění povinnosti uveřejnění dle § 2 odst. 1 písm. n) ZRS.⁴⁷

³⁸ § 2 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích (dále jen „VýzInst“)

³⁹ § 2 odst. 2 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) (dále jen „ZVŠ“)

⁴⁰ § 22 odst. 1 ZVŠ

⁴¹ **ZUSKA, K.** *Mohou být fakulty zadavateli veřejných zakázek?* [online]. HOLEC, ZUSKA & Partneři [cit. 16.4.2018]. Dostupné z: <http://www.holec-advokati.cz/cs/publikace/aktuality/265>.

⁴² Více § 94 a násl. ZVŠ

⁴³ Více § 39 a násl. ZVŠ

⁴⁴ § 2 odst. 1 písm. e) ZRS

⁴⁵ § 95 odst. 1 ZVŠ (vojenské vysoké školy jsou součástí organizační složky státu, policejní vysoké školy jsou organizační složky státu)

⁴⁶ Prostřednictvím registru smluv se povinně uveřejňuje soukromoprávní smlouva, jakož i smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, jejíž stranou je Česká republika.

⁴⁷ Prostřednictvím registru smluv se povinně uveřejňuje soukromoprávní smlouva, jakož i smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, jejíž stranou právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby.

2.2.6 Dobrovolný svaz obcí [§ 2 odst. 1 písm. f) ZRS]

Dobrovolný svaz obcí je právnickou osobou, kterou mohou dobrovolně vytvořit obce, na základě veřejnoprávní smlouvy koordinační, za účelem vzájemné spolupráce, ochrany a prosazování svých společných zájmů.⁴⁸ Ač by se na první pohled mohlo zdát, že smlouvy, jejichž smluvní stranou je dobrovolný svaz obcí, podléhají bez dalšího uveřejnění v registru smluv, opak je pravdou. Dle § 2 odst. 1 písm. l) ZRS nepodléhají uveřejnění v registru smluv smlouvy, jejichž alespoň jednou smluvní stranou je právnická osoba, ve které má obec nevykonávající rozšířenou působnost sama anebo s jinými takovými obcemi většinovou majetkovou účast. Svaz obcí hospodaří s majetkem, který ze svého vlastního majetku vložily do svazu obcí jeho členské obce a s majetkem, který získal svou vlastní činností.⁴⁹ Pro určení, zda má být smlouva zveřejněna v registru smluv, je nutné porovnat velikost majetku, který do svazu obcí vložily všechny členské obce s velikostí majetku, který do svazu obcí vložily členské obce bez rozšířené působnosti. V takovém případě se vychází z informací obsažených ve stanovách, jež tvoří přílohu veřejnoprávní smlouvy, kdy jejich součástí je informace o majetku členů svazku obcí, který vkládají do svazu obcí.⁵⁰ V případě, že by obce bez rozšířené působnosti měly ve svazu obcí většinovou majetkovou účast, na smlouvu by se vztahovala výjimka z uveřejnění dle § 3 odst. 2 písm. l) ZRS, a nebylo by nutné smlouvy uveřejňovat v registru smluv.

Tuto dost již složitou situaci dále komplikuje fakt, že svaz obcí hospodaří rovněž s majetkem, který získal svou vlastní činností. Zde nastává dilema, zda takovýto majetek rovněž započítat pro určení majetkové účasti jednotlivých členských obcí. Dle názoru kolektivu autorů v čele s Petrem Boudou se takovýto majetek nezapočítává.⁵¹

2.2.7 Regionální rady regionů [§ 2 odst. 1 písm. g) ZRS]

Regionální rady soudržnosti jsou právnické osoby zřízené zákonem. Regionální rada příslušného regionu je řídicím orgánem Regionálního

⁴⁸ § 49 ZoO

⁴⁹ § 38 odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (dále jen „ÚzmRoz“)

⁵⁰ § 50 odst. 2 písm. d) ZoO

⁵¹ BOUDA, P. a kol. Zákon o registru smluv. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 29. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9.

operačního programu pro příslušný region soudržnosti.⁵² Posláním regionální rady *je vybírat projekty dotované z fondů Evropské unie na podporu regionálního rozvoje, proplácet finanční prostředky a kontrolovat provádění projektů.*⁵³

2.2.8 Příspěvková organizace územního samosprávného celku [§ 2 odst. 1 písm. h) ZRS]

Územní samosprávný celek může v rámci své pravomoci zřídit příspěvkovou organizaci k plnění svých úkolů. Takovými úkoly je zejména hospodářské využívání majetku územního samosprávného celku a zabezpečení veřejně prospěšných činností.⁵⁴ Územní samosprávný celek zřídí příspěvkovou organizaci zpravidla pro neziskovou činnost v jeho působnosti, která vyžaduje s ohledem na její rozsah, strukturu a složitost, samostatnou právní subjektivitu.⁵⁵ Příspěvkové organizace územního samosprávného celku jsou svou úpravou shodné s příspěvkovými organizacemi státu s tím rozdílem, že jsou zřízeny územním samosprávným celkem. Jedná se zejména o školy, mateřské školky, divadla, hřbitovy atd.

2.2.9 Ústavy založené státem nebo územním samosprávným celkem [§ 2 odst. 1 písm. i) ZRS]

Ústav je právnickou osobou založenou za účelem provozování činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím své osobní a majetkové složky. Výsledky činnosti provozované ústavem jsou každému rovnocenně dostupné za podmínek předem stanovených.⁵⁶ Ústav ve svém názvu musí obsahovat „zapsaný ústav či „z. ú.“⁵⁷ Seznam ústavů nalezneme v rejstříku ústavů.⁵⁸ Dle ZRS povinnost uveřejnit smlouvu v registru smluv, za splnění dalších podmínek, mají pouze ústavy, jejichž zakladatelem je stát nebo územní samosprávný celek. Problém může nastat, pokud je více zakladatelů ústavu. V takové situaci je nutné určit majetkovou účast každého zakladatele na ústavu obdobně jako u obchodních korporací, více k této problematice v podkapitole

⁵² § 16 odst. 2 a 3 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

⁵³ KAMENÍČKOVÁ, V. Regionální rady regionů soudržnosti [online]. *Deník veřejné správy* [cit. 16.4.2018]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6661630>.

⁵⁴ § 23 odst. 1 písm. b) ÚzmRoz

⁵⁵ § 27 odst. 1 ÚzmRoz

⁵⁶ § 402 NOZ

⁵⁷ § 404 NOZ

⁵⁸ § 35 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

2.2.14 Právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby. Pokud bude mít většinovou majetkovou účast v ústavu stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky, smlouvy takového ústavu podléhají uveřejnění v registru smluv.⁵⁹

V případě, že je jedním ze zakladatelů ústavu obec nevykonávající rozšířenou působnost, je nutné rozhodnout, zda takováto obec nemá většinovou majetkovou účast v ústavu, a z toho důvodu se na ústav neaplikuje výjimka z uveřejnění dle § 3 odst. 2 písm. l) ZRS více k této problematice v podkapitole 2.2.6 Dobrovolný svaz obcí.

2.2.10 Obecně prospěšná společnost založená státem nebo územním samosprávným celkem [§ 2 odst. 1 písm. j) ZRS]

Činnost obecně prospěšných společností upravoval zákon o obecně prospěšných společnostech,⁶⁰ který byl k 1. lednu 2014 zrušen novým občanským zákoníkem. NOZ již zřizování obecně prospěšných společností neumožňuje, avšak dle přechodného ustanovení⁶¹ se stávající obecně prospěšné společnosti neruší a fungují nadále dle dosavadních právních předpisů, případně mohou změnit právní formu a to buďto na ústav, nadaci nebo nadační fond.

Obecně prospěšná společnost je právnickou osobou, která musí kumulativně splňovat tři znaky. Jednak musí být založena podle ZOPS, musí poskytovat veřejnosti obecně prospěšné služby a to všem uživatelům za stejných a předem známých podmínek a její zisk nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů jejích orgánů nebo zaměstnanců a musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, za jejichž účelem byla obecně prospěšná společnost založena. Obecně prospěšná společnost musí ve svém názvu obsahovat označení "obecně prospěšná společnost" nebo jeho zkratku "o. p. s.". ⁶²

⁵⁹ **BOUDA, P. a kol.** *Zákon o registru smluv. Komentář.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 35-36. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9.

⁶⁰ Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech (dále jen „ZOPS“)

⁶¹ § 3050 NOZ

⁶² § 2 ZOPS

2.2.11 Státní podnik nebo národní podnik [§ 2 odst. 1 písm. k) ZRS]

Státní podniky jsou právnickými osobami, jejichž prostřednictvím vykonává stát svá vlastnická práva. Podnik provozuje podnikatelskou činnost za účelem plnění významných strategických, hospodářských, společenských, bezpečnostních nebo dalších zájmů státu, a to svým jménem a na svou vlastní odpovědnost. Podnik nemá vlastní majetek, hospodaří s majetkem státu. Zakladatelem podniku je stát, kdy funkci zakladatele vykonává ministerstvo, do jehož působnosti spadá předmět podnikání podniku, pokud zákon nestanoví jinak.⁶³ Příkladem státního podniku jsou Lesy České republiky, s.p. či Česká pošta, s.p.

Národní podnik existuje v současné době v České republice pouze jeden jediný, a to Budějovický Budvar.

2.2.12 Zdravotní pojišťovna [§ 2 odst. 1 písm. l) ZRS]

Zdravotní pojišťovny upravuje zákon o všeobecné zdravotní pojišťovně ČR⁶⁴ a zákon o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách⁶⁵.

Všeobecná zdravotní pojišťovna je právnickou osobou, která provádí veřejné zdravotní pojištění, pokud toto pojištění neprovádějí resortní, oborové či podnikové zdravotní pojišťovny.

Resortní zaměstnaneckou pojišťovnou se rozumí pojišťovna, která provádí veřejné zdravotní pojištění zejména pro zaměstnance organizací založených nebo zřízených jedním ministerstvem anebo podléhající ucelené části tohoto ministerstva. Oborovou zaměstnaneckou pojišťovnou se rozumí pojišťovna, která provádí veřejné zdravotní pojištění zejména pro zaměstnance jednoho oboru. A podnikovou zaměstnaneckou pojišťovnou se rozumí pojišťovna, která provádí veřejné zdravotní pojištění zejména pro zaměstnance jednoho nebo více podniků. Další zaměstnaneckou pojišťovnou je pojišťovna s meziresortní a mezioborovou působností.⁶⁶

⁶³ § 2 odst. 1 a 2, § 3 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku

⁶⁴ Zákon č. 551/1991 Sb., o všeobecné zdravotní pojišťovně ČR (dále jen „ZVZPČR“)

⁶⁵ Zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách (dále jen „ZZP“).

⁶⁶ § 2 ZVZP

2.2.13 Český rozhlas a Česká televize [§ 2 odst. 1 písm. m) ZRS]

Český rozhlas je právnickou osobou hospodařící s vlastním majetkem. Český rozhlas poskytuje službu veřejnosti tím, že zajišťuje tvorbu a šíření rozhlasových programů, popřípadě dalšího multimediálního obsahu a doplňkových služeb na území České republiky a v zahraničí.⁶⁷

Česká televize je právnickou osobou hospodařící s vlastním majetkem. Česká televize poskytuje službu veřejnosti, a to tím, že tvoří a šíří televizní programy, popřípadě další multimediální obsah a doplňkové služby na území České republiky, s cílem naplnit demokratické, sociálních a kulturních potřeby společnosti a zajistit mediální pluralitu.⁶⁸

2.2.14 Právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby [§ 2 odst. 1 písm. n) ZRS]

Stát může založit obchodní společnost nebo se účastnit jejího založení jen ve formě akciové společnosti,⁶⁹ územní samosprávný celek může založit obchodní společnost ve formě akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezením.⁷⁰ To však nebrání tomu, aby stát nabyt podíl ve společnosti s ručením omezeným, podíl v osobní obchodní společnosti nebo podíl v družstvu (případně územní samosprávný celek v osobní obchodní společnosti nebo v družstvu) bez toho, aby se stal zakladatelem. Stát či územní samosprávný celek může podíl na takové obchodní společnosti vlastnit i nepřímo skrze jinou právnickou osobu. Z výše uvedeného vyplývá, že povinnost uveřejnění dle § 2 odst. 1 písm. n) ZRS se může vztahovat nejen na právnické osoby ve formě akciové společnosti či společnosti s ručením omezením, ale i na jiné formy právnických osob.

Dle ZOK rozlišujeme obchodní společnosti a družstva. Obchodní společnosti dále dělíme na osobní obchodní společnosti (veřejná obchodní společnost a komanditní společnost) a kapitálové obchodní společnosti (akciová společnost a společnost s ručením omezením). Na evropské úrovni hovoříme o

⁶⁷ § 1 odst. 2 a § 2 odst. 1 zákona č. 484/1991 sb., České národní rady o Českém rozhlasu

⁶⁸ § 1 odst. 2 a § 2 odst. 1 zákona č. 483/1991 Sb., České národní rady o České televizi

⁶⁹ § 28 odst. 1 ZMČR

⁷⁰ § 23 odst. 1 ÚzmRoz

Evropské společnosti, Evropském hospodářském sdružení a Evropské družstevní společnosti.

Pro určení právnické osoby, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby, je nutné definovat pojem majetková účast. Majetkovou účastí se rozumí účast na právnické osobě, a to buďto v podobě vkladu do základního kapitálu obchodní korporace⁷¹ nebo vyčleněným majetku k určitému účelu do fundace.⁷²

U osobní obchodní společnosti se majetková účast státu či územního samosprávného celku na takovéto obchodní korporaci určí dle vkladové povinnosti státu či územního samosprávného celku. V případě veřejné obchodní společnosti je stanovena vkladová povinnost fakultativně.⁷³ Pokud společenská smlouva vkladovou povinnost společníků neobsahuje, vychází se při určování majetkové účasti z podílu státu či územního samosprávného celku na veřejné obchodní společnosti, kdy podíly společníků jsou stejné, pokud není ve společenské smlouvě sjednáno jinak.⁷⁴ V případě komanditní společnosti je vkladová povinnost stanovena pouze u komanditisty⁷⁵.

Osobní obchodní společnost, v níž má stát či územní samosprávný celek většinovou majetkovou účast, je povinna uveřejnit smlouvu v registru smluv, přestože takovouto společnost stát ani územní správní celek nezaložil.

Avšak většinu právnických osob, na něž se povinnost dle § 2 odst. 1 písm. n) ZRS vztahuje, tvoří kapitálové obchodní společnosti.

V případě společnosti s ručením omezeným se majetková účast státu či územního samosprávného celku určí dle podílu či kmenového listu. U společnosti s ručením omezeným je minimální výše vkladu 1 Kč pro jednoho společníka na jeho podíl. Společenská smlouva však může připouštět, že každý společník může vlastnit více podílů a různé druhy podílů. Podíly, se kterými jsou spojena stejná práva a povinnosti, tvoří jeden druh.⁷⁶

Podíl společníka může být rovněž představován kmenovým listem, pokud tak určí společenská smlouva. Kmenový list je cenný papír. Je-li podle

⁷¹ § 15 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (dále jen „ZOK“)

⁷² § 303 NOZ

⁷³ § 100 ZOK

⁷⁴ § 97 odst. 2 ZOK

⁷⁵ § 121 ZOK

⁷⁶ § 135 a 136 ZOK

společenské smlouvy dovolu vznik více podílů pro jednoho společníka, může společnost vydat kmenový list pro každý podíl.⁷⁷

V případě akciové společnosti se majetková účast státu či územního samosprávného celku na společnosti určí dle akcií. Základní kapitál akciové společnosti je rozvržen na určitý počet akcií. Akcie jsou cenné papíry či zaknihované cenné papíry, s nimiž jsou spojena práva akcionáře. Akcie dělíme na akcie kusové a akcie s jmenovitou hodnotou.⁷⁸ V případě kusové akcie se podíl na základním kapitálu akciové společnosti určí podle počtu akcií.

V případě družstva se majetková účast státu či územního samosprávného celku určí na základě členského vkladu. Stanovy družstva mohou určit, že se člen může podílet na základním kapitálu jedním nebo více dalšími členskými vklady. Výše dalších členských vkladů může být pro jednotlivé členy různá. Členský vklad je tvořen součtem základního členského vkladu a všech dalších členských vkladů.⁷⁹

Mohou existovat i právnické osoby ve formě evropských obchodních korporací či evropského družstva, které podléhají povinnosti uveřejnění v registru smluv, lze se však domnívat, že půjde o ojedinělé případy. Takováto právnická osoba by musela mít sídlo v České republice a stát či územní samosprávný celek by v takové společnosti museli mít většinovou majetkovou účast.

Právnickou osobou podléhající povinnosti uveřejnění dle § 2 odst. 1 písm. n) ZRS může být rovněž obchodní korporace se zvláštním právním režimem, tj. banka, stavební spořitelna, pojišťovna nebo družstevní záložna.

Bankou se rozumí obchodní korporace ve formě akciové společnosti. Banka se řídí obecnými ustanoveními ZOK pojednávajících o akciové společnosti, ale zároveň také zákonem o bankách.⁸⁰ Povinnost uveřejnit smlouvu v registru smluv typicky dopadá na banku založenou státem, kdy stát je jediným, případně většinovým společníkem. Příkladem takovéto banky je Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s.⁸¹

⁷⁷ § 137 ZOK

⁷⁸ § 243 odst. 1, § 256 a násl. ZOK

⁷⁹ § 563 ZOK

⁸⁰ Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách (dále jen „**ZoB**“)

⁸¹ Veřejný rejstřík a Sbírka listin [online]. *Ministerstvo spravedlnosti České republiky*. [cit. 10.10.2018]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=87627&typ=PLATNY>.

Stavební spořitelnou se rozumí banka, která může v rámci své licence poskytovat stavební spoření a s tím související činnosti.⁸²

Pojišťovna, je právnickou osobou ve formě akciové společnosti nebo družstva, která na základě povolení uděleného Českou národní bankou je oprávněna provozovat pojišťovací činnost.⁸³ Příkladem pojišťovny, jejímž jediným společníkem je stát, je Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s.⁸⁴

Spořitelní a úvěrová družstva jsou zvláštním typem družstev, která upravuje zákon o spořitelních a úvěrních družstvech.⁸⁵

Pro určení majetkové účasti státu či územního samosprávného celku na právnické osobě se podíly státu a územního samosprávného celku na právnické osobě sčítají, a to i podíly, které má stát či územní samosprávný celek v právnické osobě prostřednictvím jiné právnické osoby. Do podílů pro výpočet majetkové účasti státu či územního samosprávného celku se nezapočítávají podíly obcí, jež nejsou obcemi s rozšířenou působností.

V případě dceřiné společnosti je nutné zkoumat většinovou majetkovou účast státu či územního samosprávného celku na právnické osobě, která vystupuje vůči dceřiné společnosti jako „matka“. V případě, že stát či územní samosprávný celek má většinovou majetkovou účast v mateřské společnosti a zároveň mateřská společnost má většinovou majetkovou účast v dceřiné společnosti, dceřiná společnost podléhá povinnosti uveřejnění v registru smluv dle § 2 odst. 1 písm. n) ZRS.

Upozornila bych však na případ, kdy mateřskou společností je akciová společnost, ve které má většinový majetkový podíl stát či územní samosprávný celek a jejíž cenné papíry byly přijaty k obchodování na regulovaném trhu nebo evropském regulovaném trhu a z toho důvodu se na ní vztahuje výjimka z uveřejnění dle § 3 odst. 2 písm. h) ZRS. Dceřiná společnost takovéto „matky“, pokud sama není společností dle § 3 odst. 2 písm. h) ZRS, a matka má v takovéto společnosti většinovou majetkovou účast, podléhá povinnosti

⁸² § 2 odst. 1 zákona č. 96/1993Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb.

⁸³ § 13 odst. 1 zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví

⁸⁴ Veřejný rejstřík a Sbírka listin [online]. *Ministerstvo spravedlnosti České republiky* [cit. 10.10.2018]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=432491&typ=PLATNY>.

⁸⁵ Zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

uveřejnění v registru smluv. Příkladem takové společnosti je společnost ČEZ Obnovitelné zdroje, s.r.o., která je dceřinou společností společnosti ČEZ, a.s., v níž má většinový podíl stát, avšak její cenné papíry byly přijaty k obchodování na regulovaném trhu a z toho důvodu se na ní vztahuje výjimka z uveřejnění dle § 3 odst. 2 písm. h) ZRS.

2.3 Výjimka z povinnosti uveřejnění pro právnické osoby založené podle jiného než českého práva

Dle § 2 odst. 2 ZRS povinnost uveřejnit soukromoprávní smlouvu, jakož i smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci nedopadá na právnické osoby dle § 2 odst. 1 ZRS, pokud byly založeny podle jiného než českého práva a působí převážně mimo území České republiky. Podmínka, že právnická osoba působí převážně mimo území České republiky, je naplněna, za předpokladu, že právnická osoba ve stejném rozsahu působí ještě v dalších dvou státech.⁸⁶

⁸⁶ **VÍTEK, M.** Úvod do zákona o registru smluv. *Bulletin advokacie*, 2016, č. 6, s. 26-30. ISSN 1210-6348.

3. Výjimky z uveřejňování v registru smluv dle § 3 ZRS

3.1 Obecně k výjimkám z uveřejnění v registru smluv

Dle § 3 odst. 1 ZRS se prostřednictvím registru smluv neuveřejňují určité informace. Naproti tomu ustanovení § 3 odst. 2 ZRS, až na výjimku obsaženou v písm. b), která vylučuje z uveřejnění v registru smluv určité části smluv, vyjímá z povinnosti uveřejnění celé smlouvy, s ohledem na to kdo je smluvní stranou, popřípadě co je předmětem plnění.

Výjimky z uveřejňování obsažené v § 3 ZRS je nutné vždy vykládat restriktivně, nikoliv extenzivně s ohledem na obecnou výkladovou zásadu, kterou již potvrdila judikatura, např. rozsudek NSS ze dne 13. 1. 2015, sp. zn. 62 Af 95/2013.⁸⁷

3.2 Výjimka z uveřejnění v registru smluv dle § 3 odst. 1 ZRS

Dle § 3 odst. 1 ZRS se prostřednictvím registru smluv neuveřejňují informace, které nelze poskytnout při postupu podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím.

Jedná se zejména o informace, které nelze poskytnout dle zákona o svobodném přístupu k informacím. Takovými informacemi jsou informace, které jsou předmětem průmyslového vlastnictví,⁸⁸ utajované informace,⁸⁹ informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické

⁸⁷ Správnost výkladu žalovaného plyne již z východiska Soudního dvora o potřebě restriktivního výkladu výjimky spočívající v možnosti použít jednací řízení bez uveřejnění, jak plyne z jeho rozsudku ze dne 14.9.2004 ve věci C-385/02 (Komise proti Itálii). Přestože se v této věci Soudní dvůr nevyjadřoval ke stavu skutkově totožnému, jaký je ve věci právě posuzované, plyne z něj, že ustanovení (směrnic), která umožňují výjimky z pravidel zadávání veřejných zakázek (a za takovou výjimku v dané věci Soudní dvůr považoval právě „odklon“ od přísnějšího postupu formou jednání bez uveřejnění), musí být vykládána restriktivně, přitom důkazní břemeno ohledně existence výjimečných podmínek odůvodňujících aplikaci výjimky nese ten, kdo se jich dovolává (tj. zadavatel). Obdobně restriktivní pojetí prokázání podmínek pro aplikaci výjimky plynulo i z dřívější rozhodovací praxe Soudního dvora – z rozsudku ze dne 10.3.1987 ve věci pokračování 5 62 Af 95/2013 C-199/85 (Komise proti Itálii) a z rozsudku ze dne 17.11.1993 ve věci C-71/92 (Komise proti Španělsku); takové pojetí lze tedy pokládat již za konstantní. Ostatně i tuzemská rozhodovací praxe v případech podmínek pro použití jednacího řízení bez uveřejnění akcentuje potřebu jejich restriktivního výkladu. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28.11.2012 ve věci 1 Afs 23/2012 z tohoto pojetí vycházel, když konstatoval, že z druhů zadávacích řízení, které upravuje § 21 ZVZ, je jednací řízení bez uveřejnění, v porovnání s ostatními postupy, bezesporu postupem nejméně formalizovaným a nejméně kontrolovatelným (jedním z důvodů je např. skutečnost, že zadavatel v rámci tohoto postupu přímo oslovuje konkrétního zájemce bez jakkoliv formalizovaného výběru; dále je zadavatel oprávněn dohodnout s vyzvanými zájemci i jiné podmínky plnění veřejné zakázky, než které byly uvedeny ve výzvě k jednání či v zadávací dokumentaci apod.).

⁸⁸ § 2 odst. 3 ZSPI

⁸⁹ § 7 ZSPI

osoby, osobní údaje,⁹⁰ obchodní tajemství⁹¹ a informace o majetkových poměrech osoby, která není povinným subjektem.⁹² Další omezení práva na informace definuje § 11 ZSPI, kdy bych vyzvedla zejména informace, jejichž poskytnutím by došlo k porušení ochrany práv třetích osob k předmětu práva autorského nebo práv souvisejících s právem autorským.

Dále se neposkytnou informace, které jsou chráněny jinými právními předpisy jako je ZoB a zákon o České národní bance,⁹³ které chrání bankovní tajemství, zákon o poštovních službách,⁹⁴ který chrání poštovní tajemství, zákon o krizovém řízení,⁹⁵ který chrání zvláštní skutečnosti, jakož i další právní předpisy.

Z výše uvedeného je patrné, že problematika informací, které nelze poskytnout dle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím je velmi široká. Protože cílem mé práce není problematika svobodného přístupu k informacím, rozhodla jsem se zaměřit pouze na dva typy informací, které se neposkytnou dle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím, a na základě toho ani nezveřejní v registru smluv, a to jsou osobní údaje a obchodní tajemství. Dle mého názoru se bude jednat o nejčastější typ informací, které se v registru smluv nebudou zveřejňovat s odkazem na § 3 odst. 1 ZRS.

3.2.1 Osobní údaje

Osobní údaje obsažené ve smlouvách podléhajících uveřejnění v registru smluv jsou chráněny zejména § 8a a § 8b ZSPI, obecným nařízením o ochraně osobních údajů⁹⁶ a v budoucnu též zákonem o zpracování osobních údajů.⁹⁷ Osobními údaji chráněnými právními předpisy jsou myšleny pouze osobní údaje fyzických osob.⁹⁸

Úprava ochrany osobních údajů dle odstavce výše se uplatní při uveřejňování osobních údajů v elektronickém obrazu textového obsahu smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv, neuplatní se však v případě

⁹⁰ § 8a a § 8b ZSPI

⁹¹ § 9 ZSPI

⁹² § 10 ZSPI

⁹³ Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance

⁹⁴ Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách

⁹⁵ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů

⁹⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a je Českou republiku přímo závazné účinné ode dne 25.5.2018. (dále jen „GDPR“)

⁹⁷ Dne 13.8.2018 je návrh zákona o zpracování osobních údajů v legislativním procesu.

⁹⁸ Rozsudek NSS ze dne 13.10.2004, sp. zn. 6 A 83/2001.

uveřejňování metadat dle § 5 odst. 5 ZRS. Ochrana osobních údajů se týká nejen smluvních stran smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv, ale také třetích osob, jejichž údaje jsou obsaženy v takovýchto smlouvách.

Dle ZSPI rozlišuje dva typy osob, jejichž údaje jsou poskytovány či zveřejňovány v případě splnění všech zákonných podmínek. Prvním typem jsou osoby, které jsou příjemci veřejných prostředků dle § 8b ZSPI a druhým typem jsou ostatní osoby dle § 8a ZSPI.

3.2.1.1 Ochrana osobních údajů osob, jež jsou příjemci veřejných prostředků dle 8b ZSPI

S ohledem na skutečnost, že povinnými subjekty dle § 2 odst. 1 ZRS jsou zejména právnické osoby, které hospodaří s veřejnými prostředky, často bude docházet k tomu, že druhou smluvní stranou smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv bude příjemce veřejných prostředků dle § 8b ZSPI.

V případě, že bude v registru smluv zveřejněna smlouva, jejíž smluvní stranou je příjemce veřejných prostředků dle § 8b ZSPI, mohou být v registru smluv uveřejněny základní osobní údaje⁹⁹ takovéto osoby v rozsahu¹⁰⁰ jméno, příjmení, rok narození, obec, kde má příjemce trvalý pobyt, výše, účel a podmínky poskytnutých veřejných prostředků,¹⁰¹ ostatní údaje je nutné anonymizovat.

Základní osobní údaje příjemce veřejných prostředků dle § 8b ZSPI nemohou být poskytnuty v případě, že se jedná o veřejné prostředky podle zákonů v oblasti sociální, poskytování zdravotních služeb, hmotného zabezpečení v nezaměstnanosti, státní podpory stavebního spoření a státní pomoci při obnově území.¹⁰² Z toho důvodu osobní údaje takovýchto osob nemohou být zveřejněny v registru smluv a je nutné je anonymizovat.

3.2.1.2 Ochrana osobních údajů ostatních osob dle § 8a ZSPI ve smlouvách podléhajících uveřejnění dle ZRS

Za předpokladu, že smluvní strana, či třetí osoba ve smlouvě podléhající uveřejnění v registru smluv, není příjemcem veřejných prostředků dle § 8b ZSPI,

⁹⁹ § 8b odst. 1 ZSPI

¹⁰⁰ § 8b odst. 3 ZSPI

¹⁰¹ Ochrana osobních údajů v souvislosti se zákonem o registru smluv [online]. *Úřad pro ochranu osobních údajů* [cit. 13.8.2018]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/ochrana-osobnich-udaju-v-souvislosti-se-zaknem-o-registru-smluv/d-20322/p1=1099>.

¹⁰² § 8b odst. 2 ZSPI

budou osobní údaje takovéto osoby chráněny dle § 8a ZSPI a dle příslušných ustanovení GDPR.

Osobními údaji se rozumí jakákoliv informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (dále jen „subjekt údajů“). Identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby.¹⁰³

Vedle osobních údajů existuje dále zvláštní kategorie osobních údajů¹⁰⁴ dále jen „citlivé údaje“, což jsou údaje vypovídající o rasovém či etnickém původu, politických názorech, náboženském vyznání či filozofickém přesvědčení nebo členství v odborech, a zpracování genetických údajů, biometrických údajů za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby a údajů o zdravotním stavu či o sexuálním životě nebo sexuální orientaci fyzické osoby.

Rozlišení, zda se jedná o osobní údaje či citlivé údaje subjektu údajů je podstatné pro další zpracování údajů subjektů, kterým je i uveřejnění elektronickém obrazu textového obsahu smlouvy v registru smluv. Zpracování citlivých údajů podléhá mnohem přísnějšímu režimu, než je tomu u osobních údajů. Citlivé údaje se v elektronickém obrazu textového obsahu smlouvy vždy anonymizují.

Zpracováním osobních údajů se rozumí jakákoliv operace nebo soubor operací, které jsou prováděny s osobními údaji nebo soubory osobních údajů pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů, jako je shromáždění, zaznamenání, uspořádání, strukturování, uložení, přizpůsobení nebo pozměnění, vyhledání, nahlédnutí, použití, zpřístupnění přenosem, šíření nebo jakékoliv jiné zpřístupnění, seřazení či zkombinování, omezení, výmaz nebo zničení.¹⁰⁵

Smluvní strana, jež uveřejní smlouvu, jakož i její metadata v registru smluv vystupuje jako správce osobních údajů, kdy správcem se rozumí subjekt, který sám nebo společně s jinými určuje účely a prostředky zpracování osobních údajů, pokud nejsou účely a prostředky tohoto zpracování určeny právem Unie či členského státu¹⁰⁶ jako je tomu v případě ZRS, kdy účel i prostředky jsou již

¹⁰³ Čl. 4 odst. 1 GDPR

¹⁰⁴ Čl. 9 odst. 1 GDPR

¹⁰⁵ Čl. 4 odst. 2 GDPR

¹⁰⁶ Čl. 4 odst. 7 GDPR

určeny ZRS. Správce registru smluv tj. Ministerstvo vnitra vystupuje jako zpracovatel osobních údajů, který byl pověřen správcem ke zpracování osobních údajů,¹⁰⁷ respektive ZRS.

Správce, tj. smluvní strana, může zveřejnit v registru smluv elektronický obraz textového obsahu smlouvy, obsahující osobní údaje osob, na základě některého z právních titulů vymezených v čl. 6 GDPR. V případě registru smluv se bude jednat o tyto dva právní tituly - subjekt údajů udělil souhlas se zpracováním svých osobních údajů pro jeden či více konkrétních účelů a zpracování je nezbytné pro splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje.¹⁰⁸ V případě, že právní titul pro zpracování osobních údajů není, musí se osobní údaje anonymizovat. Osobní údaje ve smlouvách podléhající uveřejnění v registru smluv anonymizuje smluvní strana, která zaslala smlouvu k uveřejnění prostřednictvím registru smluv.¹⁰⁹ Správce registru smluv neodpovídá za správnost smluv uveřejněných prostřednictvím registru smluv.¹¹⁰

Pokud by smluvní strana, která zaslala smlouvu k uveřejnění prostřednictvím registru smluv, osobní údaje neanonymizovala, došlo by k nezákonnému zpracování osobních údajů subjektu údajů, za což by hrozila správci tj. smluvní straně smlouvy, která zaslala smlouvu k zveřejnění v registru smluv sankce¹¹¹ od Úřadu pro ochranu osobních údajů, a subjekt údajů by se mohl domáhat náhrady újmy, která mu vznikla porušením jeho práva na ochranu osobnosti.

Při anonymizaci osobních údajů při zveřejňování smluv v registru smluv bych doporučovala vycházet z metodiky Ministerstva vnitra, která obsahuje tabulku osobních údajů s informací, zda takové údaje anonymizovat či nikoliv.¹¹²

Pro úplnost je třeba dodat, že další povinností správce tj. smluvní strany je informovat subjekt údajů o totožnosti správce, účelu zpracování, kategorii dotčených osobních údajů a dalším dle čl. 13 a 14 GDPR. Správce informační povinnost nemá za předpokladu, že jsou naplněny podmínky dle čl. 13 odst. 4 GDPR subjekt údajů uvedené informace již má či podmínky dle čl. 14 odst. 5 GDPR.

¹⁰⁷ Čl. 7 odst. 8 GDPR

¹⁰⁸ Čl. 6 odst. 1, písm. a) a c) GDPR,

¹⁰⁹ § 5 odst. 8 ZRS

¹¹⁰ § 4 odst. 4 ZRS

¹¹¹ Čl. 83 odst. 5 GDPR

¹¹² Příloha - Údaje obsažené ve smlouvách

3.2.2 Obchodní tajemství

Obchodní tajemství je chráněno ve smlouvách podléhajících uveřejnění v registru smluv ustanovením § 3 odst. 1 ZRS, § 9 ZSPI a § 8 zákona o právu na informace o životním prostředí.¹¹³

Obchodní tajemství je věcí movitou a nehmotnou, kdy je jako předmět vlastnictví chráněno čl. 11 LZPS.¹¹⁴

Obchodním tajemstvím se rozumí konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastníky zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení¹¹⁵. Aby informace, respektive skutečnost mohla být považována za obchodní tajemství, je nutné, aby byly kumulativně splněny všechny znaky obchodního tajemství, nepostačuje, aby smluvní strany prohlásily, že se jedná o skutečnost chráněnou jako obchodní tajemství.

Aby skutečnost byla obchodním tajemstvím, musí být splněny kumulativně tyto znaky. Znak konkurenční významnosti, který je naplněn v případě, že se jedná o neběžnou skutečnost, u které se lze domnívat, že zakládá vlastníkově obchodního závodu konkurenční výhodu na trhu. Znak určitelnosti, který je naplněn za předpokladu, že skutečnost lze objektivně vnímat, lze určit, co přesně je tou skutečností chráněnou obchodním tajemstvím. Znak ocenitelnosti, kdy cena skutečnosti se určí jako cena obvyklá. Znak běžné nedostupnosti v příslušných obchodních kruzích, který je naplněn v případě skutečnosti, která není jako celek obecně známá osobám v kruzích, které se běžně zabývají takovou skutečností. Aby skutečnost byla obchodním tajemstvím, je nezbytné, aby skutečnost souvisela se závodem, kdy závodem je myšlen obchodní závod jako organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti.¹¹⁶ Posledním znakem, který musí být splněn, aby skutečnost byla obchodním tajemstvím, je zajišťování jejího utajení, a to jak faktickými, tak právními kroky. Faktickými kroky se rozumí vnitřně bezpečnostní opatření spočívající v omezení přístupu k takovéto skutečnosti představující obchodní tajemství a právními kroky se rozumí uzavření nepojmenovaných smluv se zaměstnanci či ustanovení

¹¹³ Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí (dále jen „ZÍŽP“)

¹¹⁴ **LAVICKÝ, P. a kol.** *Občanský zákoník I. Obecná část (§1-654). Komentář.* 1 vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 1784-1786. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-626-5.

¹¹⁵ § 504 NOZ

¹¹⁶ § 502 NOZ

v pracovních smlouvách nebo konkurenčních doložkách, která zajišťují utajení takové skutečnosti.¹¹⁷

Příkladem skutečnosti chráněné obchodním tajemstvím jsou, za předpokladu, že budou splněny všechny definiční znaky obchodního tajemství, seznamy zákazníků, seznamy dodavatelů, obchodní plány, cenové kalkulace, výrobní náklady, marketingové studie, vnitřní způsob organizace obchodní korporace, strategická rozhodnutí, podnikatelské záměry a jiné.

Informace, které naplňují všechny definiční znaky obchodního tajemství, se v elektronickém obrazu textového obsahu smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv nezveřejní. Rovněž se nezveřejní metadata identifikace smluvní strany nebo cena (hodnota), budou-li obchodním tajemstvím.¹¹⁸ Smluvní strana, jež zasílá smlouvu k uveřejnění v registru smluv je povinna takovéto informace znečitelnit.¹¹⁹

Existují však výjimky z ochrany obchodního tajemství, kdy informace, které splňují znaky obchodního tajemství, musí být poskytnuty. Například nelze s odkazem na ochranu obchodního tajemství neposkytnout informace o rozsahu a příjemci veřejných prostředků,¹²⁰ nelze neposkytnout informaci, pokud se požadovaná informace týká působení provozní činnosti podnikatele na životní prostředí, nebo pokud hrozí bezprostřední ohrožení lidského zdraví a životního prostředí, nebo pokud požadovaná informace byla získána z prostředků z veřejných rozpočtů¹²¹ a nelze neposkytnout informace o emisích vypouštěných nebo vyzařovaných do životního prostředí.¹²² Na takovéto informace nedopadá výjimka dle § 3 odst. 1 ZRS a smluvní strana smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv je povinna takovouto informace uveřejnit v elektronickém obrazu textového obsahu smlouvy či jako metadata.

¹¹⁷ **LAVICKÝ, P. a kol.** *Občanský zákoník I. Obecná část (§1-654). Komentář.* 1 vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 1784-1786. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-626-5.

¹¹⁸ § 5 odst. 6 ZRS

¹¹⁹ § 5 odst. 8 ZRS

¹²⁰ § 9 odst. 2 ZSPI

¹²¹ § 8 odst. 4 ZIŽP

¹²² § 8 odst. 9 ZIŽP

3.3 Výjimky z uveřejnění v registru smluv dle § 3 odst. 2 ZRS

3.3.1 Výjimky z uveřejnění v registru smluv dle § 3 odst. 2 ZRS před novelou ZRS

3.3.1.1 Smlouvy, jejichž smluvní stranou je fyzická osoba nepodnikající

Dle § 3 odst. 2 písm. a) ZRS nepodléhá uveřejnění smlouva, která vznikla v rámci právního jednání s fyzickou osobou, která jedná mimo rámec své podnikatelské činnosti. To však neplatí za předpokladu, že se jedná o převod vlastnického práva osoby uvedené v § 2 odst. 1 ZRS k hmotné nemovité věci.

Ač by ze znění ustanovení mohlo vyplývat, že výjimka dle § 3 odst. 2 písm. a) ZRS se vztahuje pouze na smlouvy, jejichž smluvní stranou je podnikající osoba, která smlouvu uzavírá mimo rámec svého podnikání, není tomu tak. Tato výjimka se vztahuje rovněž na smlouvy, jejichž smluvní stranou je fyzická osoba, která není podnikatelem.

Učinit rozhodnutí o tom, zda fyzická osoba podnikající jedná v rámci své podnikatelské činnosti či nikoliv, lze na základě informací obsažených ve smlouvě. Každý podnikatel musí uvádět na obchodních listinách (smlouva, objednávka, faktura apod.) své jméno a sídlo, pokud se jedná o podnikatele zapsaného v rejstříku též údaj o tomto zápisu, a pokud bylo podnikateli přiděleno identifikační číslo i toto číslo.¹²³ „V případě, že podnikatel uvede na obchodní listině tyto údaje (tedy zejména identifikační číslo osoby – IČO), lze usuzovat, že v takovém případě vystupuje „podnikatelsky“, a se zřetelem k takovému jednání (činnosti) tedy bude zásadně považován za podnikatele ve smyslu § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb.“¹²⁴ Pokud existují nějaké pochyby lze nahlédnout do obchodního či živnostenského rejstříku a ověřit zda se jedná o podnikatele a zda předmět plnění smlouvy spadá do okruhu činnosti této fyzické osoby podnikající.

Výjimka z uveřejnění dle § 3 odst. 2 písm. a) ZRS se nevztahuje na smlouvy, kdy osoba uvedená v § 2 odst. 1 ZRS bude převádět vlastnické právo ke hmotné nemovité věci do vlastnictví nepodnikající fyzické osoby.

Typickým příkladem smluv, na něž dopadá výjimka z uveřejnění dle § 3 odst. 2 písm. a) ZRS, jsou pracovní smlouvy a smlouvy o nájmu obecních bytů s jednotlivými nájemci.

¹²³ § 435 odst. 1 NOZ

¹²⁴ LAVICKÝ, P. a kol. *Občanský zákoník I. obecná část (§1-654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 11656. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-626-5.

3.3.1.2 Části smlouvy nepodléhající uveřejnění

Dle § 3 odst. 1 písm. b) ZRS se povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv nevztahuje na technickou předlohu, návod, výkres, projektovou dokumentaci, model, způsob výpočtu jednotkových cen, vzor a výpočet. V případě uplatňování této výjimky může nastat problém při výkladu jednotlivých pojmů. Pojmy užívané v § 3 odst. 2 písm. b) ZRS nemají obecnou legální definici, kdy některé z nich lze považovat za neurčité pojmy. Takovéto neurčité pojmy bude nutné vykládat podle jejich obecného významu. Výklad těchto pojmů bude nadmíru důležitý. V případě neuveřejnění části smlouvy, o které se smluvní strany domnívaly, že se jedná o projektovou dokumentaci, avšak o projektovou dokumentaci se nejednalo, nastane fikce neuveřejnění smlouvy v souladu s § 5 odst. 5 ZRS a smlouva bude zrušena od počátku.

3.3.1.3 Smlouvy, jejichž smluvní stranou jsou bezpečnostní sbory

Dle § 3 odst. 2 písm. c) ZRS nepodléhá uveřejnění smlouva, která se týká činnosti zpravodajských služeb a Generální inspekce bezpečnostních sborů nebo činnosti orgánů činných v trestním řízení při předcházení trestné činnosti, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti nebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti nebo obrany České republiky.

Zákonodárce záměrně formuloval ustanovení § 3 odst. 2 písm. c) ZRS tak, že uveřejnění v registru smluv nepodléhají smlouvy, které se týkají činnosti uvedených orgánů a ne smlouvy, jejichž smluvní stranou jsou tyto orgány. Tyto orgány, vyjma BIS, totiž nemají právní subjektivitu a z toho důvodu nemohou být smluvní stranou smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv. Smluvní stranou takovýchto smluv budou osoby dle § 2 odst. 1 ZRS, které je budou uzavírat ve prospěch těchto orgánů nebo za ně. Z toho důvodu nebude rozhodující pro uplatnění výjimky dle § 3 odst. 2 písm. c) ZRS, kdo je smluvní stranou smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv, ale předmět plnění takovéto smlouvy.

3.3.1.3.1 Smlouvy týkající se činnosti zpravodajské služby

Zpravodajskými službami se rozumí státní orgány pro získávání, shromažďování a vyhodnocování informací důležitých pro ochranu ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů, bezpečnosti a obrany České republiky.¹²⁵ V České republice působí tři zpravodajské služby a to

¹²⁵ § 2 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky (dále jen „ZZS“).

Bezpečnostní informační služba (dále jen „BIS“), Úřad pro zahraniční styky a informace a Vojenské zpravodajství.¹²⁶ Působnost zpravodajských služeb upravuje ustanovení § 5 ZZS, jakož i statuty zpravodajských služeb vydávané dle § 6 ZZS.

Výjimka dle § 3 odst. 2 písm. c) ZRS dopadá na všechny smlouvy, jejichž smluvní stranou je zpravodajská služba či předmět smlouvy se týká činnosti zpravodajské služby. Příkladem takovýchto smluv jsou smlouvy na nákup zpravodajské techniky.¹²⁷

3.3.1.3.2 Smlouvy týkající se činnosti Generální inspekce bezpečnostních sborů

Generální inspekce bezpečnostních sborů (dále jen „GIBS“) je ozbrojeným bezpečnostním sborem. GIBS je organizační složkou státu bez právní subjektivity.¹²⁸ Působnost GIBS definuje § 2 ZGIBS. Jedním z úkolů GIBS je vyhledávání, odhalování a prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je příslušník či zaměstnanec Policie České republiky, celník či zaměstnanec celní správy, příslušník či zaměstnanec Vězeňské služby České republiky anebo příslušník či zaměstnanec inspekce, pokud trestný čin byl spáchán v souvislosti s plněním jeho pracovních úkolů.

Na smlouvy jejichž předmět plnění souvisí s činností inspekce dle § 2 ZGIBS, dopadá § 3 odst. 2 písm. c) ZRS a takovéto smlouvy se nezveřejňují v registru smluv.

3.3.1.3.3 Smlouvy týkající se činnosti orgánů činných v trestním řízení

Orgány činnými v trestním řízení se rozumí soudy, státní zástupci a policejní orgány.¹²⁹ Výčet policejních orgánů nalezneme v § 12 odst. 2 TŘ. Orgány činné v trestním řízení nemají právní subjektivitu, jedná se o organizační složky státu.

Výjimka dle § 3 odst. 2 písm. c) ZRS se uplatní jen za předpokladu, že předmět smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv souvisí s činností orgánů činných v trestním řízení při předcházení trestné činnosti, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti nebo stíhání trestných činů.

¹²⁶ § 3 ZZS

¹²⁷ § 8 zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství.

¹²⁸ § 1 odst. 1 a 4 zákona č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů (dále jen „ZGIBS“).

¹²⁹ § 12 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) (dále jen „TŘ“)

3.3.1.3.4 Smlouvy týkající se činnosti Správy státních hmotných rezerv

Správa státních hmotných rezerv je ústředním orgánem státní správy v oblastech hospodářských opatření pro krizové stavy a státních hmotných rezerv.¹³⁰ Úkolem správy státních hmotných rezerv je financování hospodářských opatření pro krizové stavy a financování, obměna, záměna, půjčka, uvolnění, nájem, prodej, skladování, ochraňování a kontrola státních hmotných rezerv a podle požadavků krizových plánů i jejich pořizování, jakož i další úkoly.¹³¹

Výjimka dle § 3 odst. 2 písm. c) ZRS se uplatní jen za předpokladu, že předmět smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv souvisí s činností správy státních hmotných rezerv při pořizování a hospodaření se státními hmotnými rezervami.

3.3.1.3.5 Smlouvy týkající se zajišťování obrany nebo bezpečnosti České republiky

Dle § 3 odst. 2 písm. c) ZRS se výjimka z uveřejnění v registru smluv týká smluv, kterými je zajišťována bezpečnost nebo obrana České republiky.

Při definování pojmu bezpečnost České republiky použitého v § 3 odst. 2 písm. c) ZRS je nutné vycházet z ústavního zákona o bezpečnosti České republiky, a to v souvislosti s mimořádnými stavy, zde definovanými.¹³² Bezpečnost České republiky zabezpečují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby.¹³³ Výjimka z uveřejnění dle § 3 odst. 2 písm. c) ZRS se uplatní pouze na smlouvy, jež bezprostředně souvisí se zajišťováním bezpečnosti České republiky, které uzavírají právnické osoby a orgány zajišťující bezpečnost dle jiných právních předpisů. Příkladem jiného právního předpisu je například zákona o ozbrojených silách České republiky.¹³⁴

Obrana státu (České republiky) je souhrn opatření k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením. Dále zahrnuje výstavbu účinného systému obrany státu, přípravu a použití odpovídajících sil a

¹³⁰ § 1 zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv (dále jen „ZSSHR“)

¹³¹ § 3 ZSSHR

¹³² Čl. 2 odst. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky (dále jen „ZBČR“), pokud je bezprostředně ohrožena ve značném rozsahu bezpečnost, může se vyhlásit podle intenzity, územního rozsahu a charakteru situace nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav.

¹³³ Čl. 3 odst. 1 ZBČR

¹³⁴ Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky

prostředků a účast v kolektivním obranném systému.¹³⁵ Výjimka z uveřejnění dle § 3 odst. 2 písm. c) ZRS se uplatní pouze na smlouvy, jež bezprostředně souvisí se zajišťováním obrany České republiky.

3.3.1.4 Smlouvy s místem plnění mimo Českou republiku

Dle § 3 odst. 2 písm. d) ZRS se v registru smluv nezveřejňují smlouvy, jejichž plnění je prováděno převážně mimo území České republiky. Místo plnění stanovuje buďto smlouva nebo vyplývá z povahy závazku či z účelu plnění, pokud tomu tak není a za předpokladu, že se smlouva řídí českým právem, plní se v místě stanoveném obecnou právní úpravou (nepeněžitý dluh plní dlužník v místě svého bydliště nebo sídla, peněžitý dluh v místě bydliště nebo sídla věřitele, dluh z provozu závodu se plní v místě závodu)¹³⁶ či zvláštní právní úpravou (např. pronajatá věc se vrací na místě, kde byla převzata).¹³⁷ K tomu, aby bylo řádně plněno, musí být plněno na stanoveném místě.¹³⁸ Místo plnění u všech smluv nelze určit, jedná se zejména o smlouvy, jejichž předmětem plnění je něčeho se zdržet nebo strpět.

Pokud je předmětem smlouvy více závazků s různými místy plnění, pro určení, zda na takovouto smlouvu dopadá výjimka dle § 3 odst. 2 písm. d) ZRS, je nutné posoudit místo plnění závazku, který ve smlouvě převažuje. Pokud jsou plnění ekvivalentní, typicky smlouvy, kde se obě smluvní strany zavazují poskytnut rovnocenná plnění (kupní smlouva), nelze použít výše uvedený postup a je nutné určit jedno místo plnění a rozhodnout, zda plnění je prováděno převážně mimo území České republiky.¹³⁹

Setkala jsem se i s názorem, že místo plnění smlouvy se určí podle místa činnosti. V případě přepravní smlouvy by záleželo na tom, zda bylo zboží přepravováno převážně na území České republiky, či mimo ni. S tímto názorem se však neztotožňuji.

Typickým příkladem smluv, na něž se bude vztahovat výjimka dle § 3 odst. 2 písm. d) ZRS, jsou smlouvy uzavírané českými zastupitelskými úřady.¹⁴⁰

¹³⁵ § 2 odst. 1 zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky

¹³⁶ § 1955 NOZ

¹³⁷ § 2090 odst. 1 NOZ

¹³⁸ § 1954 NOZ

¹³⁹ **BOUDA, P.** Registr smluv – prakticky, část II [online]. *Právní prostor* [cit. 18.7.2018]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/registr-smluv-prakticky-cast-ii>.

¹⁴⁰ **NEDELKA, M., ČÍŽEK, O.** Opravdu „nejkrásnější“ zákon? [online]. *Epravo.cz* [cit. 18.7.2018]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/opravdu-nejkrasnejsi-zakon-99363.html>.

3.3.1.5 Smlouvy uzavřené adhezním způsobem

Dle § 3 odst. 2 písm. e) ZRS nepodléhá uveřejnění v registru smluv smlouva uzavřená adhezním způsobem, jejíž smluvní stranou je právnická osoba uvedená v § 2 odst. 1 písm. e), k), l), m) nebo n) ZRS¹⁴¹ s výjimkou smluv uzavřených na základě zadávacího řízení podle zákona o veřejných zakázkách.

Smlouvou uzavřenou adhezním způsobem se rozumí smlouva, jejíž základní podmínky určila jedna ze smluvních stran nebo byly určeny podle jejích pokynů, aniž slabší strana mohla obsah těchto základních podmínek ovlivnit. Pokud se k uzavření smlouvy se slabší smluvní stranou použije formulář užívaný v obchodním styku, platí vyvratitelná domněnka, že se jedná o adhezní smlouvu.¹⁴² Ustanovení § 3 odst. 1 písm. e) ZRS nedefinuje, kdo musí být slabší smluvní stranou, zda osoby dle § 2 odst. 1 písm. e), k), l), m) nebo n) ZRS či druhá smluvní strana, z toho důvodu se výjimka z uveřejnění dle tohoto odstavce uplatní v obou případech.

Ač by některé smlouvy uzavírané v rámci zadávání veřejných zakázek splňovaly náležitosti adhezní smlouvy, nevztahuje se na ně výjimka dle § 3 odst. 2 písm. e) ZRS a takovéto smlouvy musejí být zveřejněny v registru smluv.

3.3.1.6 Smlouvy, jež se týkají činnosti orgánů, jejich členů a organizačních složek státu uvedených v § 8 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, a činnosti správců jejich kapitol

Dle § 3 odst. 2 písm. f) ZRS se povinnost uveřejnění v registru smluv nevztahuje na smlouvy, objednávky a faktury, které se týkají činnosti orgánů, jejich členů a organizačních složek státu uvedených v § 8 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a činnosti správců jejich kapitol.

Ačkoliv § 3 odst. 2 písm. f) ZRS odkazuje na § 8 odst. 3 RozPrav, jedná se o odkaz na § 8 odst. 4 RozPrav. Po účinnosti ZRS došlo k novele RozPrav zákonem č. 24/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím právní úpravy rozpočtové odpovědnosti. Touto novelou byl doplněn do § 8 RozPrav odst. 2, čímž došlo ke změně číslování odstavců § 8 RozPrav, a

¹⁴¹ veřejná výzkumná instituce nebo veřejná vysoká škola, státní podnik nebo národní podnik, zdravotní pojišťovna, Český rozhlas nebo Česká televize nebo právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby

¹⁴² § 1798 NOZ

odstavec 3 se změnil na odstavec 4. Orgány na něž se vztahuje výjimka dle § 3 odst. 2 písm. f) ZRS, jsou Poslanecká sněmovna, Senát, Kancelář prezidenta republiky, Ústavní soud, Nejvyšší kontrolní úřad, Kancelář veřejného ochránce práv a Úřad národní rozpočtové rady.

V tomto ustanovení je patrná nesystematičnost zákonodárce, kdy v § 3 odst. 2 písm. f) ZRS je stanoveno, že povinnost uveřejnění v registru smluv se nevztahuje na smlouvy, objednávky a faktury. Avšak dle aktuálního znění ZRS podléhají uveřejnění v registru smluv pouze smlouvy, nikoliv faktury a objednávky.

3.3.1.7 Smlouvy, s nimiž je spojen zvláštní způsob přechodu nebo převodu práva

Dle § 3 odst. 2 písm. g) ZRS nepodléhají uveřejnění v registru smluv smlouvy uzavřené na komoditní burze, na regulovaném trhu nebo evropském regulovaném trhu, v dražbě nebo v aukci anebo jiným obdobným postupem, s nímž je spojen zvláštní způsob přechodu nebo převodu vlastnického práva.

Komoditní burza je právnickou osobou zřízenou podle zákona o komoditní burze¹⁴³ k organizování burzovních obchodů se zbožím (dále jen "komodity"), deriváty vztahujícími se ke komoditám, které jsou předmětem obchodování na burze (dále jen "komoditní deriváty"), pokud nejsou investičním nástrojem podle zvláštního právního předpisu,¹⁴⁴ nebo se zemědělským skladním listem podle zvláštního právního předpisu.¹⁴⁵ Výjimka dle § 3 odst. 2 písm. g) ZRS dopadá na burzovní obchody dle § 2 odst. 1 ZKB, avšak již nikoliv na pomocné obchody dle § 2 odst. 2 ZKB.

Regulovaný trh a evropský regulovaný trh definuje § 55 odst. 1 a 2 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu. Regulovaným trhem je trh s investičními nástroji organizovaný organizátorem regulovaného trhu v souladu s povolením České národní banky, na kterém se obchoduje pravidelně a který má stanovena pravidla pro přijímání investičních nástrojů k obchodování na regulovaném trhu, pravidla obchodování na regulovaném trhu a pravidla přístupu na regulovaný trh, která jsou v souladu s tímto zákonem.

¹⁴³ § 1 odst. 1 zákona č. 229/1992 Sb., o komoditní burze (dále jen „ZKB“).

¹⁴⁴ Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu.

¹⁴⁵ § 4 zákona č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech, zemědělských veřejných skladech a o změně některých souvisejících zákonů.

Evropským regulovaným trhem je trh s investičními nástroji obdobný regulovanému trhu, který je uvedený v seznamu regulovaných trhů členského státu Evropské unie.

Dražby dělíme na soukromé a veřejné. Soukromou dražbou se rozumí dražba dle § 1771 NOZ, který definuje dražbu jako smlouvu uzavřenou příklepem. Veřejnou dražbou se rozumí veřejné jednání, jehož účelem je přechod vlastnického nebo jiného práva k předmětu dražby, konané na základě návrhu navrhovatele, při němž se licitátor obrací na předem neurčený okruh osob přítomných na předem určeném místě, nebo v prostředí veřejné datové sítě na určené adrese, s výzvou k podávání nabídek, a při němž na osobu, která za stanovených podmínek učiní nejvyšší nabídku, přejde příklepem licitátora vlastnictví nebo jiné právo k předmětu dražby, nebo totéž veřejné jednání, které bylo licitátorem ukončeno z důvodu, že nebylo učiněno ani nejnižší podání.¹⁴⁶

Veřejné dražby můžeme rozdělit na standardní veřejné dražby dle první části ZVD, elektronické veřejné dražby¹⁴⁷ a dobrovolné veřejné dražby.¹⁴⁸

Uveřejnění v registru smluv nepodléhá pouze smlouva *uzavřená ve veřejné dražbě, která představuje zvláštní způsob přechodu vlastnického práva. Naproti tomu soukromá dražba je pouze zvláštním způsobem uzavření smlouvy, nikoli přechodem vlastnického práva, čili zde se výjimka z uveřejnění neuplatní.*¹⁴⁹

Aukce nemá legální definici, jedná se o synonymum pojmu dražba.¹⁵⁰ Výjimka z uveřejnění dle § 3 odst. 2 písm. g) ZRS dopadá na aukce ve smyslu ZVD, avšak nedopadá na soukromé aukce či na elektronické aukce, které jsou zvláštním typem uzavření smlouvy přes internet.

Elektronická aukce, tak jak ji definuje zákon o zadávání veřejných zakázek,¹⁵¹ není aukcí ve smyslu výjimky v § 3 odst. 2 písm. g) ZRS. *Na elektronickou aukci ve smyslu ZZVZ nemůže být pohlíženo jako na formu kontraktace, s níž je spojen zvláštní způsob přechodu nebo převodu vlastnického práva. Elektronická aukce je zvláštním způsobem hodnocení nabídek, po jehož skončení je zadavatel povinen vyhotovit rozhodnutí o výběru nejvhodnější*

¹⁴⁶ § 2 písm. a) zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách (dále jen „ZVD“)

¹⁴⁷ § 16a ZVD

¹⁴⁸ § 17 a násl. ZVD

¹⁴⁹ BOUDA, P. Registr smluv – prakticky, část II [online]. *Právní prostor* [cit. 18.7.2018]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/registr-smluv-prakticky-cast-ii>.

¹⁵⁰ ELIÁŠ, K. Znovu o aukcích. *Právní rozhledy*, Roč. 3, č. 3 (1995), s. 106-107. ISSN 1210-6410.

¹⁵¹ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“).

*nabídky. Toto rozhodnutí má pouze deklaratorní povahu a musí vycházet z výsledku elektronické aukce. Zadavatel konfrontuje nabídky a vybírá nejvhodnější nabídku na základě zvolených kritérií. Zadavatel má pak v souladu se ZZVZ povinnost uzavřít klasickou smlouvu s vybraným uchazečem.*¹⁵²

3.3.1.8 Smlouvy, jejichž smluvní stranou je ČEZ, a.s., ČEPS, a.s., České dráhy, a.s. a Pražská plynárenská, a.s.

Dle § 3 odst. 2 písm. h) ZRS se povinnost uveřejnit smlouvu v registru smluv nevztahuje na smlouvy, jejichž alespoň jednou smluvní stranou je akciová společnost, jejíž cenné papíry byly přijaty k obchodování na regulovaném trhu nebo evropském regulovaném trhu,¹⁵³ jde-li o akciovou společnost, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby.¹⁵⁴ Výjimka nedopadá na smlouvy, jejichž jednou ze smluvních stran je dceřiná společnost společnosti, na níž se výjimka dle § 3 odst. 2 písm. h) ZRS vztahuje.¹⁵⁵ Ačkoliv se jedná o obecnou definici výjimky z uveřejnění, původně tato výjimka dopadala pouze na společnost ČEZ, a.s.

Následně společnosti ČEPS, a.s., České dráhy, a.s. a Pražská plynárenská, a.s. vydaly dluhopisy obchodované na regulovaném trhu a tím se výjimka dle § 3 odst. 2 písm. h) ZRS rozšířila i na ně. Toto jejich počínání lze považovat za účelové, jehož cílem je naplnit podmínky výjimky dle § 3 odst. 2 písm. h) ZRS a neuveřejňovat smlouvy v registru smluv.¹⁵⁶

3.3.1.9 Smlouvy, jejichž předmět plnění má hodnotu rovnu či nižší než 50.000,-Kč bez DPH

Dle § 3 odst. 2 písm. i) ZRS se výjimka z uveřejnění týká smluv, jejichž hodnota předmětu plnění je 50.000 Kč bez daně z přidané hodnoty nebo nižší.

¹⁵² Metodický návod aplikace zákona o registru smluv (soukromoprávní část) aktualizovaná verze 1.2.2018 [online]. *Ministerstvo vnitra*. s. 46 [cit. 25.3.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/metodika-k-aplikaci-zakona-o-registru-smluv-soukromopravni-cast.aspx>.

¹⁵³ Více v odst. 4.3.1.7 Smlouvy, s nimiž je spojen zvláštní způsob přechodu nebo převodu práva

¹⁵⁴ Více v odst. 3.2.14 Právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby

¹⁵⁵ PROKEŠ, M. Zákon o registru smluv - online komentář [online]. § 3. Praha: C. H. Beck, 2016. s. 16 [cit. 28.7.2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgzw62zvl4ys443cl4zdamjvl4ztmc7obtdq>.

¹⁵⁶ KLIMEŠ, D. ČEZ má namířeno do registru smluv. Na firmu se chystá nečekaná koalice ANO, piráti a starostové [online]. *Centrum.cz* [cit. 18.7.2018]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/cez-ma-namireno-do-registru-smluv-na-firmu-se-chysta-necekan/r~9d5a664217b311e88560ac1f6b220ee8/?redirected=1532802152>.

Záměrně je v tomto ustanovení použit pojem hodnota předmětu plnění, nikoliv cena. Důvodem je skutečnost, aby smluvní strany nesjednávaly ve smlouvě symbolickou cenu a tím se záměrně vyhýbaly povinnosti uveřejnit smlouvu v registru smluv. Postup jak určit hodnotu plnění smlouvy, je upraven v podkapitole 5.2.3 Cena nebo hodnota předmětu smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv. Smluvním stranám lze doporučit v případě, že hodnotu předmětu plnění půjde jen s obtížemi zjistit, či bude nejasná, smlouvu zveřejnit v registru smluv a neuplatňovat výjimku dle § 3 odst. 2 písm. i) ZRS.

Pro doplnění, není možné uzavřít více smluv se stejným předmětem plnění, které tvoří funkční celek a jsou uzavírány v časové souvislosti, za účelem snížení hodnoty plnění smlouvy a následném uplatnění výjimky z uveřejnění dle § 3 odst. 2 písm. i) ZRS, protože by tím docházelo k obcházení zákona.¹⁵⁷ Důsledkem takového jednání by mohla být absolutní neplatnost takovýchto smluv.

3.3.1.10 Smlouvy uzavřené s autorem nebo výkonným umělcem v souvislosti s autorským dílem nebo uměleckým výkonem

Dle § 3 odst. 2 písm. j) ZRS výjimka z uveřejnění v registru smluv se týká smluv, které jsou uzavřeny s autorem nebo výkonným umělcem v souvislosti s autorským dílem nebo uměleckým výkonem.

Autorem je fyzická osoba, která vytvořila dílo. Autorem díla souborného je fyzická osoba, která vybrala nebo uspořádala dílo, tím však nejsou dotčena práva autorů děl do souboru zařazených.¹⁵⁸ Autorem audiovizuálního díla je jeho režisér.¹⁵⁹

Výkonným umělcem je fyzická osoba, která vytvořila umělecký výkon (tj. výkon herce, zpěváka, hudebníka, tanečníka, dirigenta, sborníka, režiséra nebo jiné osoby, jež vytvořila umělecké dílo a výtvořily tradiční lidové kultury). Za umělecký výkon se považuje též výkon artisty, aniž jím provádí umělecké dílo.¹⁶⁰ V případě smluv, kdy jednou ze smluvních stran bude výkonný umělec,

¹⁵⁷ § 8 NOZ

¹⁵⁸ § 5 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále jen „AZ“)

¹⁵⁹ § 63 odst. 1 AZ

¹⁶⁰ § 67 AZ

se často uplatní již výjimka z uveřejnění smlouvy v registru smluv obsažená v § 3 odst. 2 písm. a) ZRS.¹⁶¹

Aby se jednalo o autorské dílo, musí být kumulativně splněny čtyři znaky autorského díla, tj. musí se jednat o dílo literární anebo jiné dílo umělecké či dílo vědecké, musí být výsledkem jedinečné tvůrčí činnosti autora, musí být vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, a to trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam.¹⁶²

K tomu, aby mohla být aplikována výjimka z uveřejnění dle § 3 odst. 2 písm. j) ZRS je nutné kumulativně splnit dvě podmínky. Smlouva musí být uzavřena autorem nebo výkonným umělcem a předmět smlouvy musí souviset s autorským dílem nebo uměleckým výkonem.

Výjimka dle § 3 odst. 2 písm. j) ZRS se rovněž vztahuje na smlouvy, kdy je autor díla zastoupen, a to na základě plné moci či ze zákona.¹⁶³ Dále se vztahuje na případy zastoupení autora anonymního díla,¹⁶⁴ zastoupení výkonných umělců společným zástupcem¹⁶⁵ nebo zastoupení autora kolektivním správcem.¹⁶⁶ Výjimka dle § 3 odst. 2 písm. j) ZRS se však nevztahuje na smlouvy uzavřené s dědicem autora, takovéto smlouvy již podléhají uveřejnění v registru smluv.

3.3.1.11 Smlouvy uveřejňované podle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění

Dle § 3 odst. 2 písm. k) ZRS se povinnost uveřejnění v registru smluv nevztahuje na smlouvy o poskytování a úhradě zdravotních služeb hrazených z veřejného zdravotního pojištění a smlouvy o úhradě léčivých přípravků obsahujících očkovací látky pro pravidelná očkování podle antigenního složení očkovacích látek stanoveného Ministerstvem zdravotnictví podle zákona o ochraně veřejného zdraví, které jsou uveřejňovány podle zákona o veřejném

¹⁶¹ Povinnost uveřejnit prostřednictvím registru smluv se nevztahuje na smlouva vznikla v rámci právního jednání s fyzickou osobou, která jedná mimo rámec své podnikatelské činnosti.

¹⁶² § 2 odst. 1 AZ (autorským dílem je zejména slovesné vyjádřené řeči nebo písmem, dílo hudební, dílo dramatické a dílo hudebně dramatické, dílo choreografické a dílo pantomimické, dílo fotografické a dílo vyjádřené postupem podobným fotografii, dílo audiovizuální, jako je dílo kinematografické, dílo výtvarné, jako je dílo malířské, grafické a sochařské, dílo architektonické včetně díla urbanistického, dílo užitého umění a dílo kartografické)

¹⁶³ § 441 a násl. NOZ

¹⁶⁴ § 7 odst. 2 AZ

¹⁶⁵ § 68 AZ

¹⁶⁶ § 97 AZ

zdravotním pojištění. Výjimka z uveřejnění v registru smluv dle § 3 odst. 2 písm. k) ZRS dopadá na dva typy smluv.

Prvním typem jsou smlouvy, jejichž smluvními stranami jsou zdravotní pojišťovny a poskytovatelé zdravotních služeb.¹⁶⁷ Poskytovatelem zdravotní služby je fyzická nebo právnická osoba, která je oprávněna poskytovat zdravotní služby podle zákona o zdravotních službách.¹⁶⁸ Předmětem těchto smluv je poskytování a úhrada hrazených služeb.¹⁶⁹

Druhým typem jsou smlouvy, jejichž smluvními stranami jsou osoby, které mají oprávnění k distribuci léčivých přípravků podle zákona o léčivech.¹⁷⁰ Předmětem těchto smluv je úhrada za léčivé přípravky.

Oba dva typy smluv z důvodu výjimky obsažené v § 3 odst. 2 písm. k) ZRS nepodléhají uveřejnění v registru smluv, to však neznamená, že nemusí být zveřejněny vůbec. Dle § 17 odst. 9 ZVZP je zdravotní pojišťovna povinna takovéto smlouvy zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup nejpozději do 60 dnů ode dne jejich uzavření. Takovéto smlouvy nabývají účinnosti dnem jejich zveřejnění. Stejně jako je tomu v ZRS, nemůže zdravotní pojišťovna zveřejnit informace a údaje, které jsou předmětem ochrany podle jiných právních předpisů.

3.3.1.12 Smlouva, jejíž smluvní stranou je obec nevykonávající rozšířenou působnost či jí zřízená či ovládaná právnická osoba

Dle § 3 odst. 2 písm. l) se povinnost uveřejnění nevztahuje na smlouvy, jejichž alespoň jednou ze smluvních stran je obec, která nevykonává rozšířenou působnost,¹⁷¹ příspěvková organizace touto obcí zřízená¹⁷² nebo právnická osoba, v níž má taková obec sama nebo s jinými takovými obcemi většinovou účast.¹⁷³

K tomu, aby bylo možné rozhodnout, zda výjimku dle § 3 odst. 2 písm. l) ZRS lze aplikovat rovněž na právnické osoby zřízené obcí nevykonávající

¹⁶⁷ § 17 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (dále jen „ZVZP“)

¹⁶⁸ § 2 odst. 1 a 2 zákona č. 371/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (dále jen „ZZS“)

¹⁶⁹ § 13 odst. 2 ZVZP

¹⁷⁰ § 17 odst. 7 písm. d) ZVZP

¹⁷¹ Více v kapitole 3.2.2 Územní samosprávné celky a městské části nebo městské obvody územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy.

¹⁷² Více v kapitole 3.2.8 Příspěvková organizace územního samosprávného celku

¹⁷³ Více v kapitole 3.2.14 Právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby.

rozšířenou působnost, je nutné rozhodnout, zda takováto obec sama nebo s jinými takovými obcemi má v právnické osobě většinovou majetkovou účast. Více k této problematice v podkapitole 2.2.14 Právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby.

3.3.2 Výjimky z uveřejnění v registru smluv dle § 3 odst. 2 ZRS po novele ZRS

Na základě novely ZRS¹⁷⁴ došlo k rozšíření okruhu výjimek dle § 3 odst. 2 ZRS o dalších šest výjimek. Více o těchto výjimkách a důvodu jejich doplnění do ZRS v následujícím textu.

3.3.2.1 Smlouvy uzavřené veřejnou vysokou školou v rámci doplňkové činnosti nebo veřejnou výzkumnou institucí v rámci jiné činnosti v oblasti výzkumu, vývoje a inovací

Dle § 3 odst. 2 písm. m) ZRS se povinnost uveřejnění v registru smluv nevztahuje na smlouvy uzavřené veřejnou vysokou školou v rámci doplňkové činnosti nebo veřejnou výzkumnou institucí v rámci jiné činnosti v oblasti výzkumu, vývoje a inovací.

Více o veřejné vysoké škole a veřejné výzkumné instituci v kapitole 3.2.5 Veřejné výzkumné instituce a veřejné vysoké školy.

Veřejná vysoká škola vytváří doplňkovou činnost, která navazuje na její vzdělávací a tvůrčí činnost nebo činnost sloužící k účinnějšímu využití lidských zdrojů a majetku. Doplňková činnost nesmí ohrozit činnosti, k jejichž uskutečňování byla veřejná vysoká škola zřízena.¹⁷⁵ Příkladem doplňkové činnosti vysoké školy je reklamní činnost, poradenská činnost, jazykové kurzy, školení, ubytovací a stravovací služby apod.

Jinou činností veřejné výzkumné instituce je hospodářská činnost, jejímž cílem je dosažení zisku.¹⁷⁶ Veřejná výzkumná instituce může jinou činnost provádět jen v případě, že jsou splněny podmínky dle § 21 odst. 3 VýzInst.

¹⁷⁴ Zákon č. 249/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění zákona č. 298/2016 Sb. (dále jen „**Novela ZRS**“)

¹⁷⁵ § 20 odst. 2 ZVŠ

¹⁷⁶ § 21 odst. 2 písm. b) VýzInst

Tato výjimka byla do ZRS včleněna z důvodu, že projekty tohoto druhu jsou zcela hrazeny ze soukromých prostředků a nejedná se o finanční prostředky veřejných rozpočtů.¹⁷⁷

3.3.2.2 Smlouvy, jejichž předmětem je nakládání s výbušninou nebo zařízením či objektem určeným k její výrobě nebo skladování

Dle § 3 odst. 2 písm. n) ZRS nepodléhá uveřejnění v registru smluv smlouva, jejímž předmětem je nakládání s výbušninou nebo zařízením či objektem určeným k její výrobě nebo skladování.

Výbušninou se rozumí látky a předměty, které jsou uvedeny v Příloze A Evropské dohody o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR)¹⁷⁸ zařazené do třídy 1 těchto látek, pokud nejde o střelivo, munici¹⁷⁹ a pyrotechnické výrobky^{180, 181}.

Důvodem doplnění této výjimky do ZRS byla ochrana bezpečnosti České republiky a jejích občanů. Zveřejněním takovýchto smluv by došlo ke zpřístupnění informací, kde se výbušnina vyrábí, o jaký druh jde, komu se prodává či kam a kdy se dopravuje. Ze stejného důvodu nedopadá povinnost uveřejnění smluv v registru smluv na smlouvy týkající se zařízení nebo objektů určených k výrobě nebo skladování výbušnin.¹⁸²

3.3.2.3 Smlouvy, týkající se výroby nebo užití pořadu, jejíž smluvní stranou je Česká televize nebo Český rozhlas

Dle § 3 odst. 2 písm. o) ZRS se v registru smluv neuveřejňují smlouvy, týkající se výroby nebo užití pořadu, včetně smluv o nabytí práv k užití pořadu, jejíž alespoň jednou smluvní stranou je Česká televize nebo Český rozhlas.

Pořadem v případě rozhlasového vysílání se rozumí část vysílání, která svým obsahem, formou a funkcí tvoří uzavřený celek vysílání nebo tok

¹⁷⁷ Důvodová zpráva k zákonu č. 249/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění zákona č. 298/2016 Sb. s. 6. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=1124&CT1=0>.

¹⁷⁸ Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR), vyhlášená pod č. 64/1987 Sb., ve znění pozdějších změn.

¹⁷⁹ Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních).

¹⁸⁰ Zákon č. 206/2015 Sb., o pyrotechnických výrobcích a zacházení s nimi a o změně některých zákonů (zákon o pyrotechnice).

¹⁸¹ § 21 odst. 1 písm. a) zákona č. 61/1988 Sb., České národní rady o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě.

¹⁸² Důvodová zpráva k zákonu č. 249/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění zákona č. 298/2016 Sb. s. 7. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=1124&CT1=0>.

programových prvků a představuje samostatnou položku rozhlasového programu. V případě televizního vysílání se pořadem rozumí pohyblivá obrazová sekvence se zvukem nebo bez zvuku, která svým obsahem, formou a funkcí tvoří uzavřený celek vysílání a představuje samostatnou položku televizního programu.¹⁸³

Tato výjimka byla doplněna do ZRS za účelem, aby Česká televize a Český rozhlas mohly zajistit v plném rozsahu zpravodajství či sportovní přenosy.¹⁸⁴

3.3.2.4 Smlouvy, chráněné bankovním tajemstvím

Dle § 3 odst. 2 písm. p) ZRS se povinnost uveřejnění smlouvy v registru smluv nevztahuje na smlouvy chráněné bankovním tajemstvím. To neplatí, jde-li o smlouvu mezi bankou a osobou uvedenou v § 2 odst. 1 ZRS, která se týká používání veřejných prostředků.

Bankovním tajemstvím jsou chráněny bankovní obchody, peněžní služby bank, včetně stavů na účtech a depozit.¹⁸⁵ Bankovním tajemstvím jsou rovněž všechny bankovní operace České národní banky včetně stavů na účtech, které vede.¹⁸⁶

Tato výjimka umožňuje bankám, které jsou právnickými osobami dle § 3 odst. 1 písm. n) ZRS, tj. povinnými subjekty dle ZRS, neuveřejnit smlouvy chráněné bankovním tajemstvím, uzavřené s osobami dle § 2 odst. 1 ZRS v případě, že se smlouva netýká používání veřejných prostředků či s osobou odlišnou od osoby dle § 2 odst. 1 ZRS. Příkladem takové banky je Česká exportní banka, a.s.¹⁸⁷

3.3.2.5 Kolektivní smlouvy

Dle § 3 odst. 2 písm. q) ZRS se povinnost uveřejnit smlouvu prostřednictvím registru smluv nevztahuje na kolektivní smlouvy.

Kolektivní smlouvou se rozumí jednak podniková smlouva, uzavřená mezi zaměstnavatelem/i a odborovou organizací/emi působícími u

¹⁸³ § 2 odst. 1 písm. l) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání
¹⁸⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 249/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění zákona č. 298/2016 Sb. s. 7. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=1124&CT1=0>.

¹⁸⁵ § 38 odst. 1 ZoB

¹⁸⁶ § 49 zákona č. 6/1993 Sb., České národní rady o České národní bance.

¹⁸⁷ Veřejný rejstřík a Sbírka listin [online]. *Ministerstvo spravedlnosti České republiky* [cit. 11.10.2018]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=457155&typ=PLATNY>.

zaměstnavatele, jednak smlouva vyššího stupně, je-li uzavřena mezi organizací/emi zaměstnavatelů a odborovou organizací/emi.¹⁸⁸

Důvodem doplnění této výjimky do registru smluv je skutečnost, že dle ZRS,¹⁸⁹ smlouva podléhající uveřejnění v registru smluv nabývá účinnosti nejdříve dnem jejího uveřejnění v registru smluv, což je v rozporu se zákoníkem práce, podle kterého kolektivní smlouva nabývá účinnosti prvním dnem období, na které byla kolektivní smlouva uzavřena, a končí uplynutím tohoto období, pokud doba účinnosti některých práv nebo povinností není v kolektivní smlouvě sjednána odchylně.¹⁹⁰

3.3.2.6 Smlouvy, uzavřené právnickou osobou uvedou v § 2 odst. 1 písm. k) nebo n) ZRS

Dle § 3 odst. 2 písm. r) ZRS se povinnost uveřejnění nevztahuje na smlouvy uzavřené právnickou osobou uvedenou v § 2 odst. 1 písm. k)¹⁹¹ nebo n)¹⁹² ZRS, která byla založena za účelem uspokojování potřeb majících průmyslovou nebo obchodní povahu nebo za účelem výzkumu, vývoje nebo zkušebnictví, pokud tato smlouva byla uzavřena v běžném obchodním styku v rozsahu předmětu činnosti nebo podnikání uvedené právnické osoby zapsané ve veřejném rejstříku. To neplatí, jde-li o smlouvu uzavřenou s osobou uvedenou v § 2 odst. 1 ZRS, která nebyla založena za účelem uspokojování potřeb majících průmyslovou nebo obchodní povahu nebo za účelem výzkumu, vývoje nebo zkušebnictví.

V této souvislosti je vhodné učinit výklad pojmů potřeba veřejného zájmu mající průmyslovou a obchodní povahu a běžný obchodní styk, která jsou pro správné uplatnění výjimky dle § 3 odst. 2 písm. r) ZRS klíčové.

S právním pojmem potřeba veřejného zájmu mající průmyslovou nebo obchodní povahu se setkáme v definici veřejného zadavatele, kterým se rozumí právnická osoba, která byla založena nebo zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu.¹⁹³ Tato podmínka byla do českého právního řádu transponována z evropské

¹⁸⁸ § 23 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZP“).

¹⁸⁹ § 6 odst. 1 ZRS

¹⁹⁰ § 26 odst. 2 ZP

¹⁹¹ státní podnik nebo národní podnik

¹⁹² právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby

¹⁹³ § 4 odst. 1 písm. e) bod. č. 1 ZZVZ

zadávací směrnice,¹⁹⁴ kterou je nutné vykládat v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie.

Potřeba veřejného zájmu, která nemá průmyslovou, ani obchodní povahu je obecně potřeba, která je splněna jinak než dostupností zboží a služeb na trhu a kterou se z důvodů souvisejících se všeobecným zájmem rozhodne poskytovat sám stát nebo nad níž chce mít rozhodující vliv.¹⁹⁵ To, že se jedná o potřebu veřejného zájmu, která nemá průmyslovou nebo obchodní povahu, nevylučuje, aby takováto potřeba byla uspokojována soukromými osobami.¹⁹⁶ Dalším ukazatelem, že se jedná o potřebu veřejného zájmu nemající průmyslovou nebo obchodní povahu, je skutečnost, že předmětná činnost je alespoň z části financována z veřejných prostředků.¹⁹⁷ Při posuzování, zda potřeba má průmyslovou nebo obchodní povahu, je nutné zkoumat rovněž to, zda její uspokojování podléhá hospodářské soutěži v konkurenci s ostatními soutěžiteli, či nikoliv. Avšak existence významné hospodářské soutěže v oblasti uspokojování určité potřeby samo o sobě není dostačující pro stanovení, že daná potřeba má průmyslovou nebo obchodní povahu. Danou otázku je nutné posuzovat s přihlédnutím ke všem relevantním právním a skutkovým okolnostem, které existovaly v okamžiku založení dané osoby, a s ohledem na podmínky, za kterých vykonává svou činnost.¹⁹⁸ Dále lze vyvodit, že osoba, která provozuje činnost za standardních tržních podmínek s cílem vytvářet zisk a která nese rizika spojená s výkonem své činnosti, uspokojuje potřeby, které mají průmyslovou nebo obchodní povahu.¹⁹⁹ Obecně lze shrnout, že výjimka dle § 3 odst. 2 písm. r) ZRS se nevztahuje na smlouvy uzavřené právnickou osobou uvedenou v § 2 odst. 1 písm. k) nebo n) ZRS, jež je zároveň veřejným zadavatel dle ZZVZ a to z důvodu, že veřejným zadavatelem je právnická osoba, která byla založena nebo zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu,

¹⁹⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014, o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES

¹⁹⁵ Rozsudku ESD ze dne 27. 2.2003, č. j. C-373/00 Adolf TruleyGmbH proti BestattungWienGmbH

¹⁹⁶ Rozsudek ESD ze dne 10. 11. 1998, C-360/96 GemeenteArnhem a GemeenteRheden vs. BFI Holding Bv.

¹⁹⁷ Rozsudek ESD ze dne 22. 5. 2003, č. j. C-18/01 ve věci Arkkitehtuuritoimisto Routa KorhonenOy, ArkkitehtitoimistoPenttiToivanenOy, Rakennuttajatoimisto VilhoTervomaa proti VarkaudenTaitotaloOy

¹⁹⁸ Rozsudku ESD ze dne 27. 2.2003, č. j. C-373/00 Adolf TruleyGmbH proti BestattungWienGmbH.

¹⁹⁹ Rozsudek ESD ze dne 22. 5. 2003, č. j. C-18/01 ve věci Arkkitehtuuritoimisto Routa KorhonenOy, ArkkitehtitoimistoPenttiToivanenOy, Rakennuttajatoimisto VilhoTervomaa proti VarkaudenTaitotaloOy

kteře nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, kdy výjimka dle § 3 odst. 2 písm. r) ZRS se vztahuje pouze na smlouvy uzavřené právnickou osobou dle § 2 odst. 1 písm. k) nebo n) ZRS, která byla založena za účelem uspokojování potřeb majících průmyslovou nebo obchodní povahu.

V případě výkladu právního pojmu běžný obchodní styk budu vycházet z komentáře a rovněž judikatury k § 196a již zrušeného obchodního zákoníku.²⁰⁰ Běžným obchodním stykem se rozumí nabývání nebo zcizování majetku, jímž se realizuje předmět podnikání.²⁰¹ Avšak dle rozsudku NS nelze „výklad pojmu *běžná obchodní činnost ztotožňovat (jen) s předmětem podnikatelské činnosti zapsaným v obchodním rejstříku, když není pochyb o tom, že při výkonu podnikatelské činnosti podnikatelé vstupují i do závazkových vztahů, které jsou pro výkon předmětu činnosti nezbytné a které současně nelze podřadit pod předmět podnikání zapsaný v obchodním rejstříku*“.²⁰²

Výjimka z uveřejňování dle § 3 odst. 2 písm. r) ZRS byla doplněna do ZRS na základě námitek povinných subjektů, které se pohybují v konkurenčním prostředí.²⁰³

²⁰⁰ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

²⁰¹ **DĚDIČ, J. a kol.** Obchodní zákoník: komentář. Díl III., 1. vyd. Praha: Polygon, 2002, s. 847 ISBN: 8072730711.

²⁰² Rozsudek NS ze dne 30.6.2009, sp. zn. 29 Cdo 753/2009.

²⁰³ Důvodová zpráva k zákonu č. 249/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění zákona č. 298/2016 Sb. s. 7. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=1124&CT1=0>.

4. Registr smluv jako informační systém veřejné správy

V ustanovení § 4 odst. 1 ZRS je registr smluv definován jako informační systém veřejné správy. Informační systémy veřejné správy upravuje zákon o informačních systémech veřejné správy.²⁰⁴ Registr smluv jako informační systém veřejné správy se řídí jednak ZRS, jednak InSVS, který je obecným právním předpisem upravujícím fungování registru smluv v případech, kdy ZRS mlčí.

Dle ustanovení § 4 odst. 2 ZRS je správcem registru smluv Ministerstvo vnitra. Správce odpovídá za informační systém veřejné správy a poskytuje jeho služby. Ministerstvo vnitra je zároveň provozovatelem informačního systému veřejné správy, kdy zajišťuje jeho funkčnost. Ministerstvo vnitra může k provozování informačního systému veřejné správy pověřit jiné osoby nebo jejich součásti.²⁰⁵

Funkci Ministerstva vnitra při správě informačního systému definuje ustanovení § 4 InSVS. Zejména bych zmínila funkci zajišťování tvorby metodických pokynů pro výkon odborných činností spojených s vytvářením, správou, provozem, užíváním a rozvojem informačních systémů veřejné správy.²⁰⁶ Ministerstvo vnitra vytvořilo Metodický návod k aplikaci zákona o registru smluv, který v této práci několikrát zmiňuji.

Pro naplnění cíle ZRS, tj. umožnit občanům kontrolu nad hospodařením s veřejnými prostředky a majetkem, je v § 4 odst. 3 ZRS obsažena informace, že registr smluv je přístupný způsobem umožňujícím bezplatný dálkový přístup. ZRS nedefinuje pojem dálkový přístup, tuto definici nalezneme v § 2 písm. o) InSVS, kdy dálkovým přístupem se rozumí přístup prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací.²⁰⁷ Z výše uvedeného vyplývá, že

²⁰⁴ Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů (dále jen „InSVS“)

²⁰⁵ § 2 písm. c) a písm. d) InSVS

²⁰⁶ § 4 odst. 1 písm. f) InSVS

²⁰⁷ Sítě elektronických komunikací se dle § 2 písm. h) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů rozumí přenosové systémy, popřípadě spojovací nebo směrovací zařízení a jiné prostředky, včetně prvků sítě, které nejsou aktivní, které umožňují přenos signálů po vedení, rádiovými, optickými nebo jinými elektromagnetickými prostředky, včetně družicových sítí, pevných sítí s komutací okruhů nebo paketů a mobilních zemských sítí, sítí pro rozvod elektrické energie v rozsahu, v jakém jsou používány pro přenos signálů, sítí pro rozhlasové a televizní vysílání a sítí kabelové televize, bez ohledu na druh přenášené informace.

Službou elektronických komunikací se dle § 2 písm. n) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů rozumí služba obvykle poskytovaná za úplatu, která spočívá zcela nebo převážně v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací, včetně telekomunikačních služeb a přenosových služeb v sítích

zpřístupnění dálkovým přístupem může být například prostřednictvím sms zprávy nebo teletextem, s ohledem na funkcionalitu registru smluv však ke zveřejnění smlouvy v registru smluv lze využít jen internet.²⁰⁸

Informace obsažené v registru smluv jsou přístupné všem občanům bez toho, aby museli hradit poplatek za zpřístupnění informací.

Dle § 4 odst. 4 ZRS Ministerstvo vnitra neodpovídá za správnost smluv a metadat uveřejněných prostřednictvím registru smluv. Ministerstvo vnitra nemůže odpovídat za správnost smluv s ohledem na skutečnost, že není účastníkem smluvního vztahu a neúčastnilo se kontraktačního procesu. Těžko pak může posoudit, zda smlouva zveřejněná v registru smluv odpovídá skutečnému stavu či zda byly znečitelněny informace, které se v registru smluv nezveřejňují např. obchodní tajemství. Toto ustanovení taktéž vylučuje odpovědnost Ministerstva vnitra jako zpracovatele osobních údajů.²⁰⁹ Ministerstvo rovněž nemůže odpovídat za obsah smluv zveřejněných v registru smluv, protože tento obsah nemůže měnit. Pouze smluvní strany smlouvy mohou uveřejněnou smlouvu nebo metadata smlouvy po jejich uveřejnění opravit.²¹⁰

Ministerstvo vnitra odpovídá za fungování registru smluv. Pokud by smlouva nebyla uveřejněna v registru smluv z důvodu pochybení na straně Ministerstva vnitra, došlo by k nesprávnému úřednímu postupu. V případě, že by smluvním stranám vznikla škoda nezveřejněním smlouvy v registru smluv na základě pochybení Ministerstva vnitra, např. by smlouva byla zrušena od počátku a bylo by nezbytné vypořádat bezdůvodné obohacení, vzniklo by smluvním stranám právo na náhradu škody takto vzniklé.²¹¹ Jedná se však spíše o hypotetický příklad, kdy smluvní strany mohou zkontrolovat, zda smlouva byla řádně zveřejněna v registru smluv a v případě, že by tomu tak nebylo,

používaných pro rozhlasové a televizní vysílání a v sítích kabelové televize, s výjimkou služeb, které nabízejí obsah prostřednictvím sítí a služeb elektronických komunikací nebo vykonávají redakční dohled nad obsahem přenášeným sítěmi a poskytovaným službami elektronických komunikací; nezahrnuje služby informační společnosti, které nespočívají zcela nebo převážně v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací.

²⁰⁸ Registr smluv [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit.16.6.2018]. Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz>.

²⁰⁹ Čl. 7 odst. 8 GDPR

²¹⁰ § 5 odst. 7 ZRS

²¹¹ § 13 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)

mohou tento nedostatek odstranit jejím opětovným zveřejněním v registru smluv ve lhůtě 3 měsíců od jejího uzavření.

Pokud by došlo k chybě při odesílání smlouvy, smluvní straně, jež zasílá smlouvu k uveřejnění, by nedošlo potvrzení o tom, že byla smlouva řádně uveřejněna, případně by jí bylo doručeno chybové hlášení. V tu chvíli by měla smluvní strana zaslání smlouvy k uveřejnění opakovat.

Problém by mohl nastat pouze v případě, že by se jednalo o smlouvu podléhající uveřejnění v registru smluv, kdy smluvní strany mají zájem, aby bylo na základě smlouvy plněno okamžitě. Takováto smlouva by nabyla účinnosti až jejím zveřejněním a plnění před zveřejněním smlouvy v registru smluv by se považovalo za bezdůvodné obohacení.

5. Způsob uveřejnění smlouvy v registru smluv

5.1 Postup uveřejnění smlouvy v registru smluv

Uveřejnění smlouvy v registru smluv v souladu s § 5 odst. 1 ZRS probíhá v několika krocích. Prvním krokem je určení smluvní strany, která smlouvu uveřejní v registru smluv, druhým krokem je převedení smlouvy do zákonem požadovaného formátu, třetím krokem je zaslání elektronického obrazu textového obsahu smlouvy společně s metadaty smlouvy prostřednictvím elektronického formuláře správci registru smluv do jeho datové schránky datovou zprávou a posledním krokem je automatizované zveřejnění smlouvy (spolu s přílohami a metadaty) správcem registru smluv a zaslání potvrzení o tomto zveřejnění smluvní straně.

5.1.1 Určení smluvní strany uveřejňující smlouvu v registru smluv

Dle § 5 odst. 2 ZRS zašle smlouvu podléhající uveřejnění správci registru smluv osoba uvedená v § 2 odst. 1 ZRS nebo smluvní strana. Toto ustanovení je zavádějící, vyplývá z něj, že smlouvu k uveřejnění může zaslat, kterákoliv ze smluvních stran nebo osoba uvedená v § 2 odst. 1 ZRS. Dle důvodové zprávy, však smlouvu k uveřejnění zašle správci registru smluv pouze kterákoliv ze smluvních stran.²¹² Z výše uvedeného plyne, že v ZRS není určena smluvní strana, která je povinna zaslat smlouvu k uveřejnění v souladu se ZRS. Smluvní strany si mohou sami dohodnout, která z nich zašle smlouvu k uveřejnění. Pokud se však smluvní strany nedohodnou, může smlouvu zveřejnit prostřednictvím registru smluv kterákoliv z nich.

V případě, že se smluvní strany mezi sebou dohodnou, která z nich zašle smlouvu k uveřejnění dle ZRS, tato dohoda představuje smluvní doložku. Smluvní doložka může být jednak součástí smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv, jednak může být sjednána mimo tuto smlouvu. Přestože by někdo mohl namítat, že takováto smluvní doložka, v případě, že je součástí smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv, nemůže být splněna, protože smlouva je účinná až jejím uveřejněním v registru, opak je pravdou. Doložka, která stanovuje jedné smluvní straně smluvní povinnost uveřejnit smlouvu v registru smluv, je oddělitelnou částí smlouvy, kdy za předpokladu, že se důvod

²¹² Návrh poslanců Jana Farského, Andreje Babiše, Pavla Bělobrádka a dalších na vydání zákona o Registru smluv a o změně zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů ve znění sněmovního tisku č. 42/0. Dostupné z: <http://www.psp.cz/doc/00/09/00/00090035.pdf>.

neplatnosti týká jen části právního jednání, které lze od jeho ostatního obsahu oddělit, je neplatná pouze tato část,²¹³ tj. smluvní doložka je platná. Více k této problematice v podkapitole 7.1.4 Platnost části smlouvy neuveřejněné v registru smluv.

Doložka by měla obsahovat závazek jedné ze smluvních stran, vytvořit elektronický obraz textového obsahu smlouvy, a to v otevřeném a strojově čitelném formátu, anonymizovat či znečitelnit informace, které se nesmí uveřejnit, vyplnit metadata v elektronickém formuláři a zaslat elektronický formulář s takto upravenou smlouvou v zákonem stanovené lhůtě do datové schránky správce registru smluv. Pokud smluvní strana poruší takto sjednanou smluvní povinnost, uveřejnit smlouvu v souladu s § 5 odst. 1 ZRS, je povinna druhé smluvní straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit, nahradit škodu, která jim neuveřejněním smlouvy v registru smluv vznikla.²¹⁴ Smluvní strana hradí druhé smluvní straně škodu, která vznikla jako důsledek fikce neuveřejnění podle § 5 odst. 5 ZRS nebo jako důsledek zrušení smlouvy od počátku dle § 7 odst. 1 ZRS. Smluvní strana se ve výjimečných případech může zprostit povinnosti náhrady škody, prokáže-li, že jí ve splnění povinnosti ze smlouvy dočasně nebo trvale zabránila mimořádná nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka vzniklá nezávisle na její vůli.²¹⁵ Smluvní strana se nezprostit povinnosti k náhradě škody, pokud překážka vznikla z osobních poměrů smluvní strany, vznikla až v době, kdy byla smluvní strana v prodlení s plněním povinnosti nebo smluvní strana byla povinna podle smlouvy překážku překonat.

Sjednáním doložky, která stanovuje, která smluvní strana smlouvu zveřejní v registru smluv, nedochází k zániku práva druhé smluvní strany takovou smlouvu v registru zveřejnit. Jediným následkem takového počínání může být skutečnost, že smlouvu bude v registru smluv uveřejněna duplicitně, což však nezpůsobuje žádné negativní následky. Není však možné, aby smluvní strana, jež se zavázala zveřejnit smlouvu v registru smluv, a tak neučinila, argumentovala při uplatňování práva na náhradu škody druhou smluvní stranou tím, že smlouvu v registru smluv mohla zveřejnit druhá smluvní strana, a nedošlo by ke vzniku škody. Je nutné vycházet ze zásady, že každý má

²¹³ § 576 NOZ

²¹⁴ § 2913 odst. 1 NOZ

²¹⁵ § 2913 odst. 2 NOZ

v právním styku jednat poctivě a nikdo nesmí těžit ze svého nepoctivého nebo protiprávního jednání.²¹⁶ Rovněž nemůže smluvní strana, jež se zavázala zveřejnit smlouvu v registru smluv, a tak neučinila, argumentovala při uplatňování práva na náhradu škody druhou smluvní stranou tím, že smluvní strana porušila prevenční povinnost dle § 2900 NOZ.²¹⁷ Prevenční povinnost lze porušit pouze konáním.²¹⁸ V případě, že druhá smluvní strana nekonala tj. nezveřejnila smlouvu v registru smluv, nelze porušení prevenční povinnosti namítat.

V případě, že není sjednána smluvní doložka a smlouvu nezveřejní v registru smluv žádná smluvní strana, nemůže se druhá smluvní strana domáhat náhrady škody způsobené jako důsledek fikce neuveřejnění smlouvy podle § 5 odst. 5 ZRS nebo zrušení smlouvy od počátku dle § 7 odst. 1 ZRS.

Smluvní strana smlouvy, podléhající uveřejnění v registru smluv, jako zmocnitel je oprávněna zmocnit zmocněnce, na základě písemné plné moci, k úkonům souvisejícím s uveřejněním konkrétní smlouvy či obecně k uveřejňování všech smluv podléhajících uveřejnění v registru smluv, a to v souladu s § 441 NOZ.²¹⁹ Předpokladem takového zmocnění je splnění dvou podmínek. Zaprvé zmocnitel musí mít datovou schránku, prostřednictvím které je schopen zaslat smlouvu správci registru smluv k uveřejnění, zadruhé musí být v informačním systému registru smluv explicitně uvedeno, že zmocnitel zmocnil jinou osobu k uveřejňování jeho smluv v registru smluv. Zmocnění zanikne uveřejněním smlouvy v registru smluv v případě, když byl zmocněnec zmocněn k uveřejnění jedné konkrétní smlouvy, nebo pokud zmocnitel zmocnění odvolá nebo zmocněnec zmocnění vypoví.²²⁰ Ač to jednoznačně z informačního systému registru smluv nevyplývá, lze se domnívat, že není možné zmocnit k uveřejňování smluv více osob,²²¹ a to z důvodu možného duplicitního uveřejňování smluv. Rovněž lze očekávat, že není možné, aby zmocnitel pověřil

²¹⁶ § 6 NOZ

²¹⁷ Vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.

²¹⁸ **HULMÁK, M.** Občanský zákoník VI: závazkové právo: zvláštní část (§ 2055-3014): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2014. Velké komentáře. s. 1513. ISBN 978-80-7400-287-8.

²¹⁹ Registr smluv. Jak publikovat Smlouvy?[online]. *Ministerstvo vnitra České republiky* [cit.16.6.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>.

²²⁰ § 448 odst. 1 NOZ

²²¹ § 439 NOZ

dalšího zástupce k uveřejňování smluv v registru smluv,²²² a to z důvodu pochyb, kdy zmocněnec uveřejňuje smlouvu jménem svým a kdy jménem zmocnítele.

Vedle náhrady škody si mohou smluvní strany rovněž sjednat smluvní pokutu v případě, že smluvní strana nesplní svou povinnost uveřejnit smlouvu v registru smluv dle § 5 odst. 1 ZRS. Zaplacením smluvní pokuty, nezaniká povinnost smluvní strany smlouvu podléhající uveřejnění v registru smluv uveřejnit.

5.1.2 Převedení smlouvy do zákonem požadovaného formátu

Ustanovení § 5 odst. 1 ZRS obsahuje definici legislativní zkratky uveřejnění smlouvy prostřednictvím registru smluv. Tato zkratka je pro ZRS nadmíru důležitá, protože s neuveřejněním smlouvy v registru smluv se pojí sankce zrušení takovéto smlouvy, a to od počátku. Uveřejněním smlouvy v registru smluv se rozumí vložení elektronického obrazu textového obsahu smlouvy v otevřeném a strojově čitelném formátu a rovněž metadat podle § 5 odst. 5 ZRS do registru smluv. Kromě samotného znění smlouvy je nutné převést do elektronického obrazu textového obsahu rovněž přílohy smlouvy, kdy smlouva podléhající uveřejnění v registru smluv, má být až na výjimky zveřejněna celá.

Pojmy elektronický obraz, otevřený formát a strojově čitelný formát ZRS nedefinuje. Z toho důvodu si při jejich výkladu musíme pomoci jinými právními přepisy nebo instrukcemi.

Pojem elektronický obraz textového obsahu není v českém právním řádu definován. Pojem elektronický obraz definuje pouze Instrukce Ministerstva spravedlnosti jako elektronický dokument, který byl vytvořen z písemnosti v listinné podobě, nikoli formou konverze (např. skenováním). Konverzí se rozumí úplné převedení písemnosti v listinné podobě do podoby elektronické obsažené v datové zprávě nebo datovém souboru, ověření shody obsahu těchto písemností a připojení ověřovací doložky, nebo úplné převedení písemnosti obsažené v datové zprávě do písemnosti v listinné podobě a ověření shody obsahu těchto písemností a připojení ověřovací doložky. Písemnosti, které

²²² § 438 NOZ

provedením konverze vznikly, mají stejné právní účinky jako ověřené kopie písemností, jejichž převedením výstup vznikl.“²²³

Z výše uvedeného vyplývá, že se v registru smluv nezveřejňují samotné smlouvy, pouze elektronický obraz těchto smluv. Dle důvodové zprávy ustanovení záměrně hovoří o textovém obsahu smlouvy a jiných písemností, nikoliv o smlouvách jako takových, aby se zdůraznil požadavek uveřejnit věrný obsah písemnosti, nikoli však její formy. V registru smluv se uveřejní smlouva obsahově shodná se smlouvou, která byla uzavřena a podepsána, ale zveřejní se pouze její textové vyhotovení bez podpisů, razítek, přelepek apod.“²²⁴

Otevřený formát je formát datového souboru, který není závislý na konkrétním technickém a programovém vybavení a je zpřístupněn veřejnosti bez jakéhokoli omezení, které by znemožňovalo využití informací obsažených v datovém souboru.²²⁵ Směrnice otevřený formát definuje jako soubor, který není závislý na žádné platformě a je zpřístupněn veřejnosti bez jakéhokoli omezení, které by znemožňovalo opakované použití dokumentů.²²⁶

Strojově čitelný formát je formát datového souboru s takovou strukturou, která umožňuje programovému vybavení snadno nalézt, rozpoznat a získat z tohoto datového souboru konkrétní informace, včetně jednotlivých údajů a jejich vnitřní struktury.²²⁷ Směrnice k strojově čitelnému formátu uvádí: „*Dokument by měl být považován za dokument ve strojově čitelném formátu, je-li ve formátu souboru strukturovaného tak, aby v něm softwarové aplikace mohly snadno nalézt, rozpoznat a získat konkrétní údaje. Za strojově čitelné údaje se považují údaje zakódované v souborech strukturovaných ve strojově čitelném formátu. Strojově čitelné formáty mohou být otevřené nebo chráněné vlastnickým právem; mohou být formálně normalizované, či nikoli. Dokumenty ve formě souboru, který toto automatické zpracování omezuje, jelikož údaje z nich nelze získat snadno či vůbec, by za dokumenty ve strojově čitelném formátu být považovány*

²²³ § 138 a § 139 Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 3. 12. 2001, č. j. 505/2001-Org, kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy. [cit. 16.6.2018]. Dostupné z: <https://www.nkr.cz/data/predpisy/vkr-k-1-1-2014.pdf>.

²²⁴ Návrh poslanců Jana Farského, Andreje Babiše, Pavla Bělobrádka a dalších na vydání zákona o Registru smluv a o změně zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů ve znění sněmovního tisku č. 42/0. Dostupné z: <http://www.psp.cz/doc/00/09/00/00090035.pdf>.

²²⁵ § 3 odst. 8 ZSPI

²²⁶ Čl. 2 odst. 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/37/EU ze dne 26. června 2013, kterou se mění směrnice 2003/98/ES o opakovaném použití informací veřejného sektoru.

²²⁷ § 3 odst. 7 ZSPI

neměly. Členské státy by měly ve vhodných případech podporovat používání otevřených, strojově čitelných formátů.“²²⁸

Ne všechny formáty, které naplňují znak otevřeného formátu, rovněž naplňují i znak strojově čitelného formátu. Aby smlouva byla zveřejněna v souladu se ZRS, je nutné, aby elektronický obraz textového obsahu smlouvy byl jak v otevřeném, tak strojově čitelném formátu. Dle Metodického pokynu jsou přípustnými formáty, které naplňují oba dva znaky formát .pdf (pokud bude obsahovat textovou vrstvu), .doc, .docx, .rtf, .odt a .txt.²²⁹ V případě, že bude smlouva zaslaná k uveřejnění v registru smluv v jiném formátu než v přípustném formátu, bude datová zpráva odmítnuta a nenastane uveřejnění smlouvy a jejích metadat v registru smluv.

Smluvní strana, která zasílá smlouvu ke zveřejnění v registru smluv, je dále povinna znečitelnit informace v elektronickém obraze textového obsahu smlouvy, které mají být vyloučeny postupem podle § 3 odst. 1 ZRS nebo postupem dle § 5 odst. 6 ZRS.²³⁰ Smluvní strana, která požaduje znečitelnění určitých informací v elektronickém obraze textového obsahu smlouvy, by měla svůj požadavek zdůvodnit právně relevantním důvodem ochrany takovéto informace.

5.1.3 Zaslání smlouvy správci registru smluv a její uveřejnění v registru smluv

Smluvní strana je povinna smlouvu podléhající uveřejnění v registru smluv zaslat správci registru k uveřejnění bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů ode dne jejího uzavření.²³¹ „*Bez zbytečného odkladu znamená ihned, tedy ve stejný den, kdy byla smlouva uzavřena, nanejvýše do několika dní od uzavření smlouvy.*“²³² ZRS připouští uveřejnění smlouvy 30 dnů ode dne jejího uzavření v případě, že existuje objektivní důvod, pro který smlouva nemůže být zaslána správci registru smluv dříve. Nejčastěji takovýmto důvodem bude, v případě obsáhlých smluv, časová náročnost převedení takovýchto smluv

²²⁸ Odst. 21 (preambule) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/37/EU ze dne 26. června 2013, kterou se mění směrnice 2003/98/ES o opakovaném použití informací veřejného sektoru.

²²⁹ Metodický návod aplikace zákona o registru smluv (květen 2018) [online]. *Ministerstvo vnitra České republiky*. s. 10 [cit.16.6.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/registru-smluv.aspx?q=Y2hudW09OQ%3D%3D>.

²³⁰ § 5 odst. 8 ZRS

²³¹ § 5 odst. 2 ZRS

²³² JURČÍK, R. *Zákon o veřejných zakázkách. Komentář*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 819. Beckovy komentáře. ISBN. 978-80-7400-505-3.

do elektronického obrazu. Lhůta použitá v § 5 odst. 2 ZRS je lhůtou pořádkovou, to znamená, že s jejím marným uplynutím nejsou spjaty žádné právní následky a nehrozí sankce. Sankce zrušení smlouvy od počátku dle § 7 odst. 1 ZRS, nastává v případě, že smlouva nebude uveřejněna v registru smluv ve lhůtě 3 měsíců od jejího uzavření.

Smluvní strana může smlouvu zaslat správci registru smluv k uveřejnění dvěma způsoby, a to vyplněním elektronického formuláře publikovaného na Portálu veřejné správy nebo odesláním smlouvy spolu s metadaty v předepsaném formátu do speciální datové schránky, která byla zřízená pro tento účel Ministerstvem vnitra.²³³ Jednou datovou zprávou lze zaslat k uveřejnění správci registru smluv právě jednu smlouvu s jejími metadaty.²³⁴

Správce registru smluv smlouvu bezodkladně po jejím doručení uveřejní, uveřejňování je prováděno zpravidla automatizovaně.²³⁵ Po uveřejnění smlouvy v registru smluv správce registru smluv zašle do datové schránky, ze které mu byla smlouva zaslána, potvrzení o uveřejnění smlouvy.²³⁶ Potvrzení o zveřejnění smlouvy bude zasíláno rovněž i do datových schránek všech uvedených smluvních stran, a to za předpokladu, že metadata smlouvy obsahovaly identifikátory jejich datových schránek. Pokud budou uvedeny e-mailové schránky dalších osob, tak potvrzení o zveřejnění smlouvy bude zasláno i takovýmto osobám. Správce registru smluv zasílá potvrzení automatizovaně, kdy obsahem tohoto potvrzení jsou metadata dle § 5 odst. 5 ZRS, identifikátor záznamu, jeho kontrolní součet (hash) a kryptografické prvky zajišťující integritu a původ dat (el. značka + časové razítko).²³⁷

V případě, že datová zpráva zasláná správci registru smluv nebude obsahovat vyplněný formulář a elektronický obraz textového obsahu smlouvy v otevřeném a strojově čitelném formátu, schváleném Ministerstvem vnitra, takovouto datovou zprávu informační systém registru smluv nezpracuje a předá

²³³ Registr smluv. Jak publikovat Smlouvy? [online]. *Ministerstvo vnitra České republiky* [cit.16.6.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>.

²³⁴ Registr smluv. Popis aplikačního rozhraní Informačního systému registru smluv [online]. *Ministerstvo vnitra České republiky* [cit.16.6.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx?q=Y2hudW09Nw%3d%3d>.

²³⁵ § 5 odst. 2 ZRS

²³⁶ § 5 odst. 4 ZRS

²³⁷ Registr smluv. Popis aplikačního rozhraní Informačního systému registru smluv [online]. *Ministerstvo vnitra České republiky* [cit.16.6.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx?q=Y2hudW09Nw%3d%3d>.

ji spisové službě Ministerstva vnitra ke standardnímu zpracování, jako by byla adresována do hlavní datové schránky Ministerstva vnitra.²³⁸

5.2 Povinnost uveřejnit metadata

Dle § 5 odst. 5 ZRS se nepovažuje za uveřejněnou v souladu se ZRS smlouva, jejíž metadata neobsahují identifikaci smluvních stran, vymezení předmětu smlouvy, cenu, pokud ji smlouva neobsahuje, hodnotu předmětu smlouvy, lze-li ji určit a datum uzavření smlouvy.

Metadata jsou data popisující souvislosti, obsah a strukturu zaznamenaných informací a jejich správu v průběhu času²³⁹. Metadata se v rámci ZRS rozumí data týkající se zveřejňované smlouvy, která musí být zveřejněna spolu s touto smlouvou. Povinnými metadaty, avšak nikoliv jedinými metadaty uveřejňovanými v registru smluv dle § 5 odst. 5 ZRS jsou identifikace smluvních stran, vymezení předmětu smlouvy, datum uzavření smlouvy a cena, pokud ji smlouva neobsahuje, tak hodnota předmětu smlouvy, lze-li ji určit.

V případě, že metadata neobsahují dané informace, nastává fikce neuveřejnění smlouvy v registru smluv. Více o této problematice v podkapitole 5.3 Fikce neuveřejnění smlouvy v registru smluv.

5.2.1 Identifikace smluvních stran

ZRS blíže nespecifikuje údaje, které jsou nezbytné pro naplnění požadavku vyplnění metadat identifikace smluvních stran. Pro určení, jaké údaje jsou nezbytné, je nutné rozlišit metadata identifikace fyzické osoby, právnické osoby a fyzické osoby podnikající.

Fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti, může být smluvní stranou smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv jen v případě, je-li předmětem takovéto smlouvy převod vlastnického práva k hmotné nemovité věci osoby uvedené v § 2 odst. 1 ZRS. V takovém případě je na fyzickou osobu nahlíženo jako na příjemce veřejných prostředků a o takovéto fyzické osobě mohou být uveřejněny osobní údaje v rozsahu dle § 8b odst. 3 ZSPI více v podkapitole 3.2.1.1 Ochrana osobních údajů osob, jež jsou příjemci veřejných prostředků dle 8b ZSPI. Pro naplnění požadavku vyplnění metadat

²³⁸ Registr smluv. Popis aplikačního rozhraní Informačního systému registru smluv [online]. *Ministerstvo vnitra České republiky* [cit.16.6.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx?q=Y2hudW09Nw%3d%3d>.

²³⁹ § 3 odst. 10 ZSPI

identifikace smluvních stran, kdy smluvní stranou je fyzická osoba nepodnikající, je nutné vyplnit jméno, příjmení, rok narození a obec.

V případě identifikace právnických osob postačuje do elektronického formuláře vyplnit identifikační číslo právnické osoby, kdy další údaje identifikující smluvní strany v rozsahu identifikátor datové schránky, pokud nebyl zadán, název subjektu, identifikační číslo, pokud nebylo zadáno, a adresa, budou doplněny automaticky.²⁴⁰

V případě fyzické osoby podnikající je nutné do elektronického formuláře vyplnit její jméno, sídlo a identifikační číslo, pokud jí bylo přiděleno.²⁴¹

5.2.2 Vymezení předmětu smlouvy

Obecně dělíme předmět smluvního vztahu na předmět přímý, kterým se rozumí právní jednání stran, a předmět nepřímý, kterým se rozumí věc, právo nebo jiná majetková hodnota. Metadata vymezení předmětu plnění by měla obsahovat informaci o právním jednání smluvních stran, jakož i informaci o věci, v právním slova smyslu, která je předmětem právního jednání.

Přímý předmět smlouvy lze vyjádřit jako právní chování, které říká, jak má být plněno, aby bylo plnění poskytnuto. Existují čtyři druhy právních chování tj. dare (povinnost něco dát), facere (povinnost něco konat), omittere (povinnost zdržet se nějakého chování) a pati (něco strpět). Přímý předmět smlouvy bude tedy vymezen podle obsahu právního chování jako kupní smlouva, darovací smlouva, smlouva o dílo, smlouva o nájmu a jiné smluvní typy zákonem upravené či smlouvy nepojmenované, tj. smluvní typy, které zákon výslovně neupravuje.

Nepřímý předmět, tj. věc v právním slova smyslu, se rozumí vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí. Věcí se rozumí nejen věci hmotné, ale také věci nehmotné, tj. práva, jejichž povaha to připouští, a jiné věci bez hmotné podstaty.²⁴²

Typickým příkladem metadata předmět smlouvy je kupní smlouva a předmět koupě (věc, která se kupuje).

²⁴⁰ Metodický návod k aplikaci zákona o registru smluv (květen 2018) [online]. *Ministerstvo vnitra České republiky*. s. 35 [cit. 24.6.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx?q=Y2hudW09OQ%3D%3D>.

²⁴¹ § 435 odst. 1 NOZ

²⁴² § 489 NOZ

Může rovněž nastat situace, kdy bude mít smlouva podléhající uveřejnění v registru smluv dva nepřímé předměty, tj. dva předměty koupě nebo dva přímé předměty, tj. v jedné smlouvě jsou obsaženy dvě a více právních jednání (např. smlouva o dílo a smlouva kupní).

5.2.3 Cena nebo hodnota předmětu smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv

Jako metadata ceny, popřípadě hodnoty plnění smlouvy, se vždy uvede cena celková či celková hodnota předmětu plnění, nikoliv jen její část. Ačkoliv to výslovně ZRS nestanovuje, plyne to z účelu ZRS tj. zajistit efektivní kontrolu nakládání s veřejnými prostředky. Hodnota předmětné smlouvy se uvede v metadatach jen za předpokladu, že smlouva podléhající uveřejnění v registru smluv nebude obsahovat cenu.

Obecnou definici ceny v právních předpisech budeme hledat marně. Cenou se obecně rozumí určitá peněžní částka, kterou si smluvní strany sjednají, jako protiplnění za zboží či služby, tj. předmět plnění smlouvy.²⁴³ Cena se uvede v měně, která je ve smlouvě sjednána, není nutné převádět na tuzemskou měnu.

Hodnotou se rozumí cena věci vyjádřená v penězích. Cena věci se určí jako cena obvyklá, ledaže je něco jiného ujednáno nebo stanoveno zákonem (např. zákonem o cenách nebo zákonem o oceňování majetku).²⁴⁴ Hodnotu věci nelze sjednat, jako je tomu v případě ceny, ale pouze určit. Při určení hodnoty věci by se mělo postupovat v souladu s právními předpisy, zejména zákonem o oceňování majetku.

V případě, že si smluvní strany nesjednají výši úplaty nebo způsob, jakým bude tato výše určena, platí, že úplata je ve výši obvyklé v době a v místě uzavření smlouvy, tj. ve výši ceny obvyklé.²⁴⁵ Definici ceny obvyklé nalezneme v zákoně o oceňování majetku, kdy cenou obvyklou je cena, která by byla dosažena při prodejkách stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění.²⁴⁶ Cena obvyklá vyjadřuje hodnotu věci a určí se porovnáním. Některé právnické osoby dle § 2 odst. 1 ZRS jsou povinny

²⁴³ HÁLEK, V. Pojem cena obvyklá po 1. lednu 2014. *Trestněprávní revue*, 2015, roč. 14, č. 4, s. 90. ISSN 1213-5313.

²⁴⁴ § 492 odst. 1 NOZ

²⁴⁵ § 1792 odst. 1 NOZ

²⁴⁶ § 2 odst. 1 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (dále jen „ZOM“)

sjednávat ceny, u určitých typů smluv, které jsou v místě a čase obvyklé, tj. cenu obvyklou dle ZOM.²⁴⁷

Jen pro doplnění bych uvedla, že obecná definice ceny se nepoužije v případě, že se na cenu bude vztahovat zákon o cenách,²⁴⁸ tedy na případy, kdy předmětem plnění smlouvy bude zboží, jehož cena je regulována (např. smlouvy na dodávku elektřiny či plynu).

Samotný postup vyplnění metadata ceny či hodnoty by měl být následující. Pokud bude ve smlouvě určena cena plnění smlouvy jako metadata se uvede tato cena. V případě, že nebude ve smlouvě určena cena, ani způsob jejího výpočtu, bude nutné jako metadata uvést hodnotu plnění smlouvy. V takovém případě je nejprve nutné prověřit, zda na takovou smlouvu nedopadá ZoC, kdy by se hodnota plnění smlouvy určila dle tohoto zákona. Pokud na takovou smlouvu ZoC nedopadá, určí se hodnota předmětu plnění smlouvy v souladu se ZOM.

Vyplnění metadata ceny, popřípadě hodnoty předmětu smlouvy, není jednoduché. Musí se zohlednit několik faktorů. Rozhodnout, zda se jedná o smlouvu úplatnou či bezúplatnou, zda plnění bude v podobě peněžitě či nepeněžitě, zda bude plněno jednorázově nebo opakovaně, zda bude smlouva uzavřena na dobu určitou či neurčitou či zda cena předmětu plnění smlouvy nebude určena dle zvláštního předpisu. Proto jsem se rozhodla, uvést několik typů smluv, se kterými se v praxi často setkáváme.

V případě smlouvy úplatné s jednorázovým plněním (kupní smlouva) se jako metadata ceny, resp. hodnoty uvede sjednaná kupní cena, pokud cena není sjednána, uvede se cena obvyklá.²⁴⁹

Úplatná smlouva s opakujícím se plněním na dobu určitou (nájemní smlouva) jako metadata ceny, resp. hodnoty se uvede cena plnění za dobu, na níž je smlouva uzavřena. Pokud cena není sjednána, uvede se jako metadata obvyklá výše nájemného v době uzavření nájemní smlouvy s přihlédnutím k nájemnému za nájem obdobných věcí za obdobných podmínek.²⁵⁰

²⁴⁷ Příkladem takovéto právnické osoby jsou vysoké školy, které jsou povinny dle § 15 odst. 4 ZVŠ při úplatných převodech movitých věcí, jejichž cena je vyšší než pětisetnásobek částky uvedené v § 26 odst. 2 písm. a) zákona č. 586/1992. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (tedy vyšší, než 20 000 000 Kč), sjednávat ceny ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá.

²⁴⁸ Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách (dále jen „ZoC“)

²⁴⁹ § 2085 odst. 2 NOZ

²⁵⁰ § 2217 NOZ

Úplatná smlouva s opakujícím se plněním na dobu neurčitou (nájemní smlouva) jako metadata ceny, resp. hodnoty se dle metodického pokynu uvede součet plnění za dobu pěti let s odkazem na § 17 ZOM.²⁵¹ Tento výklad je však problematický, ustanovení § 17 ZOM dopadá na majetková práva související s právem autorským a na průmyslová práva, což samozřejmě nájemní smlouva není. Z toho důvodu se domnívám, že v případě, že smluvní strana jako metadata ceny, respektive hodnoty plnění smlouvy, uvede „neuvedeno“, došlo k uveřejnění smlouvy v souladu se ZRS. To a samé platí v případě, že cenu, respektive hodnotu smlouvy, nelze předem určit z důvodu, že je sjednána pouze jednotková cena, typickým příkladem jsou dodávky energií, kdy metadata ceny se uvede „neuvedeno“.

Bezúplatná smlouva s jednorázovým plněním (darovací smlouva) jako metadata ceny se uvede finanční částka, která byla předmětem plnění či hodnota věci, která byla předmětem plnění. Hodnota takové věci se určí postupem dle ZOM.

Úplatná smlouva s jednorázovým plněním v podobě jiného než finančního plnění (směnná smlouva) jako metadata ceny, respektive hodnoty plnění, se uvede hodnota předmětu směny, tj. cena obvyklá. Jako metadata ceny, respektive hodnoty, se vyplní hodnota předmětu směny s vyšší hodnotou.

5.2.4 Datum uzavření smlouvy

Metadata datum uzavření smlouvy je velmi významné. Od tohoto data se počítá lhůta jednoho měsíce stanovená v § 5 odst. 2 ZRS, jakož i tříměsíční lhůta dle § 7 odst. 1 ZRS.

Smlouva je uzavřena v okamžiku, co si smluvní strany ujednají její obsah.²⁵² V případě adhezních smluv, kdy smluvní strany nesjednávají obsah smlouvy, je smlouva uzavřena okamžikem, kdy přijetí nabídky nabývá účinnosti.²⁵³

Přijetí nabídky je jednostranným právním jednáním, které působí vůči navrhovateli smlouvy, nabývá účinnosti od okamžiku, kdy mu projev dojde. Aby bylo přijetí nabídky považováno za došlé, je nutné, aby se dostalo do dispoziční

²⁵¹ Metodický návod k aplikaci zákona o registru smluv (květen 2018) [online]. *Ministerstvo vnitra České republiky*. s. 38 [cit. 3.7.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx?q=Y2hudW09OQ%3D%3D>.

²⁵² § 1725

²⁵³ § 1745

sféry navrhovatele smlouvy.²⁵⁴ Může však nastat situace, že se smluvní strana, jež akceptovala návrh smlouvy zaslaný navrhovatelem smlouvy, nedozví, kdy tento projev vůle došel navrhovateli smlouvy a tím pádem datum uzavření smlouvy. Toto datum je známo pouze navrhovateli smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv. V takovém případě lze smluvním stranám doporučit, aby si sjednaly smluvní doložku, kterou se navrhovatel smlouvy zavazuje písemně oznámit druhé smluvní straně, jež jeho nabídku akceptovala, datum přijetí takovéto akceptace.

U smluv s větším počtem smluvních stran je smlouva uzavřena, přijmou-li nabídku všechny smluvní strany, jimž byla nabídka adresována, pokud z jejího obsahu vyplývá, že navrhovatel zamýšlel, že stranou smlouvy se stanou všechny osoby, jimž je nabídka určena, anebo lze-li takový úmysl rozumně předpokládat z okolností, za nichž byla nabídka učiněna.²⁵⁵ Takováto smlouva je uzavřena až v okamžiku, kdy navrhovateli do jeho dispoziční sféry dojde akceptace nabídky posledního adresáta, vůči němuž návrh smlouvy směřoval.

Smluvní strany si mohou rovněž ujednat jiný způsob uzavření smlouvy.²⁵⁶

5.3 Fikce neuveřejnění smlouvy v registru smluv

K fikci neuveřejnění smlouvy dle § 5 odst. 5 ZRS dochází v případě, že smlouva podléhající uveřejnění v registru smluv byla zveřejněna, avšak toto uveřejnění nebylo v souladu se ZRS, tj. elektronický obraz textového obsahu smlouvy nebyl vytvořen v otevřeném formátu či ve strojově čitelném formátu dle § 5 odst. 1 ZRS, ve formuláři nebyla vyplněna všechna metadata dle § 5 odst. 5 ZRS či byla vyplněna nesprávně, byla nesprávně uplatněna výjimka z uveřejnění metadat podle § 5 odst. 6 ZRS, metadata v reálu nejsou obchodním tajemstvím nebo část či celá smlouva byla znečitelněna, přestože se na dané informace nevztahovala výjimka z povinnosti uveřejnění dle § 3 ZRS.

Nedostatky dle odstavce výše, se kterými pojí § 5 odst. 5 ZRS fikci neuveřejnění, může smluvní strana odstranit ve lhůtě dle odst. 7 odst. 1 ZRS, tj. ve lhůtě 3 měsíců od uzavření smlouvy postupem dle § 5 odst. 7 ZRS více v podkapitole 5.5 Oprava uveřejněné smlouvy a jejích metadat. V případě

²⁵⁴ **HULMÁK, M.** *Občanský zákoník V: závazkové právo: obecná část (§ 1721-2054): komentář.* V Praze: C.H. Beck, 2014. s. 133. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-535-0.

²⁵⁵ § 1741 NOZ

²⁵⁶ § 1770 NOZ

nesprávné aplikace výjimky z uveřejnění metadat podle § 5 odst. 6 ZRS (metadata nejsou obchodním tajemstvím) či v případě nezveřejnění části smlouvy či znečitelnění části jejího obsahu, lze tento nedostatek odstranit rovněž postupem dle § 7 odst. 2 ZRS více v podkapitole 7.2 Uveřejnění smlouvy v registru smluv v dodatečné lhůtě dle § 7 odst. 2 ZRS.

5.4 Výjimka z uveřejnění metadat (identifikace smluvních stran a cena/hodnota)

Dle § 5 odst. 6 ZRS lze z uveřejnění vyloučit metadata identifikace smluvní strany a cena, respektive hodnota předmětu plnění smlouvy, a to při splnění dvou podmínek.

První podmínkou je, že metadata jsou obchodním tajemstvím sama o sobě nebo v souhrnu více takto uveřejněných informací. Častěji se setkáme s případem, že metadata budou obchodním tajemstvím až v souhrnu, typickým případem je seznam klientů či cenová politika, kdy informace představující obchodní tajemství lze vyčíst až z několika smluv podléhajících uveřejnění v registru smluv.

Druhou podmínkou je, že se jedná o obchodní tajemství osoby uvedené v § 2 odst. 1 písm. e), k), l) nebo n).

V případě splnění obou těchto podmínek, může smluvní strana metadata identifikace smluvní strany a ceny, respektive hodnoty vyloučit z uveřejnění v registru smluv.

Na metadata nelze aplikovat bez dalšího výjimku dle § 3 odst. 1 ZRS, tj. nelze vyloučit z uveřejnění informace, které jsou metadaty, s odkazem na to, že takovéto informace nelze poskytnout při postupu podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím.

K tomuto závěru jsem došla na základě této úvahy. V případě, že by zákonodárce chtěl výjimku z uveřejnění dle § 3 odst. 1 ZRS aplikovat nejen na informace obsažené ve smlouvě, ale rovněž i na metadata smlouvy, byla by výjimka dle § 5 odst. 6 ZRS nadbytečná. Již § 3 odst. 1 ZRS ve spojení s § 9 odst. 1 ZSPI poskytuje ochranu informacím odpovídajícím obchodnímu tajemství. S jediným rozdílem, že ustanovení § 5 odst. 6 ZRS nad rámec úpravy obsažené v § 3 odst. 1 ZRS ve spojení s § 9 odst. 1 ZSPI poskytuje ochranu nejen informacím, které jsou obchodním tajemstvím samy o sobě, ale rovněž

informacím, které jsou obchodním tajemstvím až v souhrnu. Tento můj názor potvrzuje stanovisko Ministerstva vnitra.²⁵⁷

5.5 Oprava uveřejněné smlouvy a jejích metadat

Smluvní strana smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv může uveřejněnou smlouvu nebo její metadata po jejich uveřejnění v registru smluv opravit.²⁵⁸

Zákonodárce tímto ustanovením dal smluvním stranám možnost opravit chybu, které se dopustila smluvní strana při zveřejňování smlouvy v registru smluv.

K opravě nesprávně uveřejněné smlouvy a jejích metadat může dojít pouze za předpokladu, že smlouva byla zveřejněna v registru smluv. Postupem dle § 5 odst. 7 ZRS nelze zhojit skutečnost, že smlouva v registru smluv nebyla uveřejněna. Opravou ve smyslu § 5 odst. 7 ZRS se rovněž nerozumí úprava obsahu smlouvy formou dodatku k takové smlouvě či narovnání, kterým se ve smlouvě upravují práva a povinnosti smluvních stran, která byla ve smlouvě uveřejněné v registru smluv upravena sporně.

Rovněž je v rozporu s dobrými mravy, jakož i s § 6 odst. 2 NOZ,²⁵⁹ aby smluvní strana opravila smlouvu či metadata uveřejněná v registru smluv postupem dle § 5 odst. 7 ZRS s cílem uveřejnit nesprávné informace, a tím dosáhnout zrušení smlouvy od počátku v souladu s § 7 odst. 1 ZRS. K takovéto opravě by se nepřihlíželo.

Ač ZRS umožňuje jakékoliv smluvní straně smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv učinit opravu v souladu § 5 odst. 7 ZRS, „*vzhledem k technickým možnostem identifikace a autentizace uživatele, který smlouvu v registru smluv uveřejnil, není možné provést opravu záznamu, který nebyl učiněn datovou schránkou, kterou se oprava realizuje, neboli konkrétní datovou schránkou lze měnit pouze ten záznam, který byl vytvořen touto konkrétní datovou schránkou. Není tak možné opravovat záznam, který provedl smluvní partner, na jeho opravě je nutné se s ním domluvit. Opravovat záznam může*

²⁵⁷ Metodický návod aplikace zákona o registru smluv (soukromoprávní část) aktualizovaná verze 1.2.2018 [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. s. 51 [cit. 12.7.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/metodika-k-aplikaci-zakona-o-registru-smluv-soukromopravni-cast.aspx>.

²⁵⁸ § 5 odst. 7 ZRS

²⁵⁹ zákaz těžit ze svého nepoctivého jednání nebo protiprávního jednání

vždy jen publikující subjekt.²⁶⁰ Důsledkem této úpravy může být duplicitní zveřejňování smluv v registru smluv každou smluvní stranou, za předpokladu, že se smluvní strany nedohodnou na uveřejnění či opravě smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv. Smluvním stranám lze doporučit, aby předešly takové situaci uzavřením smluvní doložky, která bude upravovat, jaká smluvní strana smlouvu uveřejní v registru smluv či učiní opravu jejích metadat.

Ustanovení § 5 odst. 7 ZRS neobsahuje zvláštní postup, jak opravit již zveřejněnou smlouvu či její metadata. Z toho důvodu bude postupováno obdobně jako v případě uveřejňování smlouvy v registru smluv, tj. postupem dle § 5 odst. 2 až 4 ZRS. S jediným rozdílem, a to, že smluvní strana, jež činí opravu smlouvy či jejích metadat bude muset do elektronického formuláře zadat „identifikátor záznamu“, tj. číslo původní uveřejněné smlouvy v registru smluv. Pokud budou opravována stávající chybná metadata, budou nahrazena novými metadaty, v případě, že bude opravován samotný text smlouvy, je nutné vložit jako novou přílohu záznamu elektronický obraz textového obsahu opravené smlouvy.²⁶¹ Původní smlouva nebo metadata zůstávají v registru smluv uchovány a jsou nadále veřejně přístupné. Opravit neúplně či nesprávně zveřejněnou smlouvu či její metadata lze ve lhůtě tří měsíců od jejího uzavření.²⁶² Po uplynutí této lhůty není již možné smlouvu či její metadata opravovat, vyjma oprav chyb v psaní nebo v počtech.

Zvláštní způsob opravy zveřejněné smlouvy či jejích metadat rovněž poskytuje § 7 odst. 2 ZRS, a to za předpokladu, že byla prostřednictvím registru smluv uveřejněna pouze část smlouvy nebo byla nesprávně vyloučena z uveřejnění metadata z důvodu ochrany obchodního tajemství postupem podle § 5 odst. 6 ZRS, lhůta dle § 7 odst. 4 ZRS se v takovém případě neuplatní. Více k této problematice v podkapitole 7.2 Uveřejnění smlouvy v registru smluv v dodatečné lhůtě dle § 7 odst. 2 ZRS.

²⁶⁰ Metodický návod k aplikaci zákona o registru smluv (květen 2018) [online]. *Ministerstvo vnitra České republiky*. s. 34 [cit. 3.7.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx?q=Y2hudW09OQ%3D%3D>.

²⁶¹ BOUDA, P. a kol. *Zákon o registru smluv. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 278-279. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9.

²⁶² § 5 odst. 7 ZRS a § 7 odst. 4 ZRS

6. Následky uveřejnění smlouvy v registru smluv

Dle § 6 odst. 1 ZRS smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, nabývá účinnosti nejdříve dnem jejího uveřejnění. Dnem nabytí účinnosti smlouvy nastávají její účinky, tj. může být plněno či plnění být požadováno.

Ustanovení § 6 odst. 1 ZRS spolu s § 7 odst. 1 ZRS tvoří tzv. autoregulační systém ZRS. Autoregulační mechanismus oproti sankčnímu mechanismu má tu výhodu, že dodržování zákona není vynucováno státní mocí, ale samotnými smluvními stranami, kdy výsledkem jsou nulové náklady pro stát. Smlouva podléhající zveřejnění v registru smluv musí být zveřejněna v registru smluv, aby nabyla účinnosti. Do doby, než bude smlouva zveřejněna v registru smluv, nemá dlužník povinnost plnit dle smlouvy, pokud by však dlužník plnil, bude plněno bez právního důvodu a půjde o bezdůvodné obohacení.²⁶³ Smluvní strany jsou si následně povinny bezdůvodné obohacení vypořádat. Na plnění před zveřejněním smlouvy v registru smluv nelze nahlížet jako na zálohu dle § 1807 NOZ. Zálohou se rozumí to, co dala jedna smluvní strana druhé smluvní straně před uzavřením smlouvy. V tomto případě však již byla smlouva uzavřena, pouze nenabyla účinnosti.

Obecně lze sjednat účinnost smlouvy do budoucna či zpětně.

Účinnost smlouvy do budoucna lze vázat na splnění odkladací (suspenzivní) podmínky,²⁶⁴ kdy účinky právního jednání nastávají bez dalšího, splněním suspenzivní podmínky, či účinnost smlouvy stanovit do budoucna doložením času. Rozdíl v těchto institutech spočívá v tom, že v případě doložení času je objektivně jisté, že určitá skutečnost nastane, protože účinek právního jednání je vázán k určitému datu, oproti tomu v případě podmínky je nejisté, zda skutečnost nastane.²⁶⁵

Kromě odložení účinnosti smlouvy do budoucna pomocí suspenzivní podmínky či doložení času, lze sjednat účinnost smlouvy i zpětně, a to přede dnem jejího uzavření. Tento názor potvrzuje rozsudek Nejvyššího soudu, který říká: „*Jde o důsledek plynoucí ze zásadní smluvní autonomie. Je totiž na účastnících smlouvy, aby posoudili a rozhodli, od kterého okamžiku založí účinnost smlouvy. Tak je tomu typicky v případech, kdy smlouva podle*

²⁶³ § 2991 NOZ

²⁶⁴ § 548 NOZ

²⁶⁵ LAVICKÝ, P. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§1-654). Komentář*. 1 vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 1957. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-626-5.

*výslovného a nepochybného projevu vůle účastníků má vstoupit do účinnosti po datu uzavření smlouvy. Nelze však vyloučit, aby účastníci založili účinnost smlouvy přede dnem jejího uzavření. Uvedený postup je přípustný tehdy, nestanoví-li zákon jako podmínku vzniku a účinnosti další okolnost (tak typicky souhlas určitého orgánu, který nutně musí přistupovat k smluvnímu projevu účastníků).*²⁶⁶

S ohledem na skutečnost, že § 6 odst. 1 ZRS obsahuje předpoklad účinnosti smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv, kdy smlouva nabyde účinnosti nejdříve dnem jejího zveřejnění v registru smluv, v případě smluv povinně zveřejňovaných v registru smluv nepřichází v úvahu sjednání zpětné účinnosti smlouvy. Pokud by byla sjednána zpětná účinnost smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv, jednalo by se o absolutně neplatné ustanovení z důvodu rozporu se zákonem. Nic však nebrání smluvním stranám smlouvy, aby si sjednaly pozdější účinnost smlouvy, která podléhá uveřejnění v registru smluv, než je okamžik jejího zveřejnění v registru smluv.

Dle § 6 odst. 2 ZRS nezávisle na uveřejnění prostřednictvím registru smluv nabývá účinnosti smlouva, která byla uzavřena v krajní nouzi nebo za účelem odvrácení nebo zmírnění újmy hrozící bezprostředně v souvislosti s mimořádnou událostí ohrožující život, zdraví, majetek nebo životní prostředí. Slovní spojení krajní nouze bylo do § 6 odst. 2 ZRS doplněno až novelou ZRS z důvodu zvýšení právní jistoty.²⁶⁷

Aby mohla být použita tato výjimka z účinnosti smluv povinně zveřejňovaných v registru smluv, je nutné, aby byly splněny kumulativně všechny podmínky stanovené § 6 odst. 2 ZRS. V případě, že by nebyla splněna třeba jen jedna z podmínek, výjimka se na smlouvu neuplatní, a smlouva podléhající uveřejnění v registru smluv nenabude účinnosti, dokud nebude uveřejněna v registru smluv.

První podmínka tj. smlouva musí být uzavřena v krajní nouzi nebo za účelem odvrácení nebo zmírnění újmy, je splněna v případě, že plnění dle smlouvy souvisí s odvrácením nebo zmírněním újmy, např. nákup protipovodňových zábran, které mají zabránit vylití rybníka. Podmínka, že újma

²⁶⁶ Rozsudek NS ze dne 22. 8. 2007, sp. zn. 28 Cdo 3033/2005.

²⁶⁷ Důvodová zpráva k zákonu č. 249/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění zákona č. 298/2016 Sb. s. 8. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=1124&CT1=0>.

musí hrozit bezprostředně, je splněna v případě, že smlouva, jejímž předmětem je nákup protipovodňových zábran, je uzavřena v období, kdy vylití rybníka reálně hrozí typicky při povodních. Tato podmínka však není splněna v případě, že se rybník již vylil a dochází k odstraňování následků této události. V případě poslední podmínky tj. újma musí souviset s mimořádnou událostí ohrožující život, zdraví, majetek nebo životní prostředí, je nutné si definovat pojem mimořádná událost. Nejobecnější definici mimořádné události nalezneme v zákoně o integrovaném záchranném systému,²⁶⁸ kdy mimořádnou událostí se rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí, příkladem může být povodeň, požár apod.

Před novelou ZRS v případě, že smlouva dle § 6 odst. 2 ZRS, nebyla zveřejněna či byla zveřejněna v rozporu se ZRS, nebyla sankcionována dle § 7 odst. 1 ZRS, tj. neplatností smlouvy od počátku. Jednalo se však o pochybení zákonodárce,²⁶⁹ kdy bylo na účastnících smluvního vztahu, zda takovouto smlouvu zveřejní či nikoliv. Dle stávající úpravy ZRS smlouvy dle § 6 odst. 2 ZRS, které nebyly zveřejněny, či byly zveřejněny v rozporu se ZRS, jsou sankcionovány dle § 7 odst. 1 ZRS.

Novelou ZRS byl doplněn do ustanovení § 6 ZRS nový odst. 3. Tímto ustanovením se rozšířil okruh smluv, podléhajících uveřejnění v registru smluv, které nabývají účinnosti nezávisle na jejich zveřejnění v registru smluv o smlouvy, jejichž předmětem jsou léčiva nebo zdravotnické prostředky.

Léčivý se rozumí léčivé přípravky²⁷⁰ a léčivé látky^{271, 272}.

Zdravotnickými prostředky se rozumí nástroje, přístroje, zařízení, programové vybavení včetně programového vybavení určeného jeho výrobcem ke specifickému použití pro diagnostické nebo léčebné účely a nezbytného ke správnému použití zdravotnického prostředku, materiály nebo jiný předměty, určené výrobcem pro použití u člověka za účelem stanovení diagnózy, prevence,

²⁶⁸ § 2 písm. b) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.

²⁶⁹ Původní znění § 7 odst. 1 ZRS stanovovalo sankci neplatnosti smlouvy od počátku pouze v případě smluv, které nabyly účinnosti nejdříve dnem uveřejnění, a nebyly uveřejněny prostřednictvím registru smluv ani do tří měsíců ode dne, kdy byla uzavřeny. Avšak smlouvy dle § 6 odst. 2 ZRS nabývají účinnosti již před jejich uveřejněním v registru smluv a z toho důvodu se na ně sankce dle § 7 odst. 1 ZRS nemohla uplatňovat. Novela ZRS nahradila slova „které nabyly účinnosti nejdříve dnem uveřejnění“ slovy „na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv“.

²⁷⁰ § 2 odst. 1 a 2 zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech (dále jen „ZoS“)

²⁷¹ § 2 odst. 4 písm. a) ZoS

²⁷² § 1 odst. 1 písm. a) ZoS

monitorování, léčby nebo mírnění onemocnění; stanovení diagnózy, monitorování, léčby, mírnění nebo kompenzace poranění nebo zdravotního postižení; vyšetřování, náhrady nebo modifikace anatomické struktury nebo fyziologického procesu, nebo kontroly početí, a které nedosahují své hlavní zamýšlené funkce v lidském těle nebo na jeho povrchu farmakologickým, imunologickým nebo metabolickým účinkem (tj. nejedná se o léčiva); jejich funkce však může být takovými účinky podpořena.²⁷³

Důvodem této změny je zajištění plnění z těchto smluv bez dalšího prodlení, kterým je zveřejnění smlouvy v registru smluv. V některých případech by nebylo možné zajistit zveřejnění takovéto smlouvy v registru smluv před samotným plněním smlouvy z důvodu neodkladnosti poskytnutí potřebné péče. To však stejně jako v případě smluv dle § 6 odst. 2 ZRS nezbavuje smluvní strany povinnosti takovouto smlouvu následně zveřejnit v registru smluv.

²⁷³ § 2 odst. 1 a 2 zákona č. 268/2014 Sb., o zdravotnických prostředcích.

7. Sankce zrušení smlouvy od počátku

7.1 Zrušení smlouvy dle § 7 odst. 1 ZRS

Dle § 7 odst. 1 ZRS nebyla-li smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, uveřejněna prostřednictvím registru smluv ani do tří měsíců ode dne, kdy byla uzavřena, platí, že je zrušena od počátku. V tomto ustanovení je upravena jediná sankce za neuveřejnění smlouvy v registru smluv dle ZRS. Tato sankce se může uplatnit ve dvou případech a to, když smlouva nebyla zveřejněna v registru smluv nebo nastala fikce neuveřejnění smlouvy dle § 5 odst. 5 ZRS. Více k fikci neuveřejnění smlouvy dle § 5 odst. 5 ZRS v podkapitole 5.3 Fikce neuveřejnění smlouvy v registru smluv.

V případě, že smluvní strany nezveřejní smlouvu podléhající uveřejnění ve lhůtě 3 měsíců od jejího uzavření, smlouva se zruší od počátku. Neuveřejnění takovéto smlouvy nelze napravit postupem dle § 7 odst. 2 ZRS, dodatečnou opravou dle § 5 odst. 7 ZRS, ani novací či narovnáním.

Pokud jsou pochybnosti o tom, zda byla smlouva zveřejněna v souladu se ZRS, je nutné na smlouvu hledět spíše jako na smlouvu uzavřenou v souladu se zákonem. Na právní jednání se hledí spíše jako na platné než jako neplatné.²⁷⁴ Tento výklad se použije zejména v případě, kdy byla znečitelněna část smlouvy, ale ta část smlouvy, jež byla zveřejněna, stále umožňuje efektivní veřejnou kontrolu nakládání s veřejnými prostředky.

Pro určení důsledků sankce zrušení smlouvy od počátku dle § 7 odst. 1 ZRS je nutné si definovat instituty „zdánlivé právní jednání“, „absolutně neplatné právní jednání“ a „relativně neplatné právní jednání“ a určit, který institut se v § 7 odst. 1 ZRS uplatňuje.

Zdánlivé právní jednání se jeví jako právní jednání, ale ve skutečnosti právním jednáním není, nevzniklo a neexistuje. *Nicotné jednání nevyvolává žádné zamýšlené právní následky. Je-li podle nicotného jednání poskytnuto plnění, jedná se o plnění bez právního důvodu a příjemci vzniká bezdůvodné obohacení. Nicotnost působí ze zákona a soud k ní přihlíží i bez návrhu účastníků z úřední povinnosti.*²⁷⁵

²⁷⁴ § 574 NOZ

²⁷⁵ LAVICKÝ, P. a kol. *Občanský zákoník I. obecná část (§1-654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1984. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-626-5.

Absolutně neplatné právní jednání nevyvolává žádné zamýšlené právní následky. Je-li podle absolutně neplatného právního jednání poskytnuto plnění, jedná se o plnění bez právního důvodu a příjemci vzniká bezdůvodné obohacení. Absolutní neplatnost působí ze zákona a soud k ní přihlíží i bez návrhu účastníků z úřední povinnosti.²⁷⁶ Způsobí-li někdo neplatnost právního jednání, je možné se domáhat náhrady škody, v případě zdánlivého právního jednání toto možné není.

Relativně neplatné právní jednání je takové jednání, které vzniká a vyvolává veškeré zamýšlené právní následky, pokud oprávněná osoba neplatnost nenamítne. V případě, že oprávněná osoba neplatnost namítne, působí neplatnost od počátku a na právní jednání se hledí, jako by právní následky nikdy nevyvolalo.²⁷⁷

Z výše uvedených definic lze konstatovat, že sankce zrušení smlouvy od počátku užitá v § 7 odst. 1 ZRS, se nejvíce blíží absolutně neplatnému právnímu jednání.

Sankce dle § 7 odst. 1 ZRS neslouží k ochraně zájmů žádné smluvní strany. Cílem zákonodárce je sankcionovat nesplnění povinnosti uveřejnit povinně zveřejňovanou smlouvu v registru smluv. V případě, že by důsledkem této sankce byla relativní neplatnost, znamenalo by to, že neplatnosti smlouvy by se musely dovolávat smluvní strany, což není v jejich zájmu a takovýto autoregulační mechanismus ZRS by neměl žádný smysl.

Důsledkem sankce dle § 7 odst. 1 ZRS nemůže být rovněž zdánlivé právní jednání s ohledem na formulaci, kterou zákonodárce použil. V případě, že by chtěl, aby na smlouvu, jež podléhá zveřejnění v registru smluv a zveřejněna nebyla, dopadala sankce, jejímž důsledkem by bylo zdánlivé právní jednání, použil by formulaci „k takovéto smlouvě se nepřihlíží“. Protože zákonodárce použil formulaci „smlouva se ruší od počátku“, lze vyvodit, že smlouva podléhající zveřejnění v registru smluv platně vznikla, avšak z důvodu jejího nezveřejnění ve stanovené lhůtě byla zrušena od počátku. V případě zdánlivé smlouvy by nebylo možné takovouto smlouvu zrušit od počátku, protože takováto smlouva nikdy nevznikla.

²⁷⁶ LAVICKÝ, P. a kol. *Občanský zákoník I. obecná část (§1-654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 2135. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-626-5.

²⁷⁷ LAVICKÝ, P. a kol. *Občanský zákoník I. obecná část (§1-654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 21321. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-626-5

7.1.1 Následky zrušení smlouvy od počátku

V případě zrušení smlouvy od počátku je nutné vypořádat bezdůvodné obohacení v případě, že bylo dle smlouvy již plněno, rozhodnout, zda stávající závazek lze nahradit novým závazkem (narovnání)²⁷⁸ a popřípadě zda sankce zrušení smlouvy od počátku se vztahuje na smlouvu jako celek nebo lze na oddělitelné části smlouvy nahlížet jako na platné, typickým příkladem jsou smluvní doložky.

7.1.2 Bezdůvodné obohacení

Bezdůvodným obohacením se rozumí případ, kdy se někdo na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohátí. Obohátí se ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.²⁷⁹ Aby došlo k bezdůvodnému obohacení, musí být splněny kumulativně čtyři podmínky, a to absence právního důvodu, vznik obohacení na straně obohaceného, vznik ochuzení na straně ochuzeného a příčinná souvislost mezi obohacením obohaceného a ochuzením ochuzeného.

Jediným právně relevantním důvodem dle ZRS je platná a účinná smlouva. Pokud bude smlouva od počátku zrušena dle § 7 odst. 1 ZRS, zaniká tím právní důvod, a jakékoliv plnění na takovou smlouvu bude bezdůvodným obohacením. To a samé platí v případě, když nastane fikce neuveřejnění smlouvy dle § 5 odst. 5 ZRS.

Obohacením či ochuzením se rozumí majetkový prospěch či neprospěch, ke kterému reálně došlo. Předmětem bezdůvodného obohacení je předmět, o něj se obohacený obohatil. V případě smluv podléhajících zveřejnění v registru smluv bude předmětem bezdůvodného obohacení předmět plnění smluvního vztahu.

Příčinná souvislost mezi obohacením obohaceného a ochuzením ochuzeného bude dána závazkem, na základě něhož došlo k plnění. V případě ZRS půjde o závazek ze smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv, která byla zrušena dle § 7 odst. 1 ZRS.

Bezdůvodné obohacení se má primárně vypořádat tak, že má být vráceno, co bylo plněno. V případě, že není možné vydat předmět bezdůvodného

²⁷⁸ § 1903 NOZ

²⁷⁹ § 2991 NOZ

obohacení, (předmětem plnění byla služba, či předmět plnění byl již zkonsumován), má ochuzený právo na peněžitou náhradu ve výši obvyklé ceny, avšak pokud ochuzený plnil za úplatu, poskytne se náhrada ve výši této úplaty. V případě, že byl obohacený ve zlé víře, věděl, že smlouva byla zrušena od počátku, a přesto přijal předmět plnění, je povinen ochuzenému vrátit vše, co obohacením nabyl, včetně plodů, užitků z něj a užitku, který by ochuzený byl získal. Pokud plnily obě smluvní strany, může každá z nich, požadovat po druhé smluvní straně, vrácení toho, co bylo plněno.²⁸⁰

7.1.3 Narovnání

V případě zrušení smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv od počátku dle § 7 odst. 1 ZRS mohou smluvní strany svůj vztah upravit formou narovnání, kdy dosavadní závazek, který byl od počátku zrušen, nahradí novým závazkem, který upraví práva a povinnosti mezi nimi dosud sporná nebo pochybná.²⁸¹ Oproti privativní novaci, kdy se stávající závazek ruší a nahrazuje se novým závazkem, v případě narovnání lze narovnat i závazek, který byl neplatný či zrušený od počátku. K tomu, aby bylo možné využít institutu narovnání je zapotřebí, aby mezi smluvními stranami existoval spor o rozsahu jejich práv a povinností ze zrušené smlouvy a cílem smluvních stran bylo uzavřít novou úplatnou smlouvu.²⁸² Takováto nová smlouva bude s největší pravděpodobností také podléhat zveřejnění v registru smluv, zejména v případě že závazek bude shodný se závazkem ze zrušené smlouvy.

7.1.4 Platnost části smlouvy neuveřejněné v registru smluv

Pokud se týká důvod neplatnosti jen části právního jednání, kterou lze od jeho ostatního obsahu oddělit, je neplatná pouze tato část, a to za předpokladu, že by došlo k právnímu jednání i bez neplatné části, rozpoznala-li by strana neplatnost včas.²⁸³ Z § 7 odst. 1 ZRS vyplývá, že smlouva podléhající uveřejnění v registru smluv, která nebyla uveřejněna ve stanovené lhůtě, je zrušena od počátku. Zrušení však bude dopadat pouze na právní jednání, která musejí být uveřejněna v registru smluv. Právní jednání, která nemusejí být uveřejněna v registru smluv a zároveň splňují podmínku, že smluvní strany by měly zájem

²⁸⁰ § 2993 a násl. NOZ

²⁸¹ § 1903 odst. 1 NOZ

²⁸² **HULMÁK, M.** *Občanský zákoník V: závazkové právo: obecná část (§ 1721-2054): komentář.* V Praze: C.H. Beck, 2014. s. 820. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-535-0.

²⁸³ § 576 NOZ

tato právní jednání uzavřít samostatně i bez neplatné části, platná zůstanou. Typickým příkladem je doložka upravující způsob vypořádání bezdůvodného obohacení v případě, že dojde ke zrušení smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv v důsledku jejího neuveřejnění.²⁸⁴

7.1.5 Další následky zrušení smlouvy dle § 7 odst. 1 ZRS

Následkem zrušení smlouvy od počátku dle § 7 odst. 1 ZRS je kromě povinnosti vypořádat bezdůvodné obohacení, rovněž odpovědnost za škodu smluvní strany, jež se smluvně zavázala, že zajistí uveřejnění smlouvy v registru smluv. Na takovéto ustanovení smlouvy je nutné nahlížet jako na právní jednání, které zůstává platné i v případě, že smlouva podléhající uveřejnění v registru smluv je zrušena od počátku, protože toto právní jednání nepodléhá zveřejnění v registru smluv a smluvní strany měly zájem toto právní jednání uzavřít samostatně i bez neplatné části.

Dalšími následky nezveřejnění smlouvy v registru smluv dle § 7 odst. 1 ZRS je například pracovněprávní odpovědnost zaměstnance za porušení pracovních povinností, odpovědnost státního zaměstnance za škodu způsobenou služebnímu úřadu, odpovědnost člena statutárního orgánu obchodní společnosti za porušení povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře či odpovědnost státu či územního samosprávného celku za nesprávný úřední postup.²⁸⁵

7.1.6 Vliv zrušení smlouvy od počátku dle § 7 odst. 1 ZRS na smlouvy závislé

Zrušení smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv od počátku, má za následek, zrušení všech smluv, které jsou na takovéto smlouvě závislé. Typickým příkladem je zrušení rámcové smlouvy, které bude mít za následek zrušení jednotlivých smluv na dílčí plnění.

7.2 Uveřejnění části smlouvy nebo metadat v registru smluv v dodatečné lhůtě dle § 7 odst. 2 ZRS

Dle § 7 odst. 2 ZRS pokud nebyla prostřednictvím registru smluv uveřejněna pouze část smlouvy nebo byla nesprávně vyloučena z uveřejnění metadata z důvodu ochrany obchodního tajemství postupem podle § 5 odst. 6

²⁸⁴ BOUDA, P. a kol. *Zákon o registru smluv. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 322. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9.

²⁸⁵ BOUDA, P. a kol. *Zákon o registru smluv. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 324-325. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9.

ZRS, neuplatní se sankce zrušení smlouvy od počátku za předpokladu, že smluvní strana provede opravu podle § 5 odst. 7 ZRS, již bude dosaženo uveřejnění souladného s tímto zákonem, ve lhůtě do 30 dnů ode dne, kdy se dozvěděla o tom, že uveřejnění není souladné s tímto zákonem, byla-li dosud v dobré víře, že uveřejnění je souladné s tímto zákonem, nebo uveřejní-li smluvní strana neuveřejněnou část smlouvy nebo dotčená metadata prostřednictvím registru smluv jako opravu podle § 5 odst. 7 do 30 dnů ode dne, kdy jí bylo doručeno rozhodnutí nadřízeného orgánu nebo soudu, na jehož základě má být neuveřejněná část smlouvy nebo dotčená metadata poskytnuta podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím.

Na tomto místě považuji za vhodné definovat pojem dobrá víra, který je tolik podstatný pro výklad § 7 odst. 2 písm. a) ZRS. Subjektivní dobrá víra je „psychický stav osoby založený sice na chybném, avšak v konkrétním případě omluvitelném přesvědčení o (ne) existenci nějaké skutečnosti, nějakého práva či právního poměru“.²⁸⁶ Aby byla splněna podmínka dle § 7 odst. 2 písm. a) ZRS a smluvní strana jednala v dobré víře, nesmí vědět o tom, že byla chybně aplikována výjimka z uveřejnění v registru smluv.²⁸⁷ Dobrá víra předpokládána dle § 7 odst. 2 písm. a) ZRS je vyvratitelnou domněnkou, kdy domněnku dobré víry na rozdíl od právní fikce lze vyvrátit a prokázat, že smluvní strana nejednala v dobré víře. V okamžiku, kdy se smluvní strana dozví, že výjimka z uveřejnění byla aplikována nesprávně, nemůže se nadále odvolávat na dobrou víru, a je povinna provést opravu, kterou bude dosaženo uveřejnění souladného se ZRS.

Dodatečná třicetidenní lhůta použitá v § 7 odst. 2 písm. a) ZRS je hmotně právní prekluzivní subjektivní lhůtou.

Jedná se o hmotně právní lhůtu, protože ZRS s ní spojuje hmotně právní následky, a to zrušení smlouvy od počátku dle § 7 odst. 1 ZRS. Nejpozději třicátý den musí být smlouva uveřejněna v registru smluv, nestačí pouhé její zaslání správci registru smluv.

Jedná se o prekluzivní lhůtu, protože jejím marným uplynutím zaniká nárok z určitého subjektivního práva, zaniká nárok smluvní strany, jež se dozvěděla o chybě při zveřejnění smlouvy v registru smluv, opravit tuto chybu.

²⁸⁶ MELZER, F. *Občanský zákoník: velký komentář*. Svazek I, § 1-117. Praha: Leges, 2013. s. 135. ISBN 978-80-87576-73-1.

²⁸⁷ TÉGL, P. K úpravě dobré víry v úpravě nového občanského zákoníku. *Bulletin Advokacie*. 1-2/2011, s. 42. ISSN 1210-6348.

Jedná se o subjektivní lhůtu, protože začne běžet ode dne, kdy se smluvní strana dozvěděla o právní skutečnosti, že smlouva byla nesprávně zveřejněna v registru smluv z důvodu nesprávné aplikace výjimky z uveřejnění.

Je nutné si uvědomit, že tuto dodatečnou lhůtu mají obě smluvní strany, z toho důvodu začátek běhu této lhůty může být pro každou smluvní stranu odlišný.

Ustanovení § 7 odst. 2 písm. b) ZRS je zvláštní právní úpravou vůči § 7 odst. 2 písm. a) ZRS. Ustanovení § 7 odst. 2 písm. b) ZRS upravuje situaci, kdy se smluvní strana objektivně dozví, že informace vyloučené z uveřejnění v registru smluv²⁸⁸ mají být poskytnuty na základě právních předpisů upravujících svobodný přístup k informacím, o čemž rozhodl nadřízený orgán nebo soud. V takovém případě nebyl dán právní důvod pro jejich neuveřejnění v registru smluv a smlouva byla uveřejněna v rozporu se ZRS.

Rozhodnutím nadřízeného orgánu je rozhodnutí o odvolání.²⁸⁹

Nadřízeným orgánem je správní orgán, o kterém to stanoví zvláštní zákon. Neurčuje-li jej zvláštní zákon, je jím správní orgán, který podle zákona rozhoduje o odvolání, popřípadě vykonává dozor.²⁹⁰

Rozhodnutím soudu se rozumí rozsudek, kterým soud musí rozhodnout o žalobě podané proti rozhodnutí o odvolání (resp. rozkladu) ve věci odepření informace, a pokud neshledá, že jsou dány důvody k odmítnutí žádosti, zruší rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti a povinnému subjektu nařídí, požadované informace poskytnou.²⁹¹

Lhůta dle § 7 odst. 2 písm. b) ZRS je hmotněprávní prekluzivní subjektivní lhůta, platí pro ni to a samé jako pro lhůtu dle § 7 odst. 2 písm. a) ZRS s tím rozdílem, že začátek běhu lhůty je dán objektivně, tj. dnem doručení rozhodnutí nadřízeného orgánu nebo rozsudku soudu. V případě, že se však před doručením rozhodnutí nadřízeného orgánu nebo rozsudku soudu smluvní strana dozví, že smlouva byla v registru smluv zveřejněna v rozporu se ZRS, smluvní strana pobude dobrou víru, a začne běžet lhůta dle § 7 odst. 2 písm. a) ZRS.

Existuje dvojí výklad ustanovení § 7 odst. 2 ZRS. První výklad hovoří o tom, že výjimka ze sankce dle § 7 odst. 2 ZRS se uplatní, a to za předpokladu, že

²⁸⁸ Nebyla uveřejněna část smlouvy nebo byla nesprávně vyloučena z uveřejnění metadata z důvodu ochrany obchodního tajemství postupem podle § 5 odst. 6 ZRS

²⁸⁹ § 16 odst. 3 ZSPI

²⁹⁰ § 178 odst. 1 SpŘ. Nelze-li nadřízený správní orgán určit podle § 178 odst. 1 SpŘ, určí se podle odst. 2 téhož §.

²⁹¹ § 16 odst. 4 ZSPI

smluvní strana zveřejňující smlouvu v registru smluv chybně uveřejnila pouze část smlouvy nebo za předpokladu, že smluvní strana z důvodu ochrany obchodního tajemství nesprávně vyloučila z uveřejnění metadata postupem dle § 5 odst. 6 ZRS.

Druhý výklad hovoří o tom, že výjimka ze sankce dle § 7 odst. 2 se uplatní pouze, a to za předpokladu, že smluvní strana zveřejňující smlouvu v registru smluv z důvodu ochrany obchodního tajemství uveřejnila pouze část smlouvy nebo nesprávně vyloučila z uveřejnění metadata postupem dle § 5 odst. 6 ZRS.

Já sama se více přikláním k výkladu prvnímu, který zastává Ministerstvo vnitra a Martin Prokeš, proti výkladu druhému, který zastává kolektiv autorů v čele s Petrem Boudou. Martin Prokeš své stanovisko zdůvodňuje těmito slovy: *„K výkladu zastávanému Petrem Boudou by dle mého názoru mohlo vést jiné znění ustanovení (např. „Odstavec 1 se nepoužije, pokud byla z důvodu ochrany obchodního tajemství uveřejněna pouze část smlouvy nebo nesprávně vyloučena z uveřejnění metadata postupem dle § 5 odst. 6, ...“). Za stávajícího znění, kdy mají obě privilegovaná pochybení svůj přisudek (srov. „Odstavec 1 se nepoužije, pokud nebyla ... nebo byla ...“) a § 5 odst. 6 ZRS představuje výjimku nad § 3 odst. 1 ZRS se s názorem Petra Boudy neztotožňuji. Také se nedomnívám, že by s ohledem na složitost problematiky mělo neuveřejnění části smlouvy v dobré víře z jiného důvodu než k domnělé ochraně obchodního tajemství vést k aplikaci sankce zrušení smlouvy dle § 7 odst. 1 ZRS – i zde je na místě dát možnost nápravy.“*²⁹²

Avšak s ohledem na dvojí výklad § 7 odst. 2 ZRS bych doporučovala při aplikaci výjimek a provádění znečitelnění obsahu smluv postupovat velmi obezřetně, v případě soudního sporu by soud mohl dospět k závěru, že § 7 odst. 2 ZRS se použije jen v případě, pokud byla z důvodu ochrany obchodního tajemství uveřejněna pouze část smlouvy nebo nesprávně vyloučena z uveřejnění metadata postupem dle § 5 odst. 6 ZRS.

²⁹² **PROKEŠ, M.** Zákon o registru smluv - online komentář [online]. Praha: C. H. Beck, 2016. [cit. 27.5.2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgzw62zv14ys443cl4zdamjv14ztime7obtdq>.

7.3 Uveřejnění části smlouvy a metadat v registru smluv v dodatečné lhůtě dle § 7 odst. 3 ZRS

Novelou ZRS byl doplněn do ustanovení § 7 za odst. 2 nový odst. 3, podle kterého sankce zrušení smlouvy od počátku dle odst. 7 odst. 1 ZRS se nepoužije, pokud nebyla prostřednictvím registru smluv uveřejněna smlouva, o níž je právnická osoba uvedena v § 2 odst. 1 písm. k)²⁹³ nebo n)²⁹⁴ v dobré víře, že splňuje podmínky podle § 3 odst. 2 písm. r).²⁹⁵ To neplatí, jde-li o smlouvu uzavřenou s osobou uvedenou v § 2 odst. 1, která nebyla založena za účelem uspokojování potřeb majících průmyslovou nebo obchodní povahu nebo za účelem výzkumu, vývoje nebo zkušebnictví. Dozví-li se právnická osoba uvedená v § 2 odst. 1 písm. k) nebo n) o tom, že neuveřejnění smlouvy podle věty první není v souladu s tímto zákonem, a není-li smlouva uveřejněna prostřednictvím registru smluv do 30 dnů, platí, že je zrušena od počátku. Výklad tohoto ustanovení je obdobný jako výklad ustanovení § 7 odst. 2 písm. a) ZRS.

Dle důvodové zprávy k novele ZRS je „*důvodem pro tuto novou výjimku ze sankce zrušení v registru smluv neuveřejněné smlouvy od počátku, obsažené v § 7 odst. 1 ZRS, zejména fakt, že pojem „běžný obchodní styk“, který je klíčový z hlediska určení smluv nepodléhajících uveřejnění v registru smluv dle § 3 odst. 2 písm. r) ZRS, představuje tzv. neurčitý právní pojem, který nemá exaktní definici, ale který bude třeba vymezit ad hoc, na základě faktické činnosti povinného subjektu. Protože aplikace § 3 odst. 2 písm. r) ZRS může být pro některé povinné subjekty obtížná, obsahuje nově doplněné ustanovení § 7 odst. 3 ZRS výjimku ze sankce v § 7 odst. 1 ZRS pro případ, že by povinný subjekt smlouvu neuveřejnil v dobré víře, že jsou podmínky pro aplikaci výjimky dle § 3 odst. 2 písm. r) naplněny.*“²⁹⁶

²⁹³ státní podnik nebo národní podnik

²⁹⁴ právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby

²⁹⁵ Povinnost uveřejnit prostřednictvím registru smluv se nevztahuje na smlouvu uzavřenou právnickou osobou uvedenou v § 2 odst. 1 písm. k) nebo n), která byla založena za účelem uspokojování potřeb majících průmyslovou nebo obchodní povahu nebo za účelem výzkumu, vývoje nebo zkušebnictví, pokud tato smlouva byla uzavřena v běžném obchodním styku v rozsahu předmětu činnosti nebo podnikání uvedené právnické osoby zapsaného ve veřejném rejstříku.

²⁹⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 249/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění zákona č. 298/2016 Sb. s. 10. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=1124&CT1=0>.

V tomto ustanovení byla použita subjektivní hmotně právní prekluzivní lhůta stejně jako v § 7 odst. 2 ZRS.

7.4 Oprava metadat

Dle § 7 odst. 4 ZRS jiná metadata než metadata podle § 5 odst. 6 ZRS lze opravit pouze ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy byla uzavřena smlouva, k níž se metadata vztahují, to neplatí pro opravu chyb v psaní nebo v počtech. Ustanovení § 7 odst. 2 ZRS se neuplatní v případě, že smluvní strana nesprávně uveřejní metadata v § 5 písm. b) nebo d) ZRS (datum uzavření smlouvy, vymezení předmětu smlouvy) či neuveřejní metadata v § 5 písm. a) nebo c) ZRS z jiného důvodu, než je ochrana obchodního tajemství.

8. Společná a přechodná ustanovení

8.1 Smlouvy s mezinárodním prvkem podléhající uveřejnění v registru smluv

Dle § 8 odst. 1 ZRS se ZRS použije na smlouvy bez ohledu na právo, které je pro danou smlouvu dle mezinárodního práva soukromého právem rozhodným. Toto ustanovení dopadá na soukromoprávní smlouvy s mezinárodním prvkem. Mezinárodní prvek může spočívat v několika aspektech (jedna ze smluvních stran má sídlo či bydliště v jiném státě, smlouva byla uzavřena v zahraničí, plněno bylo v cizím státě), podmínkou je, aby mezinárodní prvek byl dostatečně silný.

Toto ustanovení má za cíl zabránit smluvním stranám vyhnout se povinnosti zveřejnit smlouvu dle ZRS tím, že si zvolí jako rozhodné právo pro smluvní vztah jiné než české právo. Důsledkem bude to, že v registru smluv se zveřejní soukromoprávní smlouva nebo smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, přestože na ní český právní řád v jiném nebude dopadat. Je však velmi pravděpodobné, že zahraniční soudy, bude-li rozhodným právem jiné než české právo, k ustanovení § 8 odst. 1 ZRS nebudou přihlížet.

8.2 Forma smluv podléhajících uveřejnění v registru smluv

8.2.1 Písemná forma smluv

V původním návrhu ZRS²⁹⁷ se počítalo s uveřejňováním pouze písemných smluv. Uplatňovala se zásada neformálního právního jednání, dle které si každý má právo zvolit pro právní jednání libovolnou formu, není-li ve volbě formy omezen ujednáním nebo zákonem.²⁹⁸ Důvodová zpráva k původnímu návrhu ZRS toto odůvodňuje tím, že „*znak formy smlouvy vyjímá z legální definice povinně uveřejňovaných smluv ty smlouvy, které nemají písemnou formu. Podmínka písemné formy smlouvy má i svůj praktický význam, když nevytváří zbytečnou administrativní zátěž v podobě formalizování smluv v situacích, kde to současná právní úprava ani nevyžaduje (z povahy věci vyplývá, že uveřejnit je možné jen písemnou smlouvu). Především jednoduché rutinní*

²⁹⁷ Návrh poslanců Jana Farského, Andreje Babiše, Pavla Bělobrádka a dalších na vydání zákona o Registru smluv a o změně zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů ve znění sněmovního tisku č. 42/0. Dostupné z: <http://www.psp.cz/doc/00/09/00/00090035.pdf>. (dále jen „původní návrh ZRS“)

²⁹⁸ § 559 NOZ

smlouvy při obstarávání běžných provozních záležitostí jsou uzavírány ústně a není nutné ani praktické je formalizovat do písemné podoby a zveřejňovat (jde zejména o kupní smlouvy při prodeji zboží v obchodě apod.). To platí i v případě, kdy je ústně (či telefonicky) uzavřená smlouva dodatečně potvrzena písemnou objednávkou, dodání zboží je doprovázeno písemnou fakturou apod. Rozhodující je vždy forma uzavření smlouvy, nikoli forma dalších úkonů, které na smlouvu navazují.“²⁹⁹

Avšak schválené znění ZRS stanovilo v § 8 odst. 2 ZRS, že smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv musejí mít písemnou podobu. Na druhou stranu oproti původnímu návrhu ZRS se povinnost uveřejnění v registru smluv nevztahuje na faktury a objednávky.

Na základě novely ZRS došlo k doplnění § 8 odst. 2 ZRS o možnost uzavřít smlouvu, jež podléhá povinnosti uveřejnění v registru smluv, i jiným způsobem než písemně, pokud tento způsob umožňuje uveřejnění smlouvy prostřednictvím registru smluv. Touto úpravou došlo k zásadní liberalizaci, co se týče požadavku na formu smlouvy uveřejňované v registru smluv. Nejen, že samotná smlouva nemusí mít písemnou formu, ale ani jednotlivá právní jednání. Smlouva může mít podobu písemnou, ústní či konkludentní, postačí pouze, aby obsah smlouvy byl zaznamenán v textové podobě.

Tento postup se uplatní zejména u objednávek (návrh smlouvy), kdy protistrana v praxi často návrh smlouvy akceptuje ústně či faktickým plněním. Před novelou ZRS musela být, jak objednávka, tak i její přijetí v písemné formě. Nyní postačuje pouze zveřejnit v registru smluv objednávku, pokud takováto objednávka představuje celý obsah smlouvy.

8.2.2 Náležitosti písemné formy smlouvy

Aby bylo právní jednání učiněné v písemné podobě platné, vyžaduje se podpis jednající osoby. Tento podpis může být nahrazen mechanickými prostředky, pokud je to v daném případě obvyklé.³⁰⁰

S ohledem na výše uvedené lze vyvodit dvě podmínky, které musí být splněny současně, aby došlo k naplnění písemné formy právního jednání. První

²⁹⁹ Návrh poslanců Jana Farského, Andreje Babiše, Pavla Bělobrádka a dalších na vydání zákona o Registru smluv a o změně zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů ve znění sněmovního tisku č. 42/0. Dostupné z: <http://www.psp.cz/doc/00/09/00/00090035.pdf>.

³⁰⁰ § 561 odst. 1 NOZ

podmínkou je, že právní jednání musí být písemné, tj. právní jednání musí být zachyceno písemně na hmotném nosiči, nejčastěji se bude jednat o papír.

Druhou podmínkou je, aby právní jednání bylo podepsáno jednajícími osobami. Podpisem lze rozumět uvedení jména a příjmení na konci textu právního jednání. Nečitelnost podpisu nemá vliv na platnost podpisu. Jako podpis může být taktéž použit pseudonym za předpokladu, že se jedná o známý pseudonym, který umožňuje určení jednající osoby. Musí se jednat o podpis vlastnoruční bez ohledu na to, zda je i celé právní jednání učiněno vlastnoručně, či např. sepsáno v textovém editoru.³⁰¹ Podpis jednající osoby může být nahrazen mechanickým prostředkem, tj. podpis může být nahrazen razítkem, vytištěním na tiskárně, reprodukcí podpisu na tiskopise či faksimile.

Písemná forma je rovněž zachována i v případě právního jednání učiněného elektronickými nebo jinými technickými prostředky umožňujícími zachycení jeho obsahu a určení jednající osoby.³⁰² Toto ustanovení není speciální úpravou k § 561 NOZ, stanovuje pouze podmínky pro to, aby byla zachována písemná forma smlouvy v případě, že právní jednání je učiněno elektronickými nebo jinými technickými prostředky s tím, že podmínka podpisu jednajících osob se uplatňuje i v tomto případě.³⁰³

Aby byla zachována písemná forma právního jednání učiněného elektronickými nebo jinými technickými prostředky, musí být splněny kumulativně tři podmínky. První podmínkou je zachycení obsahu právního jednání elektronickými prostředky tj. internet, mobil nebo jiné technické prostředky např. telefax, druhou podmínkou je možnost určit jednající osoby a třetí podmínkou je podpis jednajících osob. Existují tři druhy elektronických podpisů, a to kvalifikovaný elektronický podpis, uznávaný elektronický podpis a prostý elektronický podpis.³⁰⁴

8.3 Uveřejňování dodatků ke smlouvám podléhajícím uveřejnění v registru smluv

Dle § 8 odst. 3 ZRS byla-li smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, uzavřena přede dnem nabytí

³⁰¹ **LAVICKÝ, P. a kol.** *Občanský zákoník I. obecná část (§1-654). Komentář.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 2020. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-626-5.

³⁰² § 562 NOZ

³⁰³ **LAVICKÝ, P. a kol.** *Občanský zákoník I. obecná část (§1-654). Komentář.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 2025. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-626-5.

³⁰⁴ Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.

účinnosti tohoto zákona a po nabytí účinnosti tohoto zákona byla uzavřena dohoda, kterou se taková smlouva doplňuje, mění, nahrazuje nebo ruší, uveřejní se prostřednictvím registru smluv spolu s touto dohodou i dotčená smlouva.

V případě uzavření dohody, kterou se doplňuje, mění, nahrazuje nebo ruší stávající smlouva, hovoříme o uzavření dodatku ke smlouvě. Tento dodatek je sám o sobě smlouvou.

8.3.1 Uveřejňování dodatků ke smlouvám uzavřeným před 1. 7. 2016

Cílem úpravy obsažené § 8 odst. 3 ZRS je, aby smlouvy, které podléhají povinnosti uveřejnění v registru smluv, byly zveřejněny, přestože byly uzavřeny před nabytím účinnosti ZRS. Avšak zveřejněny musí být pouze takové smlouvy, které doposud platí a smluvní strany mají zájem upravovat jejich obsah formou dodatku.

V případě, že smluvní strany budou chtít uzavřít dodatek ke smlouvě, která byla uzavřena před 1.7.2016, musí určit, zda uzavřená smlouva splňuje znaky smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv, tj. jedná se o soukromoprávní smlouvu, smlouvu o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, jejíž smluvní stranou jsou subjekty definované v § 2 odst. 1 ZRS, a na danou smlouvu nedopadá žádná z výjimek dle § 3 ZRS. Pokud smluvní strany dospějí k názoru, že smlouva, která byla uzavřena před nabytím účinnosti ZRS, by podléhala zveřejnění v registru smluv, kdyby byla uzavřena po nabytí účinnosti ZRS, jsou povinny v případě uzavření dodatku k takovéto smlouvě uveřejnit jak dodatek, tak smlouvu samotnou spolu s jejími metadaty. Zda samotný dodatek naplňuje znaky smlouvy podléhající uveřejnění v registru je v tomto případě bezvýznamné.

V § 5 odst. 1 ZRS je uvedeno, že uveřejněním smlouvy prostřednictvím registru smluv se rozumí vložení elektronického obrazu textového obsahu smlouvy v otevřeném a strojově čitelném formátu a rovněž metadat do registru smluv. Z toho důvodu lze usuzovat, že jak smlouva, tak dodatek k takovéto smlouvě, musí být zveřejněny jako elektronický obraz textového obsahu smlouvy v otevřeném a strojově čitelném formátu. Tento výklad potvrzuje § 8 odst. 3 ZRS, kde je použita legislativní zkratka, uveřejní se prostřednictvím registru smluv spolu s touto dohodou i dotčená smlouva, která odpovídá legislativní zkratce použité v § 5 odst. 1 ZRS.

Sankce v podobě zrušení smlouvy od počátku dle § 7 odst. 1 ZRS se vůči takovéto smlouvě a dodatku k ní neuplatní, a to s ohledem na zákaz pravé retroaktivity.

Pokud smlouva uzavřená před účinností ZRS byla již dodatkována, a to před účinností ZRS, v případě, že bude po účinnosti ZRS uzavřen další dodatek k této smlouvě, je nutné uveřejnit spolu se smlouvou i všechny předchozí dodatky.

Smlouva spolu s dodatky uzavřená před účinností ZRS se uveřejní ve formě jednoho záznamu s více přílohami a metadata záznamu se vyplňují podle aktuálního obsahu smlouvy ve znění všech jejích dodatků.³⁰⁵

8.3.2 Uveřejňování dodatků ke smlouvám uzavřeným po 1. 7. 2016

Uveřejňování dodatků ke smlouvám uzavřeným po účinnosti ZRS je problematické z důvodu neexistence výslovné právní úpravy v ZRS. S ohledem na znění ZRS se přikláním k názoru, že nelze tvrdit, že co platí pro smlouvy uzavřené před účinností ZRS, by mělo bez dalšího platit pro smlouvy uzavřené po účinnosti ZRS. Je pravděpodobné, že kdyby zákonodárce zamýšlel, že se budou zveřejňovat veškeré dodatky ke smlouvám podléhajícím uveřejnění v registru smluv, které byly uzavřeny po účinnosti ZRS, výslovně by tak uvedl.

ZRS nehovoří o možnosti spojovat smlouvy pro účely určení, zda taková smlouva spolu s dodatkem podléhá uveřejnění v registru nebo ne, jako je tomu v případě ZZVZ, a tím pádem neumožňuje sčítání hodnot jednotlivých předmětů plnění. Pokud smlouva nepodléhá uveřejnění v registru smluv z důvodu, že se na ní vztahuje výjimka z uveřejnění dle § 3 odst. 2 písm. i) ZRS, a následně bude uzavřen dodatek, jímž se zvyšuje hodnota plnění smlouvy, nebude smlouva podléhat uveřejnění v registru smluv. Dodatek k takovéto smlouvě bude podléhat uveřejnění v registru smluv, za předpokladu, že sám o sobě bude naplňovat znaky smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv.³⁰⁶

Lze konstatovat, že uveřejňování dodatků ke smlouvám podléhajícím uveřejnění v registru smluv uzavřeným po účinnosti ZRS bude závislé na tom,

³⁰⁵ Metodický návod aplikace zákona o registru smluv (soukromoprávní část) aktualizovaná verze 1.2.2018 [online]. Ministerstvo vnitra. s. 29 [cit. 25.3.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/metodika-k-aplikaci-zakona-o-registru-smluv-soukromopravni-cast.aspx>.

³⁰⁶ BOUDA, P. a kol. *Zákon o registru smluv. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 386 s. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9.

zda se bude jednat o privativní nebo kumulativní novaci uveřejněné smlouvy, anebo zda se bude jednat o pouhé zrušení uveřejněné smlouvy.

Privativní i kumulativní novace jsou dva typy změny obsahu smlouvy.³⁰⁷

Privativní novaci se stávající závazek nahrazuje závazkem novým. Kumulativní novaci se stávající závazek neruší, pouze doplňuje o nový závazek (dva závazky stojí vedle sebe).

Důležitost rozhodnutí, zda se jedná o kumulativní, či privativní novaci ukáží na tomto příkladu. Hodnota předmětu plnění dle smlouvy je 100.000 Kč, smluvní strany dodatkem sníží hodnotu plnění smlouvy o 40.000 Kč. V případě, že se bude jednat o privativní novaci, původní závazek je nahrazen novým závazkem, dodatek podléhá zveřejnění v registru smluv, protože hodnota plnění je 60.000 Kč a na takovýto dodatek se nevztahuje výjimka z uveřejňování dle § 3 odst. 2 ZRS písm. i) ZRS. Pokud by se jednalo o kumulativní novaci, nový závazek stojí vedle stávajícího (obstojí samostatně), dodatek nepodléhá zveřejnění v registru smluv, protože hodnota předmětu plnění dodatku je 40.000 Kč a vztahuje se na něj výjimka dle § 3 odst. 2 ZRS písm. i) ZRS.³⁰⁸

V případě, že není jasné, zda se jedná o privativní či kumulativní novaci, mělo by se na dodatek nahlížet z pohledu registru smluv jako na privativní novaci, tj. dodatek je novou smlouvou, kterou se původní smlouva ruší.³⁰⁹

S tímto názorem je v rozporu Metodický návod k aplikaci zákona o registru smluv, který říká, že dodatek, kterým se zvyšuje nebo snižuje hodnota předmětu smlouvy, se zveřejní v registru smluv.³¹⁰ Tento názor je odůvodněn tím, že dodatek následuje smlouvu zveřejněnou v registru smluv. S ohledem na skutečnost, že v případě kumulativní novace, dodatek k původní smlouvě obstojí samostatně vedle původní smlouvy, přikláním se k výkladovému stanovisku přijatému kolektivem autorů v čele s Petrem Boudou, a to i s ohledem na fakt, že metodický pokyn je nezávazný předpis.

³⁰⁷ § 1902 NOZ

³⁰⁸ **BOUDA, P. a kol.** *Zákon o registru smluv. Komentář.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 384 Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9.

³⁰⁹ **BOUDA, P. a kol.** *Zákon o registru smluv. Komentář.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 384 Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9.

³¹⁰ Metodický návod aplikace zákona o registru smluv (soukromoprávní část) aktualizovaná verze 1.2.2018 [online]. Ministerstvo vnitra. s. 20[cit. 25.3.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/metodika-k-aplikaci-zakona-o-registru-smluv-soukromopravni-cast.aspx>.

V případě, že nebude zveřejněn dodatek podléhající zveřejnění v registru smluv, ať už se jedná o novaci privativní či kumulativní, tento dodatek nenabude účinnosti a po uplynutí lhůty dle § 7 odst. 1 ZRS bude zrušen od počátku.

Pokud dojde ke zrušení smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv bez náhrady,³¹¹ dohoda o zrušení smlouvy se musí zveřejnit v registru smluv.³¹² V případě, že tato dohoda nebude zveřejněna v registru smluv ve lhůtě tří měsíců od jejího uzavření, bude dle § 7 odst. 1 ZRS zrušena od počátku.

Obdobný postup jako u smluv uzavřených po 1.7.2016, zveřejněných v registru smluv, se použije v případě smluv uzavřených po 1.7.2016, které nejsou zveřejněny v registru smluv, avšak jejich dodatky podléhají zveřejnění v registru smluv, tj. posoudí se, zda dodatky samostatně podléhají uveřejnění v registru smluv.

8.3.3 Nepřímá ujednání a jejich zveřejnění v registru smluv, změna nepřímých ujednání

Obsah smlouvy tvoří jednak ustanovení samotné smlouvy, jednak ustanovení stojící mimo smlouvu za podmínky, že je ve smlouvě na takováto ustanovení odkazováno (nepřímá ujednání). V případě, že obsah smlouvy, podléhající uveřejnění v registru smluv, tvoří nepřímá ujednání, v registru smluv se kromě smlouvy samotné zveřejní i tato nepřímá ujednání. Typickým příkladem nepřímých ujednání jsou obchodní podmínky, rámcové smlouvy a přílohy smluv jako jsou ceníky.

Obchodní podmínky jsou upraveny v § 1751 NOZ. Pojem obchodní podmínky nemá žádnou zákonnou definici. Tento pojem vymezila až odborná veřejnost a judikatura. Obchodní podmínky mají obvykle obecný charakter a jsou používána pro větší počet uzavíraných smluv určitého typu. Obchodní podmínky standardně připravuje jedna ze smluvních stran a to předem, můžou být však vytvořeny i třetí stranou. Obchodní podmínky jsou používány zejména s úmyslem sjednotit právní režim u všech smluv uzavíraných jedním subjektem, s úmyslem vnutit druhé smluvní straně svá pravidla, případně zjednodušit proces sjednávání smluv a vytvoření pravidel, která upravují spravedlivě práva a

³¹¹ § 1981 NOZ

³¹² **BOUDA, P. a kol.** *Zákon o registru smluv. Komentář.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 386. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9.

povinnosti smluvních stran.³¹³ Použije-li se k uzavření smlouvy se slabší stranou nepřímých ujednání (obchodních podmínek), má se za to, že smlouva byla uzavřena adhezním způsobem.³¹⁴ Avšak je možné i sjednat individuální obchodní podmínky, kdy se jedná o nepřímé ujednání, ale nikoliv o adhezní smlouvu. Obchodní podmínky se budou často vyskytovat u adhezních smluv, které jsou za podmínek dle § 3 odst. 2, písm. e) ZRS, vyjmuty z povinnosti uveřejnění v registru smluv a z toho důvodu ani samotné obchodní podmínky nebudou podléhat povinnosti uveřejnění v registru smluv.

Případná změna obchodních podmínek bude nejčastěji prováděna jednostrannou změnou obchodních podmínek, a to za předpokladu, že budou splněny podmínky dle § 1752 NOZ, tj. ve smlouvě je sjednáno, že je smluvní strana oprávněna v daném rozsahu jednostranně měnit obchodní podmínky, sjednán způsob jakým smluvní strana oznámí změnu obchodních podmínek druhé smluvní straně a smlouva obsahuje informaci, že druhá smluvní strana je oprávněna změnu obchodních podmínek odmítnout a smlouvu v případě změn obchodních podmínek vypovědět. Setkala jsem se s názorem, že v takovémto případě nové obchodní podmínky nepodléhají uveřejnění v registru smluv, protože se nejedná o smlouvu, dvoustranné právní jednání, ale o jednostranné právní jednání, které nepodléhá uveřejnění v registru smluv. Avšak dle mého názoru a výkladového stanoviska,³¹⁵ v případě jednostranné změny obchodních podmínek se nejedná o jednostranné právní jednání. Pokud by jednostranná změna obchodních podmínek byla jednostranným právním jednáním, vůle druhé smluvní strany by byla irelevantní, což v tomto případě není. Smluvní strany si již v samotné smlouvě sjednaly způsob změny obchodních podmínek, tj. jednostranným oznámením druhé smluvní straně, kdy druhá smluvní strana může se změnou konkludentně souhlasit, případně nesouhlasit a smlouvu vypovědět. Z toho důvodu se domnívám, že ať již dojde ke změně obchodních podmínek jednostrannou změnou obchodních podmínek dle § 1752 NOZ nebo dohodou, nastává privativní či kumulativní novace, a bude postupováno jako v případě uveřejňování dodatků ke smlouvám uzavřeným po 1. 7. 2016.

³¹³ **HULMÁK, M.** *Občanský zákoník V: závazkové právo: obecná část (§ 1721-2054): komentář.* V Praze: C.H. Beck, 2014. s. 151. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-535-0.

³¹⁴ § 1798 odst. 2 NOZ

³¹⁵ Výkladová stanoviska č. 6 Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti ze dne 19. 4. 2013 ke změně obchodních podmínek dle § 1752 NOZ [online]. *Ministerstvo spravedlnosti ČR* [cit. 1.12.2018]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Stnovisko-06.pdf>

Rámcové smlouvy jsou podle ustálené judikatury nepojmenovaným typem smluv, které nezakládají závazkový vztah, jedná se o jakýsi typ obchodních podmínek, na základě nichž se uzavírají konkrétní (realizační) smlouvy. V případě, že rámcová smlouva sama o sobě nezakládá žádné konkrétní plnění, není třeba ji zveřejňovat v registru smluv. V registru smluv se zveřejní rámcová smlouva až spolu s realizační smlouvou, která konkrétní plnění upravuje. V opačném případě, tj. když rámcová smlouva upravuje konkrétní plnění, není potřeba zveřejňovat v registru smluv realizační smlouvy (objednávky), avšak pokud dojde ke změně takovéto rámcové smlouvy, bude se postupovat obdobně jako v případě změny obchodních podmínek.

Přílohy smluv (ceník, výkres, projektová dokumentace atd.) se zveřejní v registru smluv spolu se smlouvou, která podléhá uveřejnění v registru smluv, za předpokladu, že se na ně nevztahují výjimky z povinnosti uveřejnění dle § 3 ZRS, např. dle § 3 odst. 2 písm. b) ZRS (z povinnosti uveřejnění jsou vyjmuty technické předlohy, návody, výkresy, projektová dokumentace, model, způsob výpočtu jednotkových cen, vzor a výpočet, které jsou typicky včleňovány do různých příloh ke smlouvě). V případě změny příloh bude postupováno obdobně jako v případě změny obchodních podmínek.

8.4 Vztah Registru smluv k uveřejňování smluv dle jiných právních předpisů

Z důvodu nesystematičnosti zákonodárce při schvalování návrhu zákona o registru smluv došlo k situaci, kdy některé smlouvy či informace z nich měly být zveřejněny jednak dle ZRS, jednak dle jiných právních předpisů. V průběhu legislativního procesu přijímání ZRS, zákonodárce nevzal v potaz přípravu či existenci zákonů, jež upravují povinnost uveřejňování smluv či informací z nich. Původní návrh ZRS ve zvláštní části důvodové zprávy k § 10 ZRS předpokládal novelu zákona o veřejných zakázkách,³¹⁶ na základě níž mělo být odstraněno ustanovení, které předpokládá uveřejnění smlouvy na veřejnou zakázku uzavřenou veřejným zadavatelem.³¹⁷ Avšak tato novela § 147a ZVZ nebyla nikdy přijata. Až ZZVZ obsahuje úpravu, podle které se nemusejí smlouvy na veřejné zakázky zveřejňovat, pokud byly uveřejněny dle jiného právního předpisu.

³¹⁶ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVZ“)
³¹⁷ BOUDA, P. a kol. *Zákon o registru smluv. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, 392 s. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9.

S ohledem na další právní předpisy, které obsahují povinnost uveřejnit smlouvu či informace z ní, byla vzniklá situace vyřešena Komplexním pozměňovacím návrhem ZRS,³¹⁸ který v § 8 odst. 4 a 5 ZRS zabránil vzniku duplicitní povinnosti zveřejňování smluv či informací podle dvou právních předpisů. Pokud je smlouva či informace z ní uveřejněna v souladu se ZRS, je tím zároveň splněna povinnost uveřejnit ji či informace z ní podle jiného právního předpisu, to platí obdobně o údajích uveřejňovaných jako metadata podle ZRS.

Obrácená logika však není možná. V případě, že bude smlouva zveřejněna dle zvláštního předpisu, avšak nebude uveřejněna dle ZRS, tato smlouva nenabude účinnosti a v souladu s § 7 odst. 1 ZRS po uplynutí lhůty bude zrušena, a to od počátku.

Zákony, které obsahují povinnost zveřejnit smlouvu či informace z ní jsou zákon o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ), zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (ÚzmRoz), jde-li o smlouvu, která má být zveřejněna podle jeho § 10d, zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (VýzVýv), jde-li o smlouvu, o níž mají být informace veřejně přístupné prostřednictvím informačního systému výzkumu, vývoje a inovací a koncesní zákon³¹⁹ (zrušen k 1. 10. 2016 zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek) jde-li o smlouvu, o níž mají být informace veřejně přístupné prostřednictvím rejstříku koncesních smluv.

Na rozdíl od ZRS je ve výše uvedených předpisech stanovena konkrétní právnická osoba, jež je povinna smlouvu zveřejnit.

8.4.1 Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Dle ustanovení § 8 odst. 4 ZRS uveřejněním smlouvy dle ZRS je splněna povinnost uveřejnit smlouvu dle zákona o veřejných zakázkách.

Povinnost uveřejnit smlouvu na veřejnou zakázku dopadá pouze na veřejné zadavatele. Veřejným zadavatelem je Česká republika (organizační složky státu se považují za samostatné zadavatele), ČNB, státní příspěvková organizace, územní samosprávný celek nebo jeho příspěvková organizace a jiná právnická osoba, pokud byla založena nebo zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, a

³¹⁸ Komplexní pozměňovací návrh ke sněmovnímu tisku 42 poslanců Radka Vondráčka, Jana Chvojky a Jana Bartoška. Dostupné z: <http://www.psp.cz/doc/pdf/00/12/36/00123673.pdf>.

³¹⁹ Zákon č. 139/2006 Sb., koncesní.

jiný veřejný zadavatel ji převážně financuje, může v ní uplatňovat rozhodující vliv nebo jmenuje nebo volí více než polovinu členů v jejím statutárním nebo kontrolním orgánu.³²⁰

Smlouvami na veřejné zakázky se rozumí úplatné smlouvy mezi zadavatelem a dodavatelem, z nichž vyplývá povinnost dodavatele poskytnout dodávky, služby nebo stavební práce. Za zadání veřejné zakázky se nepovažuje uzavření smlouvy, kterou se zakládá pracovněprávní nebo jiný obdobný vztah, nebo smlouvy upravující spolupráci zadavatele při zadávání veřejné zakázky.³²¹

V § 219 ZZVZ je taxativní výčet smluv na veřejné zakázky, které nepodléhají uveřejnění dle ZZVZ.

Veřejný zadavatel uveřejní na svém profilu uzavřenou smlouvu na veřejnou zakázku, jakož i její změny a dodatky, do 15 dní od jejího uzavření nebo od konce každého čtvrtletí v případě veřejných zakázek zadávaných na základě rámcové dohody nebo v dynamickém nákupním systému.³²² Rámcovou dohodou se rozumí dohoda, na základě níž se jeden nebo více zadavatelů a jeden nebo více dodavatelů ujednávají rámcové podmínky týkající se zejména ceny nebo jiných podmínek plnění veřejné zakázky, které jsou závazné po dobu trvání rámcové dohody.³²³

Na rozdíl od rámcových smluv podle NOZ, které ve skutečnosti nejsou smlouvami, jsou rámcové dohody dle ZZVZ,³²⁴ smlouvami zcela jistě, a proto na ně dopadá jiný režim uveřejňování v registru smluv, než na rámcové smlouvy podle NOZ. Rámcové smlouvy dle NOZ jsou uveřejňovány v registru smluv jako obchodní podmínky a rámcové dohody dle ZZVZ jako samostatné smlouvy.³²⁵

V § 8 odst. 4 ZRS je stanoveno, pokud je smlouva, která má být zveřejněna dle zákona o veřejných zakázkách, zveřejněna v ZRS, je tím splněna povinnost uveřejnit ji dle zákona o veřejných zakázkách. Pro výklad tohoto ustanovení je nezbytné vyložit část ustanovení, odkazující na zákon o veřejných zakázkách.

³²⁰ § 4 odst. 1 ZZVZ

³²¹ § 2 odst. 1 ZZVZ

³²² § 219 odst. 1 ZZVZ

³²³ § 131 odst. 1 ZZVZ

³²⁴ § 131

³²⁵ **BOUDA, P.** a kol. *Zákon o registru smluv. Komentář.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, 397 s. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-626-5.

Nejprve si musíme položit otázku, zda je v § 8 odst. 4 ZRS použit odkaz statický, či dynamický. Pokud by se jednalo o odkaz statický, ustanovení § 8 odst. 4 ZRS by odkazoval pouze na ZVZ, v případě odkazu dynamického by ZRS odkazoval nejen na ZVZ, ale zároveň na ZZVZ, kterým je ZVZ rušen a nahrazován.

Argumenty podporující názor, že v ustanovení § 8 odst. 4 ZRS je použit statický odkaz, jsou zejména tyto. Původní návrh ZRS již počítal s novelizací ZVZ, v § 8 odst. 4 ZRS je přímo odkazováno na ZVZ, v té době však byl již projednáván ZZVZ, kdyby zákonodárce měl zájem na něj odkázat, výslovně by tak uvedl, ZVZ postrádá obdobné ustanovení jako je v NOZ³²⁶, které stanovuje, že v případě, že jiný právní předpis odkazuje na ustanovení, jež je NOZ rušeno, použije se odpovídající ustanovení NOZ a poslední argument je, že v případě, že by šlo o dynamický odkaz, došlo by ke kolizi ustanovení § 8 odst. 4 ZRS a § 219 odst. 1 ZZVZ, protože ZVZ vztah k ZRS řeší samostatně.

Argumenty podporující názor, že v § 8 odst. 4 ZRS je použit dynamický odkaz, jsou zejména tyto: ZVZ upravuje problematiku veřejných zakázek, z toho důvodu i ZZVZ je zákonem o veřejných zakázkách, odkaz na zákon o veřejných zakázkách nemůže být statický, protože neobsahuje odkaz na číslo právního předpisu ani na jeho znění, v § 3 odst. 2 písm. e) ZRS je taktéž odkazováno na zákon o veřejných zakázkách a není pochyb, že se jedná o odkaz dynamický, § 275 odst. 2 ZZVZ stanovuje, že údaje a informace o veřejných zakázkách, které se týkají řízení zahájených dle ZVZ, budou uveřejněny dle ZZVZ.³²⁷

S ohledem na výše uvedené argumenty se domnívám, že v § 8 odst. 4 ZRS je použit dynamický odkaz a je odkazováno nejen na ZVZ, avšak i na ZZVZ. Čímž však dochází ke kolizi ZRS a ZZVZ. Z ustanovení § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ vyplývá, že veřejný zadavatel nemusí smlouvu uveřejnit na svém profilu do 15 dnů v případě, že smlouvu na veřejnou zakázku uveřejní dle jiného předpisu. Dle ustanovení § 8 odst. 4 ZRS pokud je smlouva na veřejnou zakázku zveřejněna v souladu se ZRS, je tím splněna povinnost uveřejnit smlouvu na veřejnou zakázku dle ZZVZ. Smlouva dle § 5 odst. 2 ZRS musí být uveřejněna bezodkladně, nejpozději však do 30 dnů od jejího uzavření.

³²⁶ § 3029 NOZ

³²⁷ **PROKEŠ, M.** *Zákon o registru smluv - online komentář* [online]. Praha: C. H. Beck, 2016. [cit. 20.3.2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgzpw62zvl4ys443cl4zdamjvl4ztime7obtdq>.

Uchýlím se proto k použití výkladového pravidla, *lex posterior generalis non derogat legi priori specialit*, nebo-li pozdější obecný zákon neruší speciální ustanovení zákona dřívějšího. Z čehož lze vyvodit, že ustanovení § 8 odst. 4 ZRS jako speciální předpis má aplikační přednost před ustanovením § 219 ZZVZ jakožto obecným předpisem, který řeší uveřejňování smluv ve vztahu k jiným právním předpisům, oproti tomu ZRS, řeší následky uveřejnění smlouvy dle ZRS na uveřejňovací povinnost dle ZZVZ, jedná se tedy o speciální úpravu.

Z toho důvodu se přikláním k výkladu, že veřejný zadavatel musí smlouvu na veřejnou zakázku zveřejnit v registru smluv do 30 dnů od jejího uzavření. Tento výklad sdílí taktéž Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo vnitra a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, jež vydaly společné stanovisko k problematice vztahu povinnosti uveřejnit smlouvu na veřejnou zakázku podle ZZVZ a podle ZRS. K problematice rozdílné lhůty uveřejnění smlouvy v ZZVZ a ZRS se staví takto: „*Výjimka z povinnosti uveřejnit smlouvu uvedená v § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ je formulována tak, že povinnost neplatí pro smlouvy uveřejněné podle jiného předpisu. Této výjimce lze tedy rozumět tak, že je-li smlouva uveřejněna v souladu s jiným právním předpisem, není nutné ji uveřejňovat na profilu zadavatele. Podle tohoto zvláštního předpisu by se také měla posuzovat lhůta k uveřejnění smlouvy. Smlouva, která byla zaslána správci registru smluv k uveřejnění nejpozději 30. den po jejím uzavření, tak byla zaslána k uveřejnění v souladu s lhůtami stanovenými zákonem o registru smluv, tedy ve lhůtách podle jiného právního předpisu a vztahuje se na ni výjimka podle § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ*“³²⁸

8.4.2 Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Dle ustanovení § 8 odst. 5, písm. a) ZRS uveřejněním smlouvy dle ZRS je splněna povinnost uveřejnit smlouvu dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, jde-li o smlouvu, která má být zveřejněna podle jeho § 10d.

³²⁸ Společné stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva vnitra a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k problematice vztahu povinnosti uveřejnit smlouvu na veřejnou zakázku podle zákona o zadávání veřejných zakázek a povinnosti uveřejnit smlouvu podle zákona o registru smluv. Portal-vz.cz[online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, © 2012 [cit. 3.2.2018]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/getmedia/3a08b384-a29e-4e83-8ca0-4aa1d76f85ca/Spolecne-stanovisko-MMR-MV-UOHS-k-problematice-uverejnovani-smluv-opravicky.pdf>.

Povinnost uveřejňovat smlouvy o poskytnutí dotace či návratné finanční výpomoci upravená v § 10d ÚzmRoz je poměrně nová.³²⁹ Dle § 10d ÚzmRoz poskytovatel zveřejní veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, jakož i její dodatky na své úřední desce způsobem umožňujícím dálkový přístup do 30 dnů ode dne uzavření smlouvy nebo jejího dodatku. Veřejnoprávní smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci do výše 50.000 Kč se nezveřejňuje. Pokud uzavřením dodatku k veřejnoprávní smlouvě bude dotace nebo návratná finanční výpomoc zvýšena nad částku 50.000 Kč, poskytovatel zveřejní veřejnoprávní smlouvu a její dodatek na své úřední desce způsobem umožňujícím dálkový přístup do 30 dnů ode dne uzavření dodatku. Veřejnoprávní smlouva včetně dodatků musí být zveřejněna nejméně po dobu 3 let ode dne zveřejnění.

Poskytovatelem se rozumí územní samosprávný celek, městská část hlavního města Prahy, svaz obcí nebo Regionální rada regionu soudržnosti.³³⁰ (dále jen „Poskytovatel dle ÚzmRoz“)

Dotací se rozumí peněžní prostředky poskytnuté z rozpočtu Poskytovatele dle ÚzmRoz právnické nebo fyzické osobě na stanovený účel, s výjimkou příspěvku podle § 28 odst. 4 a § 31 odst. 1 písm. b).³³¹ (dále jen „Dotace dle ÚzmRoz“)

Návratnou finanční výpomocí se rozumí peněžní prostředky poskytnuté bezúročně z rozpočtu Poskytovatele dle ÚzmRoz právnické nebo fyzické osobě na stanovený účel, které je jejich příjemce povinen vrátit do rozpočtu poskytovatele ve stanovené lhůtě.³³² (dále jen „Návratná finanční výpomoc dle ÚzmRoz“)

Smlouvy o dotacích a návratných finančních výpomocích budou zveřejňovány dle ZRS, vyjma smluv, kdy smluvní stranou je obec vykonávající jinou než rozšířenou působnost, příspěvková organizace takové obce či právnická osoba, v níž má taková obec sama nebo s dalšími takovými obcemi většinovou účast podle § 3 odst. 2 písm. l) ZRS.

Smlouvy o dotacích a návratných finančních výpomocích se dělí na tři typy, a to podle jejich účelu (na smlouvy, jejichž účel je určený poskytovatelem

³²⁹ Tato povinnost byla zavedena zákonem č. 24/2015 Sb., s účinností od 1. 7. 2015, který novelizoval zákon ÚzmRoz.

³³⁰ § 10a odst. 1 písm. a) ÚzmRoz

³³¹ § 10a odst. 1 písm. b) ÚzmRoz

³³² § 10a odst. 1 písm. c) ÚzmRoz

dotace v programu dle 10c ÚzmRoz, na smlouvy, jejichž účel je stanovený zvláštním právním předpisem a smlouvy, které mají jiný účel určený žadatelem v žádosti).³³³

Z tohoto rozdělení plyne, že se ustanovení § 10d ÚzmRoz uplatní nejen na smlouvy o poskytnutí dotace či návratné finanční výpomoci upravené v ÚzmRoz, ale taktéž na veřejnoprávní smlouvy podle jiných právních předpisů, jimiž je poskytována Dotace dle ÚzmRoz či Návratná finanční výpomoc dle ÚzmRoz a zároveň je poskytovatelem Poskytovatel dle ÚzmRoz. Tímto typem smluv jsou například smlouvy na poskytnutí dotace dle školského zákona³³⁴ či zákona o sociálních službách.³³⁵ Dle výkladového stanoviska Ministerstva financí³³⁶ tímto typem smluv jsou taktéž smlouvy o dotacích poskytovaných podle zákona o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením³³⁷. S tímto stanoviskem Ministerstva financí nesouhlasí kolektiv autorů v čele s Petrem Boudou, neboť se jedná o dotace ze státního rozpočtu, nikoli o Dotace dle ÚzmRoz.³³⁸

Od smluv na dotaci a návratnou finanční výpomoci je nutné odlišit smlouvy, kterými Poskytovatelé dle ÚzmRoz nakládají s prostředky z veřejných rozpočtů, jedná se zejména o smlouvy darovací³³⁹ a smlouvy o poskytnutí zápůjčky.³⁴⁰ Takovéto smlouvy nejsou veřejnoprávními smlouvami a jejich předmětem není dotace, ani návratná finanční výpomoc, což je podstatné z hlediska jejich uveřejňování.³⁴¹

³³³ Stanovisko Ministerstva financí k některým dotazům územních samosprávných celků k novele zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zpracované ve spolupráci s Ministerstvem vnitra. Ministerstvo financí [online]. [cit.24.2.2018]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Oznamení_2015-06-15_Stanovisko-MF-k-nekterym-dotazum-USC-k-novele-zakona-c-2502000-Sb.pdf.

³³⁴ Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon.

³³⁵ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

³³⁶ Stanovisko Ministerstva financí k některým dotazům územních samosprávných celků k novele zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zpracované ve spolupráci s Ministerstvem vnitra. Ministerstvo financí [online]. Ministerstvo financí ČR, © 2005-2013 [cit.24.2.2018]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Oznamení_2015-06-15_Stanovisko-MF-k-nekterym-dotazum-USC-k-novele-zakona-c-2502000-Sb.pdf.

³³⁷ Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením.

³³⁸ Stanovisko Ministerstva financí k některým dotazům územních samosprávných celků k novele zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zpracované ve spolupráci s Ministerstvem vnitra. Ministerstvo financí [online]. Ministerstvo financí ČR, © 2005-2013 [cit.24.2.2018]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Oznamení_2015-06-15_Stanovisko-MF-k-nekterym-dotazum-USC-k-novele-zakona-c-2502000-Sb.pdf

³³⁹ § 2055 NOZ

³⁴⁰ § 2390 NOZ

³⁴¹ **BOUDA, P. a kol.** *Zákon o registru smluv. Komentář. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2016, s. 405. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-626-5.

Smlouva o dotaci či návratné finanční výpomoci musí být uveřejněna dle ÚzmRoz do 30 dní ode dne jejího uzavření, tato lhůta se shoduje s lhůtou pro uveřejnění dle ZRS. V případě neuveřejnění smlouvy postupem dle § 10d odst. 1 a 2 ÚzmRoz hrozí Poskytovateli dle ÚzmRoz pokuta až do výše 1.000.000 Kč.³⁴²

V § 10d odst. 1 a 2 ÚzmRoz je stanoveno, že smlouva musí být zveřejněna do 30 dní ode dne jejího uzavření. To znamená, že smluvní strany takovouto smlouvu musí zveřejnit v zákonem stanovené lhůtě i přesto, že se dohodly smlouvu zveřejnit dle ZRS. V § 8 odst. 5 písm. a) ZRS je pouze stanoveno, že zveřejněním smlouvy dle ZRS, je splněna povinnost uveřejnit smlouvu podle jiného právního předpisu. Uveřejnění smlouvy v registru smluv nezbavuje smluvní strany povinnosti učinit tak ve lhůtě stanovené ÚzmRoz. Marným uplynutím této lhůty není smlouva zveřejněna v souladu s § 10d odst. 1 a 2 ÚzmRoz bez ohledu na to, že byla následně uveřejněna v registru smluv.³⁴³

8.4.3 Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

Dle ustanovení § 8 odst. 5, písm. b) ZRS uveřejněním smlouvy dle ZRS je splněna povinnost uveřejnit informace dle zákona o podpoře výzkumu, experimentálním vývoji a inovací, jde-li o smlouvu, o níž mají být informace veřejně přístupné prostřednictvím informačního systému výzkumu, vývoje a inovací.

Informační systém výzkumu, vývoje a inovací je informačním systémem veřejné správy, který zajišťuje shromažďování, zpracování, poskytování a využívání údajů o výzkumu, vývoji a inovacích podporovaných z veřejných prostředků, jakož i dalších údajů za podmínek stanovených VýzVýv. Cílem informačního systému výzkumu, vývoje a inovací je informovat veřejnost o projektech podporovaných z veřejných prostředků a jejich výsledcích a umožnit, tak veřejnosti kontrolu využívání veřejných prostředků. Informační systém výzkumu, vývoje a inovací má čtyři vzájemně provázané části, kterými jsou centrální evidence projektů, centrální evidence aktivit výzkumu, vývoje a inovací, rejstřík informací o výsledcích a evidence veřejných soutěží ve

³⁴² § 22a odst. 1 písm. c) a odst. 5 ÚzmRoz

³⁴³ BOUDA, P. a kol. *Zákon o registru smluv. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 406. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-626-5.

výzkumu, vývoji a inovacích.³⁴⁴ V informačním systému výzkumu, vývoje a inovací nejsou uveřejňovány samotné smlouvy, pouze údaje v nich obsažené, popřípadě další údaje týkající se projektů a jejich výsledků.³⁴⁵

VýzVýv upravuje jeden typ smluv, které budou obvykle podléhat uveřejnění v registru smluv. Jedná se o smlouvy o poskytnutí podpory.³⁴⁶

Smlouvou o poskytnutí podpory se rozumí smlouva, kterou uzavírá organizační složka státu nebo územní samosprávný celek³⁴⁷ jako poskytovatel podpory (dále jen „poskytovatel“) na straně jedné s organizační složkou státu nebo organizační složkou ministerstva obrany či vnitra, pokud se zabývá výzkumem a vývojem, anebo právnickou či fyzickou osobou, která se uchází o poskytnutí podpory jako příjemcem podpory³⁴⁸ na straně druhé, jejímž předmětem je poskytnutí podpory na řešení vybraného projektu.

Před novelou VýzVýv³⁴⁹ existoval druhý typ smluv, a to smlouvy o využití výsledků. Povinnost uzavírat smlouvy o využití výsledku dle § 11 VýzVýv byla ze zákona odstraněna z důvodu nadbytečnosti, současně však došlo k novelizaci § 16 VýzVýv, ve kterém je upravena ochrana výsledků.

Provozovatel³⁵⁰ zařadí do informačního systému výzkumu, vývoje a inovací údaje předložené poskytovatelem, které splňují náležitosti stanovené VýzVýv, a oznámí tuto skutečnost poskytovateli ve lhůtě 10 kalendářních dnů od doručení údajů o veřejných soutěžích ve výzkumu, vývoji a inovacích, do 60 kalendářních dnů od doručení údajů o výsledcích projektů a o výsledcích výzkumných organizací.³⁵¹

Z výše uvedeného vyplývá, že lhůta pro uveřejnění údajů dle VýzVýv, jakož i její počátek, je odlišná od lhůty dle ZRS. Dle mého názoru obdobně jako v případě smluv dle ÚzmRoz uveřejněním smlouvy v registru smluv ve lhůtě dle ZRS, nedojde ke splnění povinnosti poskytovatele předložit provozovateli údaje pro zařazení do informačního systému výzkumu, vývoje a inovací dle VýzVýv.

³⁴⁴ § 30 odst. 1 VýzVýv

³⁴⁵ § 30 odst. 2 VýzVýv

³⁴⁶ § 9 VýzVýv

³⁴⁷ § 2 odst. 2 písm. a) VýzVýv

³⁴⁸ § 2 odst. 2 písm. c) VýzVýv

³⁴⁹ Zákon č. 194/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů

³⁵⁰ Rada pro výzkum, vývoj a inovace dle čl. 2 odst. 1 písm. h) Statutu Rady pro výzkum, vývoj a inovace, schváleného usnesením vlády České republiky ze dne 30. listopadu 2009 č. 1457, ve znění usnesení vlády ze dne 18. dubna 2012 č. 286, ve znění usnesení vlády ze dne 8. dubna 2015 č. 252

³⁵¹ § 31 odst. 8 písm. a) VýzVýv

Avšak oproti ÚzmRozv VýzVýv není stanovena sankce za nepředložení údajů provozovateli pro zařazení do informačního systému výzkumu, vývoje a inovací dle VýzVýv.

8.4.5 Zákon č. 139/2006 Sb., koncesní (zrušen k 1. 10. 2016 zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek)

Dle ustanovení § 8 odst. 5, písm. c) ZRS uveřejněním smlouvy dle ZRS je splněna povinnost uveřejnit smlouvu dle koncesního zákona, jde-li o smlouvu, o níž mají být informace veřejně přístupné prostřednictvím rejstříku koncesních smluv. S ohledem na skutečnost, že koncesní zákon³⁵² byl zrušen k 1. 10. 2016

Koncese jsou zvláštním druhem veřejných zakázek, který však oproti „klasickým“ veřejným zakázkám vykazují určité specifické rysy.

„Za první podstatnou odlišnost lze považovat odlišný způsob protiplnění, které je poskytováno koncesionáři za jím realizovanou službu či dílo. Zatímco v případě veřejné zakázky jde o běžný nákup zboží, služeb či stavebních prací, kdy smluvní partner za plnění provedené na základě smlouvy uzavřené se zadavatelem obdrží od zadavatele určité (typicky peněžité) protiplnění, v případě koncesí je plnění ze strany koncesionáře kompenzováno poskytnutím možnosti brát užitky vyplývající z poskytování služeb nebo z využívání provedeného díla, případně lze tuto formu kompenzace kombinovat i s částečnou úplatou ze strany zadavatele. Namísto přímé platby od zadavatele jsou tedy v případě koncesních smluv finanční zdroje k uspokojení nároků koncesionáře vyplývající z poskytování služby či provedení díla získávány v převážné míře z výtěžku provozování určité služby či díla, které jsou předmětem koncesního vztahu.

*Vedle specifické formy protiplnění poskytovaného koncesionáři za jeho činnost je druhým významným znakem koncesní smlouvy, který ji odlišuje od klasické veřejné zakázky to, že podstatnou část rizik spojených s bráním užitků nese koncesionář. Na rozdíl od veřejné zakázky tak riziko neefektivnosti či nízké rentability služby či díla dopadá, alespoň ve finanční rovině, v podstatné míře na koncesionáře. Koncesionář tak nese riziko dostupnosti (tzv. availability risk) i riziko poptávky (tzv. demand risk)“.*³⁵³

Dle § 32 KonZ bylo Ministerstvo pro místní rozvoj povinno zajistit vedení rejstříku koncesních smluv coby součásti informačního systému o

³⁵² Zákon č. 139/2006 Sb., koncesní (dále jen „KonZ“)

³⁵³ KRUTÁK, T. Zákon o koncesních smlouvách a koncesním řízení. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2006, s. 17. ISBN 80-7179-418-X.

veřejných zakázkách podle zákona o veřejných zakázkách, kdy zadavatel byl povinen Ministerstvu pro místní rozvoj předat údaje o koncesních smlouvách. Současná úprava koncesních smluv obsažená v ZZVZ tuto povinnost neobsahuje. Obsahuje pouze povinnost pro zadavatele odeslat oznámení o zahájení koncesního řízení a oznámení o výsledku koncesního řízení.³⁵⁴

Dle mého názoru nelze ustanovení § 8 odst. 5 písm. c) ZRS vykládat tak, že zveřejněním koncesní smlouvy dle ZRS došlo ke splnění povinnosti zadavatele odeslat oznámení o zahájení koncesního řízení a oznámení o výsledku koncesního řízení dle ZZVZ. A to z důvodu, že v ustanovení § 8 odst. 5, písm. c) ZRS hovoří o tom, že zveřejněním smlouvy dle ZRS je splněna povinnost uveřejnit smlouvu dle *koncesního zákona*, jde-li o smlouvu, o níž mají být informace veřejně přístupné prostřednictvím *rejstříku koncesních smluv*. K čemuž však v případě oznámení o zahájení koncesního řízení a oznámení o výsledku koncesního řízení dle ZZVZ nedochází.

Troufám si tvrdit, že jde o pouhou nedbalost zákonodárce, který přestože za účinnosti ZZVZ, novelizoval ZRS, nevzal v potaz, že úprava koncesních smluv obsažená v ZZVZ již neobsahuje povinnost Ministerstva pro místní rozvoj zajistit vedení rejstříku koncesních smluv a povinnost zadavatele předat Ministerstvu pro místní rozvoj údaje o koncesních smlouvách, a ustanovení § 8 odst. 5 písm. c) ZRS měl odstranit. Tento můj názor potvrzuje stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj, které zní: „Vzhledem ke skutečnosti, že vedení rejstříku koncesních smluv již není obsaženo v současné době účinném ZZVZ, nebude MMR přijímat k zápisu formuláře pro zápis do rejstříku koncesních smluv a bude vyžadovat důsledné plnění výše uvedených uveřejňovacích povinností (pozn. Oznámení o zahájení koncesního řízení a Oznámení o výsledku koncesního řízení).“³⁵⁵

8.4.6 Zákon č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání

Na základě Novely ZRS došlo ke zrušení ustanovení § 8 odst. 5 písm. d) ZRS, kdy uveřejněním smlouvy dle ZRS je splněna povinnost uveřejnit smlouvu dle zákona o kolektivním vyjednávání, jde-li o kolektivní smlouvu vyššího

³⁵⁴ V § 181 odst. 1 je stanovena povinnost pro zadavatele odeslat oznámení o zahájení zadávacího řízení k uveřejnění způsobem podle § 212 a § 185 ZZVZ je stanovena povinnost pro zadavatele do 48 dnů od uzavření smlouvy odeslat oznámení o výsledku koncesního řízení k uveřejnění způsobem podle § 212 ZZVZ.

³⁵⁵ Upozornění MMR k uveřejňování informací o koncesním řízení [online]. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*, [cit. 20.3.2018]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Aktuality/Upozorneni-MMR-k-uverejnovani-informaci-o-koncesnim-rizeni>.

stupně, která má být zpřístupněna Ministerstvem práce a sociálních věcí na jeho internetových stránkách; povinnost oznámit uložení takové kolektivní smlouvy ve Sbírce zákonů tím není dotčena. Zároveň došlo novelou k doplnění ustanovení § 3 odst. 2 ZRS o ustanovení písm. m), které zní: Povinnost uveřejnit prostřednictvím registru smluv se nevztahuje na kolektivní smlouvy.

Důvodová zpráva tuto změnu zdůvodňuje tím, že kolektivní smlouvy byly doplněny do výjimek z povinnosti uveřejnění upravených v § 3 odst. 2 ZRS a tím pádem není potřeba řešit duplicitní povinnost uveřejnění kolektivních smluv vyššího stupně. Kolektivní smlouvy vyššího stupně tak budou uveřejňovány již jen podle zákona o kolektivním vyjednávání.³⁵⁶

8.5 Dozor a kontrola územních samosprávných celků

Dle § 8 odst. 6 ZRS plnění povinností dle ZRS nepodléhá kontrole a dozoru vykonávaných podle zákonů o územních samosprávných celcích.

Úprava kontroly a dozoru nad výkonem samostatné působnosti obcí, krajů a hl. města Prahy je obsažena v zákoně o obcích, v zákoně o krajích³⁵⁷ a v zákoně o hlavním městě Praze.³⁵⁸

Dozor v případě obcí, krajů a hl. města Prahy vykonává Ministerstvo vnitra.³⁵⁹ Předmětem dozoru jsou usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu obce, kraje či hlavního města Prahy v samostatné působnosti, které je v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem, nejde-li o obecně závaznou vyhlášku.

V takovém případě Ministerstvo vnitra vyzve obec, kraj či hl. město Prahu ke zjednání nápravy. Nebude-li zjednána náprava do 60 dnů od doručení výzvy, pozastaví Ministerstvo vnitra výkon takového usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu obce, kraje či hl. města Prahy v samostatné působnosti. Výkon usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření je pozastaven dnem doručení rozhodnutí. V rozhodnutí je stanovena přiměřená lhůta ke zjednání nápravy. V případě, že je ve stanovené lhůtě sjednána náprava, Ministerstvo vnitra své rozhodnutí o pozastavení výkonu usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření zruší. Pokud k nápravě nedošlo, Ministerstvo vnitra podá příslušnému soudu

³⁵⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 249/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění zákona č. 298/2016 Sb. s. 8. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=1124&CT1=0>.

³⁵⁷ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (dále jen „ZKr“)

³⁵⁸ Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze (dále jen „ZoMP“)

³⁵⁹ § 124 odst. 1 ZoO, § 82 ZKr a § 107 ZoMP

návrh na zrušení usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu obce, kraje či hl. města Prahy v samostatné působnosti.

Ministerstvo vnitra nevykonává dozor v případě, že usnesení, rozhodnutí či jiné opatření porušuje předpisy občanského, obchodního nebo pracovního práva. Takovýto přezkum jsou oprávněny činit pouze soudy. Taktéž Ministerstvo vnitra nevykonává dozor v případě, že se jedná o dozor nad výkonem samostatné působnosti obcí, krajů či hl. města Prahy dle jiného právního předpisu (např. zákon č. 500/2004 Sb., správní řád).

Kontrolu při výkonu samostatné působnosti obcí, krajů a hl. města Prahy vykonává Ministerstvo vnitra.³⁶⁰ Kontrolu přenesené působnosti v případě krajů a hl. města Prahy vykonávají věcně příslušná ministerstva nebo jiné ústřední správní úřady a v případě obcí krajské úřady v přenesené působnosti. Kontrolou je zjišťováno, zda orgány obcí, krajů a hl. města Prahy při výkonu samostatné či přenesené působnosti dodržují zákony a jiné právní předpisy, s výjimkou právních předpisů občanského, obchodního nebo pracovního práva.

Předmětem kontroly nejsou skutečnosti, které podléhají přezkumu dle jiného právního předpisu, např. zákon o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.³⁶¹

Přezkum hospodaření obcí vykonává krajský úřad či soukromý auditor,³⁶² přezkum hospodaření krajů provádí Ministerstvo financí, Generální finanční ředitelství nebo finanční úřad³⁶³ a přezkum hospodaření hl. města Prahy vykonává Ministerstvo financí anebo soukromý auditor či auditorská společnost.³⁶⁴ Předmětem přezkumu je zejména nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního celku či státním majetkem.

Pro téma registru smluv je podstatné zejména ustanovení § 3 odst. d) PHÚSC, kdy předmět přezkumu se ověřuje z hlediska věcné a formální správnosti dokladů o přezkoumávaných operacích. Z toho plyne, že přezkumu dle PHÚSC, podléhají smlouvy územních samosprávných celků, které jsou zveřejňovány v registru smluv, a to z hlediska jejich platnosti a účinnosti. Pokud by bylo zjištěno, že územní samosprávný celek plnil na smlouvu, která byla zrušena od počátku (z důvodu jejího neuveřejnění v registru smluv), musí učinit

³⁶⁰ § 129 odst. 1 ZoO, § 86 odst. 1 ZKr a § 113 ZoMP

³⁶¹ Zákon č. 420/2004, o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí (dále jen „PHÚSC“)

³⁶² § 4 odst. 1 PHÚSC

³⁶³ § 4 odst. 2 PHÚSC a § 20 odst. 1 ZKr

³⁶⁴ § 4 odst. 1 PHÚSC

nápravu (uzavřít novou smlouvu, která již bude zveřejněna v registru smluv),³⁶⁵ a pokud tak neučiní, hrozí územnímu samosprávnému celku za správní delikt pokuta.³⁶⁶

Z výše uvedeného vyplývá, že zveřejňování smluv v registru smluv, jejichž smluvní stranou je obec, kraj či hl. město Praha, podléhá kontrole dle PHÚSC.

³⁶⁵ § 13 PHÚSC

³⁶⁶ § 14 PHÚSC

9. Účinnost ZRS

Dle § 10 ZRS zákon o registru smluv nabývá účinnosti dne 1. července 2016, s výjimkou ustanovení § 6 a § 7, které nabývají účinnosti dne 1. července 2017. Jedná se o neobvyklou úpravu, tzv. dělenou účinnost, kdy konkrétní ustanovení ZRS mají pozdější účinnost než ZRS jako celek.

V původním návrhu zákona o registru smluv byla účinnost ZRS jako celku stanovena na první den druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů.³⁶⁷ Důvodová zpráva mlčí o důvodech, na základě kterých bylo rozhodnuto, že legisvakanční lhůta bude pouhý měsíc.

Přijaté znění ZRS, které stanovuje dělenou účinnost, vzešlo z Komplexního pozměňovacího návrhu.³⁶⁸ Tato změna byla odůvodněna tím, že povinným subjektům dle ZRS se dává čas, aby se připravily na uplatňování ZRS a z toho důvodu ustanovení vymezující sankci neúčinnosti a zrušení smlouvy při neuveřejnění smlouvy v registru smluv nabývají účinnosti až po jednom roce od nabytí účinnosti ZRS.

Dle ustanovení § 9 se ustanovení § 6 a § 7 použijí poprvé pro smlouvy uzavřené 1. července 2017. Toto ustanovení řeší případy, kdy smlouva byla uzavřena přede dnem nabytí účinnosti ustanovení § 6 a § 7, avšak v den nabytí účinnosti těchto ustanovení ve vztahu k těmto smlouvám ještě neuplynula tříměsíční lhůta stanovená v § 7 odst. 1 ZRS.³⁶⁹

³⁶⁷ Návrh poslanců Jana Farského, Petra Gazdika, Karolíny Peake, Jaroslava Plachého, Radka Johana, Jeronýma Tejce, Vladimíra Konička a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění sněmovního tisku č. 740/0, s. 10. Dostupné z: <http://www.psp.cz/doc/00/08/67/00086705.pdf>.

³⁶⁸ Komplexní pozměňovací návrh ke sněmovnímu tisku 42 poslanců Radka Vondráčka, Jana Chvojky a Jana Bartoška. Dostupné z: <http://www.psp.cz/doc/pdf/00/12/36/00123673.pdf>.

³⁶⁹ Komplexní pozměňovací návrh ke sněmovnímu tisku 42 poslanců Radka Vondráčka, Jana Chvojky a Jana Bartoška. s. 8. Dostupné z: <http://www.psp.cz/doc/pdf/00/12/36/00123673.pdf>.

10. Slovenská právní úprava zveřejňování smluv, objednávek a faktur

Jak již bylo řečeno na začátku mé práce, český zákonodárce se při tvorbě ZRS inspiroval slovenskou právní úpravou. Z toho důvodu považuji za vhodné ve zkratce popsat slovenskou právní úpravu zveřejňování povinně zveřejňovaných smluv, objednávek a faktur, a porovnat nejzásadnější rozdíly mezi českou a slovenskou právní úpravou.

Povinnost zveřejňovat smlouvy, objednávky a faktury na Slovensku upravuje zákon č. 546/2010 Z.z., kterým se doplňuje zákon č. 40/1964 Zb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů a kterým se mění a doplňují některé zákony (dále jen „První novela“). Tímto zákonem došlo k doplnění občanského zákoníku,³⁷⁰ obchodního zákoníku³⁷¹ a zákona o svobodném přístupu k informacím,³⁷² o úpravu týkající se zveřejňování smluv, objednávek a faktur. První novela nabyla platnosti dne 30. prosince 2010 a účinnosti dne 1. ledna 2011. K další úpravě zveřejňování smluv, objednávek a faktur došlo zákonem č. 382/2011 Z. z., kterým se mění a doplňuje zákon č. 211/2000 Z. z., o svobodném přístupu k informacím a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Druhá novela“). Druhá novela nabyla platnosti dne 10. listopadu 2011 a účinnosti dne 1. ledna 2012.³⁷³

První novelou došlo k zavedení povinnosti zveřejňovat smlouvy, jejichž smluvní stranou jsou státní orgány (ministerstva), obce, vyšší územní celky, právnické osoby a fyzické osoby, jimž zákon svěřil pravomoc rozhodovat o právech a povinnostech fyzických osob a právnických osob v oblasti veřejné správy, právnické osoby zřízené zákonem a právnické osoby zřízené státním orgánem (ministerstvem), vyšším územním celkem nebo obcí a právnické osoby založené povinnými subjekty.³⁷⁴ Povinně zveřejňovanou smlouvou se rozumí písemná smlouva, jejíž smluvní stranou je povinný subjekt, která obsahuje informace o nakládání s finančními prostředky z EU, informace o nakládání s majetkem státu, obce, vyššího územního celku, jakož i informace o nakládání s majetkem právnické osoby zřízené zákonem nebo na základě zákona,

³⁷⁰ Zákon č. 40/1964 Zb., občiansky zákonník.

³⁷¹ Zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník.

³⁷² Zákon č. 211/2000 Z. z., o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) (dále jen „SZSPI“)

³⁷³ ŠTEVČEK, M. a kol. *Občiansky zákonník: komentár; I. § 1-450. Komentár.* Praha: C.H. Beck, 2015. 377 s. ISBN 978-80-7400-597-8.

³⁷⁴ § 2 odst. 1 až 3 SZSPI

informace o používání veřejných prostředků a informace jakým způsobem byly získány veřejné prostředky.³⁷⁵ Povinně zveřejňované smlouvy se obecně zveřejňují v Centrálním registru smluv.³⁷⁶ Avšak smlouvy, jejichž smluvní stranou je Národní banka Slovenska, obce, vyšší územní celek, jejich rozpočtové a příspěvkové organizace, právnické osoby, v nichž mají územní samosprávné celky větší než 50 % majetkovou účast, se v Centrálním registru smluv nezveřejňují. Tyto subjekty smlouvy zveřejňují na svém webovém sídle, pokud webové sídlo nemají, tak bezplatně v Obchodním věstníku.³⁷⁷ Zákon webové sídlo definuje jako ucelený soubor webových stránek ve správě jedné povinné osob, kdy každé webové sídlo má minimálně jednu doménu. Webové sídlo je prezentačním komponentem a technologickým rozhraním informačního systému veřejné správy.³⁷⁸ V případě, že povinný subjekt smlouvu nezveřejní do 7 dní od uzavření povinně zveřejňované smlouvy, může podat návrh na zveřejnění v Obchodním věstníku druhá smluvní strana.³⁷⁹ Cílem této úpravy je zajistit ochranu účastníků povinně zveřejňovaných smluv. Účinnost povinně zveřejňované smlouvy nastává následující den po jejím zveřejnění, kdy smluvní strany si mohou domluvit účinnost i pozdější.³⁸⁰ V případě, že povinně zveřejňovaná smlouva nebude zveřejněna do tří měsíců od jejího uzavření, nastává zákonná domněnka, že k uzavření smlouvy nedošlo.³⁸¹ Výjimkou jsou smlouvy, které byly uzavřené za účelem odstranění následků mimořádné události bezprostředně ohrožující život, zdraví, majetek a životní prostředí, a ustanovení smluv, které obsahují informace, které se nezveřejňují dle autorského zákona, tyto smlouvy a informace jsou účinné bez ohledu na to, zda se zveřejní.³⁸² První novelou taktéž došlo k prolomení obchodního tajemství, kdy porušením nebo ohrožením obchodního tajemství není zpřístupnění povinně zveřejňované smlouvy.³⁸³

³⁷⁵ § 5a odst. 1 První novela

³⁷⁶ § 5a odst. 4 První novela

³⁷⁷ § 5a odst. 5 První novela

³⁷⁸ § 2 zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení č. 570/2009 Z. z.

³⁷⁹ § 5a odst. 6 První novela

³⁸⁰ § 47a odst. 1 a 2 První novela

³⁸¹ § 47a odst. 4 První novela

³⁸² § 47a odst. 3 První novela

³⁸³ **HODÁŽ, M.** Zmluva účinná po zverejnení...[online]. *Bulletin slovenskej advokácie*. ISSN 1335-1079. roč. 2011, č. 9 (2011), s. 21. [cit. 20.1.2018]. Dostupné z: www.sak.sk/blox/cms/sk/sak/bulletin/archiv/proxy/list/formular/filter/button/filter/event.

Druhou novelou došlo k doplnění definice povinně zveřejňované smlouvy, kdy povinně zveřejňovanou smlouvou je rovněž smlouva uzavřená právnickou osobou založenou povinným subjektem, v níž má stát či jiný povinný subjekt výlučnou účast (dále v tomto odstavci jen „právnická osoba“), která upravuje nakládání s majetkem právnické osoby. Byl zaveden nový personální a věcný znak povinně zveřejňované smlouvy uzavřené právnickou osobou, kdy se povinně zveřejní smlouva, která upravuje nakládání s majetkem právnické osoby za podmínky, že se nejedná o smlouvu uzavřenou v běžném obchodním styku či druhou smluvní stranou není fyzická osoba, podnikatel. V opačném případě se smlouva nezveřejní, zveřejní se pouze informace o takovéto smlouvě. Důvodem této úpravy je, aby právnické osoby založené povinnými subjekty, nebyly znevýhodněny v rámci hospodářské soutěže.³⁸⁴

První novela obsahovala šest výjimek z povinnosti uveřejňování smluv. Jednalo se o pracovní smlouvy, smlouvy týkající se burzovních obchodů, cenných papírů, smlouvy, které uzavírá Slovenská informační služba a Vojenské zpravodajství, smlouvy, jež mají zabezpečit ochranu a bezpečnost v místech, kde se vykonává vazba a trest odnětí svobody a smlouvy, jimiž se zabezpečují potřeby cizích zastupitelských úřadů na Slovensku.³⁸⁵ Druhou novelou se počet výjimek znatelně rozšířil. Příkladem nové výjimky dle Druhé novely je výjimka, na základě níž nepodléhají povinnosti uveřejnění části zveřejňovaných smluv (technické předlohy, návody, výkresy, ustanovená všeobecných obchodních podmínek apod.), kdy důvodem pro tuto změnu byla velká administrativní zátěž povinných subjektů při zveřejňování smluv technického charakteru.³⁸⁶

Dle První novely a nařízení vlády³⁸⁷ musely povinné subjekty zveřejňovat na svém webovém sídle objednávky a faktury zboží a služeb, jejichž souhrnná hodnota přesáhla 3000 eur, v případě obcí, měst, vyšších územních celků a jimi zřízených rozpočtových a příspěvkových organizací, objednávky a faktury zboží a služeb, jejichž souhrnná hodnota přesáhla 1000 eur. Druhou novelou došlo ke zrušení nařízení vlády,³⁸⁸ které upravovalo výjimky

³⁸⁴ **FALATH, J.** Povinné zverejňovanie zmlúv, objednávok a faktur [online]. *Právne novinky*. s. 11-14[cit. 15.4.2018]. Dostupné z: http://www.havelpartners.cz/images/stories/publikace/legal_news_sk_2011_12.pdf.

³⁸⁵ § 5a odst. 3 První novela

³⁸⁶ § 5 odst. 5 Druhá novela

³⁸⁷ Nariadenie č. 118/2011 Z.z., ktorým sa ustanovuje hodnota objednávok tovarov a služieb a faktúr za tovary a služby, ktoré sa nezverejňujú, Vlády Slovenskej republiky.

³⁸⁸ Nariadenie č. 118/2011 Z.z., ktorým sa ustanovuje hodnota objednávok tovarov a služieb a faktúr za tovary a služby, ktoré sa nezverejňujú, Vlády Slovenskej republiky.

z uveřejnění objednávek a faktur, jejichž hodnota byla nižší než 3000 eur, respektive 1000 eur a k definování údajů, které mají být zveřejněny o objednávkách a fakturách. Povinné subjekty jsou povinny zveřejnit na svém webovém sídle do 10 pracovních dní od vytvoření objednávky údaje o objednateli, a to za předpokladu, že objednávka nesouvisí s povinně zveřejňovanou smlouvou, která nabyla účinnosti. A údaje o faktuře do 30 dní od zaplacení faktury. Tedy nově se nezveřejňují objednávky a faktury, ale pouze informace v nich obsažené. Povinné subjekty nemusí dále zveřejňovat faktury a objednávky, které souvisí se smlouvou, která není povinně zveřejňovanou smlouvou. Informace o objednávkách a fakturách mají být uveřejněny nepřetržitě po dobu pěti let od jejich zveřejnění.³⁸⁹

Na tomto místě bych uvedla šest dle mého názoru nejzásadnějších rozdílů mezi českou a slovenskou úpravou registru smluv. Nejedná se o komplexní výčet veškerých rozdílů s ohledem na skutečnost, že cílem mé práce není komparace české a slovenské úpravy registru smluv.

První rozdíl mezi českou a slovenskou úpravou registru smluv spočívá již v samotné úpravě registru smluv v právním řádu daného státu. V České republice je registr smluv upraven samostatným zákonem, oproti Slovenské republice, kde úprava registru smluv je obsažena ve třech zákonech, a to občanském zákoníku, obchodním zákoníku a zákoně o svobodném přístupu k informacím. Dle mého názoru je vhodnější česká úprava, kdy úprava registru smluv je obsažena v jednom zákoně.

Druhým rozdílem je skutečnost, že v České republice se v registru smluv zveřejňují pouze smlouvy, oproti Slovenské republice, kde se kromě smluv zveřejňují na webovém sídle povinného subjektu rovněž i informace o objednávkách a fakturách. Dle české úpravy se v registru smluv zveřejňují pouze smlouvy, avšak po novele ZRS, není již nutné v případě smluv podléhajících uveřejnění v registru smluv uzavírat písemné smlouvy, ale postačuje, když celý obsah závazku bude vyplývat z uveřejněného dokumentu, tj. postačuje v registru smluv zveřejnit například objednávku a její akceptaci v podobě faktury.

Další rozdíl mezi českou a slovenskou úpravou spočívá v osobě, jež smlouvu zveřejní v registru smluv. Dle české úpravy smlouvu zveřejní v registru

³⁸⁹ **FALATH, J.** Povinné zverejňovanie zmlúv, objednavok a faktur [online]. *Právne novinky*. s. 11-14[cit.15.4.2018]. Dostupné z: http://www.havelpartners.cz/images/stories/publikace/legal_news_sk_2011_12.pdf.

smluv jedna ze smluvních stran povinně zveřejňované smlouvy, dle slovenské úpravy smlouvu zveřejní do 7 dní od uzavření povinně zveřejňované smlouvy povinný subjekt, pokud tak neučiní, může podat návrh na zveřejnění v obchodním rejstříku druhá smluvní strana. V tomto případě považuji za vhodnější slovenskou právní úpravu. Standardně smlouvy v registru smluv uveřejňují povinné subjekty dle ZRS, proto by bylo vhodné jim tuto povinnost výslovně udělit. Nebylo by nutné poté sjednávat smluvní doložky, ve kterých by byla stanovena smluvní strana, která je povinna smlouvu zveřejnit v registru smluv. Více o této problematice v podkapitole 5.1.1 Určení smluvní strany uveřejňující smlouvu v registru smluv.

Čtvrtý a velmi zásadní rozdíl spočívá v místě, kde se povinně uveřejňovaná smlouva zveřejňuje. Dle české právní úpravy se smlouvy podléhající uveřejnění dle ZRS uveřejňují na jednom místě a to v registru smluv. Oproti tomu dle slovenské úpravy se smlouvy, objednávky a faktury zveřejňují v registru smluv nebo na webovém sídle povinného subjektu, pokud webové sídlo povinný subjekt nemá či povinný subjekt smlouvu, objednávku a fakturu ve stanovené lhůtě nezveřejní, zveřejní se v obchodním rejstříku. Opětovně jsem názoru, že česká právní úprava je vhodnější. Cílem registru smluv je usnadnit veřejnosti kontrolu nakládání s veřejnými prostředky. Pokud povinně zveřejňované smlouvy, respektive objednávky a faktury jsou zveřejňovány na několika místech, kontrolu to neusnadňuje, spíše naopak. Může poté docházet k obcházení zákona, kdy malé obce zruší webové sídlo, popřípadě ho změní na neoficiální s cílem vyhnout se povinnosti uveřejňovat své smlouvy, respektive objednávky a faktury na internetu. Takovéto smlouvy, respektive objednávky a faktury následně zašlou do obchodního rejstříku, kde však není smlouva v podobě obrázku a není uvedena její hodnota.³⁹⁰

Pátým rozdílem je stanovení výjimky z uveřejnění pro smlouvy s nižší hodnotou plnění. Dle české úpravy se nezveřejňují smlouvy, jejichž hodnota plnění bez daně z přidané hodnoty je 50 000 Kč a nižší. Žádná takováto výjimka z uveřejnění v aktuální slovenské úpravě není obsažena. Domnívám se, že bez této výjimky dochází ke zbytečnému zatížení povinných subjektů, které musí

³⁹⁰ **TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO.** Ako obchádzať zverejňovanie zmlúv [online]. *Trend.sk* [cit. 15.4.2018]. Dostupné z: <https://blog.etrend.sk/transparencyblog/ako-obchadzat-zverejnovanie-zmluv-2.html>.

zveřejňovat smlouvy, respektive objednávky a faktury s marginální hodnotou předmětu plnění. Českou úpravu považuji za vhodnější.

Posledním šestým rozdílem mezi českou a slovenskou úpravou registru smluv je skutečnost, že smlouvy podléhající uveřejnění dle slovenské úpravy nemohou být uzavřeny na dobu neurčitou. S tímto zněním zásadně nesouhlasím. Dle mého názoru tímto ustanovením dochází k bezdůvodnému zásahu do autonomie vůle smluvních stran smlouvy podléhající zveřejnění.

11. ZRS aktuální dění

11.1 Návrh na zrušení ZRS

Skupina třiceti senátorů podala dne 26. 10. 2017 Ústavnímu soudu návrh na zrušení ZRS jako celku, případně zrušení jednotlivých ustanovení ZRS.³⁹¹

Návrh na zrušení ZRS je odůvodněn tím, že ZRS dochází k porušování práva na svobodu podnikání dle čl. 26 LZPS, zásady autonomie vůle dle čl. 2 odst. 4 Ústava³⁹² a zákazu rektroaktivity.³⁹³ Dále je návrh na zrušení ZRS odůvodněn tím, že ustanovení § 8 odst. 1 ZRS je nevhodné, kdy smlouva, která nebyla zveřejněna v registru smluv, je dle českého práva neplatná, avšak dle zahraničního práva platná. Posledním argumentem pro zrušení ZRS je skutečnost, že povinnými subjekty dle ZRS nemají být národní podniky a obchodní korporace s majetkovou účastí státu.³⁹⁴

S návrhem na zrušení ZRS nesouhlasím a předpokládám, že bude nálezem Ústavního soudu zamítnut pro svou nedůvodnost.

11.2 Návrh novely ZRS

Dne 7. 3. 2018 byl v prvním čtení přijat a přikázán k projednání výborům návrh novely ZSPI a ZRS (dále jen „návrh novely“).³⁹⁵ Většina výborů přerušila projednávání návrhu novely do rozhodnutí Ústavního soudu České republiky.

Návrhem novely dochází k rozšíření okruhu povinných subjektů dle ZSPI o právnické osoby, v nichž je stát, územní samosprávný celek anebo jiný povinný subjekt dle ZSPI většinovým společníkem nebo v nich mohou sami nebo s jinými povinnými subjekty přímo či nepřímo uplatňovat rozhodující vliv.

³⁹¹ § 2 odst. 1 písm. b, písm. k) a písm. n) a § 8 odst. 3 ZRS

³⁹² Smluvní strany nemohou sjednat zpětnou účinnost smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv.

³⁹³ V ustanovení § 8 odst. 3 ZRS je stanovena povinnost zveřejnit v registru smluv jakékoliv dohody, kterými se smlouva, která podléhá uveřejnění v registru smluv a která byla uzavřena před účinností ZRS, mění, nahrazuje nebo ruší.

³⁹⁴ Návrh skupiny senátorů na zrušení zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), sp. zn: Pl. ÚS 32/17.

³⁹⁵ Návrh poslanců Ivana Bartoše, Jakuba Michálka, Radka Holomčika a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění pozdějších předpisů ve znění sněmovního tisku č. 50/0. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=50&CT1=0>.

Tyto právnické osoby již s ohledem na aktuální judikaturu³⁹⁶ nelze podřazovat pod povinné subjekty veřejné instituce dle ZSPI.³⁹⁷

Změna ZSPI se rovněž promítne do ZRS, kdy ustanovení § 2 odst. 1 písm. n) ZRS, dle kterého jsou právnické osoby, v nichž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast povinny zveřejňovat smlouvy v registru smluv, se návrhem novely doplňuje o větu „...anebo rozhodující vliv...“. Posouzení, zda stát či územní samosprávný celek uplatňuje rozhodující vliv, bude vycházet z § 73 a § 74 ZOK.

Návrhem novely dále dochází ke zrušení výjimky dle § 3 odst. 2 písm. h) ZRS.³⁹⁸ Tato výjimka směřuje zejména proti smlouvám uzavíraným společnostmi ČEZ, a. s. Navrhovatelé návrhu novely považují tuto výjimku za nedůvodnou, kdy tato výjimka umožňuje mimo režim zákona i dalším státním a polostátním společnostem nezveřejňovat smlouvy dle ZRS, v případě, že takoveto společnosti účelně vydají dluhopisy obchodované na regulovaném trhu.

Zároveň návrh novely ruší výjimku dle § 3 odst. 2 písm. r) ZRS.³⁹⁹ Důvodem zrušení této výjimky je její nedůvodnost, jakož i užití mnoha neurčitých právních pojmů, které mohou při aplikaci výjimky z uveřejnění způsobovat výkladové problémy.

Poslední změnou, kterou návrh novely přináší je zrušení § 7 odst. 3 ZRS⁴⁰⁰ pro jeho nadbytečnost. Toto ustanovení je přímo vázáno na ustanovení § 3 odst. 1 písm. r), které je však návrhem novely rušeno dle odstavce výše.

³⁹⁶ Nález Ústavního soudu ze dne 20. června 2017 sp. zn. IV. ÚS 1146/16. Dle nálezu ústavního soudu nelze takoveto právnické osoby podřadit pod pojem veřejné instituce, protože toto podřazení ze zákona nevyplyvá. Avšak zákonodárci nic nebrání v tom, aby určitému okruhu osob soukromého práva uveřejňovací povinnost zákonem ve veřejném zájmu stanovil.

³⁹⁷ § 2 odst. 1 ZSPI

³⁹⁸ Povinnost uveřejnit prostřednictvím registru smluv se nevztahuje na smlouvu, jejíž alespoň jednou smluvní stranou je akciová společnost, jejíž cenné papíry byly přijaty k obchodování na regulovaném trhu nebo evropském regulovaném trhu, jde-li o akciovou společnost, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby.

³⁹⁹ Povinnost uveřejnit prostřednictvím registru smluv se nevztahuje na smlouvu uzavřenou právnickou osobou uvedenou v § 2 odst. 1 písm. k) nebo n), která byla založena za účelem uspokojování potřeb majících průmyslovou nebo obchodní povahu nebo za účelem výzkumu, vývoje nebo zkušebnictví, pokud tato smlouva byla uzavřena v běžném obchodním styku v rozsahu předmětu činnosti nebo podnikání uvedené právnické osoby zapsaného ve veřejném rejstříku. To neplatí, jde-li o smlouvu uzavřenou s osobou uvedenou v § 2 odst. 1, která nebyla založena za účelem uspokojování potřeb majících průmyslovou nebo obchodní povahu nebo za účelem výzkumu, vývoje nebo zkušebnictví.

⁴⁰⁰ Odstavec 1 se dále nepoužije, pokud nebyla prostřednictvím registru smluv uveřejněna smlouva, o níž je právnická osoba uvedená v § 2 odst. 1 písm. k) nebo n) v dobré víře, že splňuje podmínky podle § 3 odst. 2 písm. r). Dozví-li se právnická osoba uvedená v § 2 odst. 1 písm. k) nebo n) o tom, že neuveřejnění smlouvy podle věty první není v souladu s tímto

S návrhem novely souhlasím a změny považuji za důvodné.

zákonem, a není-li smlouva uveřejněna prostřednictvím registru smluv do 30 dnů, platí, že je zrušena od počátku.

ZÁVĚR

Cílem této rigorózní práce bylo zanalyzovat problematiku zákona o registru smluv jako celku, kdy se jedná o poměrně nový zákon, který obsahuje několik nejasností, které judikatura ani novelizace ZRS doposud nezhojily, stručný nástin slovenské právní úpravy registru smluv, skromnou komparaci české a slovenské úpravy registru smluv a aktuální dění kolem ZRS.

ZRS do českého právního řádu přináší povinnost státu a veřejných institucí zveřejňovat v registru smluv smlouvy, jejichž jsou smluvní stranou, čímž veřejnosti umožňuje efektivněji kontrolovat hospodaření s veřejnými prostředky. Jak již bylo výše uvedeno, zpracovala jsem problematiku celého ZRS, se zaměřením na ustanovení ZRS, která jsou výkladově nejasná, a teprve praxe, případně judikatura stanoví, jak předmětná ustanovená vykládat.

Jako problematická shledávám následující ustanovení ZRS.

Dle ustanovení § 3 odst. 1 ZRS se v registru smluv neuveřejňují informace, které nelze poskytnout při postupu podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím. Podle mého názoru toto ustanovení nedopadá na metada dle § 5 odst. 5 ZRS. Kdyby tomu tak nebylo, nedávalo by smysl ustanovení § 5 odst. 6 ZRS, dle kterého se v registru nezveřejňují metadata identifikace smluvních stran nebo cena, případně hodnota předmětu smlouvy, jsou-li tato metadata obchodním tajemstvím osoby uvedené v § 2 odst. 1 písm. e), k), l), m) nebo n), a to také tehdy, pokud by obchodním tajemstvím bylo až více takto uveřejněných informací zároveň. Takovéto ustanovení by bylo nadbytečné, protože informace obsažené v metadatach by byly již chráněny § 3 odst. 1 ZRS. Z toho důvodu se domnívám, že metadata obsahující informace, které nelze poskytnout při postupu podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím, budou muset být zveřejněna v registru smluv, pokud nenaplňují znaky výjimky dle § 5 odst. 6 ZRS.

Dále existuje dvojí výklad ustanovení § 7 odst. 2 ZRS, které hovoří o výjimce ze sankce zrušení smlouvy od počátku. Dle jednoho výkladu se tato výjimka uplatní za předpokladu, že je prostřednictvím registru smluv zveřejněna jen část smlouvy nebo v případě, když z důvodu ochrany obchodního tajemství byla vyloučena z uveřejnění metadata postupem podle § 5 odst. 6 ZRS. Dle druhého výkladu se tato výjimka uplatní pouze v jednom případě, a to za předpokladu, že z důvodu ochrany obchodního tajemství byla zveřejněna pouze

část smlouvy nebo byla vyloučena z uveřejnění metadata postupem podle § 5 odst. 6 ZRS. Já se přikláním k prvnímu výkladu, a to ze dvou důvodů. Prvním důvodem je konstrukce ustanovení § 7 odst. 2 ZRS. Pokud by zákonodárce chtěl, výjimku ze sankce zrušení smlouvy od počátku uplatňovat jen v případě, že k neuveřejnění části smlouvy došlo z důvodu ochrany osobních údajů, konstrukt ustanovení by byl jiný. Druhým důvodem je nepřiměřenost sankce zrušení smlouvy od počátku, pokud je v registru smluv zveřejněna část smlouvy, která umožňuje kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky.

Výkladové nejasnosti přináší rovněž ustanovení § 8 odst. 4 a odst. 5 ZRS. Pokud je smlouva či informace z ní uveřejněny v souladu se ZRS, je tím splněna povinnost uveřejnit smlouvu či informace z ní dle jiného právního předpisu. Problém nastává při určení lhůty, ve kterých má být smlouva či informace z ní uveřejněny v registru smluv, aby byla splněna povinnost uveřejnit smlouvu či informace z ní podle jiného právního předpisu.

V případě smlouvy, která podléhá zveřejnění dle ZZVZ, musí dojít k jejímu zveřejnění v registru smluv ve lhůtě dle ZRS, tj. do 30 dní od uzavření smlouvy, nikoliv ve lhůtě dle ZZVZ, tj. do 15 dní od jejího uzavření. A to z následujících důvodů. V ZRS je stanoveno, že zveřejněním smlouvy v registru smluv je splněna povinnost zveřejnit smlouvu dle ZZVZ. Naproti tomu v ZZVZ je stanoveno, že smlouvu uveřejněnou dle jiného právního předpisu není již nutné zveřejňovat dle ZZVZ. Dle výkladového pravidla pozdější obecný zákon neruší speciální ustanovení zákona dřívějšího, ustanovení ZRS jako speciální předpis má aplikační přednost před ustanovením ZZVZ jakožto obecným předpisem, který řeší uveřejňování smluv ve vztahu k jiným právním předpisům, oproti tomu ZRS, řeší následky uveřejnění smlouvy dle ZRS na uveřejňovací povinnost dle ZZVZ, jedná se tedy o speciální úpravu.

V případě smluv či informací z nich, které podléhají zveřejnění dle ÚzmRoz či VýzVýv, musí dojít k jejich zveřejnění v registru smluv ve lhůtě dle ÚzmRoz či VýzVýv. ÚzmRoz ani VýzVýv neobsahuje ustanovení, které říká, že zveřejněním smlouvy dle jiného právního předpisu je splněna povinnost zveřejnit smlouvu či informace z ní dle ÚzmRoz či VýzVýv. Aby byla smlouva či informace z ní zveřejněny v souladu s ÚzmRoz či VýzVýv je nutné, takovouto smlouvu v registru smluv zveřejnit ve lhůtě stanovené ÚzmRoz či VýzVýv.

Za zásadní nedostatek ZRS, který způsobuje výkladové nejasnosti, považuji neexistenci ustanovení, které by jednoznačně upravovalo povinnost zveřejňovat v registru smluv dohody, jimiž se doplňuje, mění, nahrazuje nebo ruší stávající smlouva (dodatek). V ustanovení § 8 odst. 3 ZRS je stanovena povinnost uveřejnit dodatky ke smlouvám, jež byly uzavřeny před účinností ZRS, avšak úprava zveřejňování dodatků ke smlouvám uzavřeným po účinnosti ZRS chybí. Já sama se přikláním k názoru, že kdyby zákonodárce zamýšlel zveřejňování všech dodatků ke smlouvám zveřejněným v registru smluv, výslovně by tak uvedl. Protože tak neučinil, domnívám se, že by se na dodatek mělo nahlížet jako na privativní (stávající závazek se nahrazuje novým závazek) či kumulativní novaci (závazky stojí vedle sebe) stávající smlouvy, kdy dodatek se uveřejní pouze za předpokladu, že sám o sobě splňuje podmínky smlouvy podléhající uveřejnění v registru smluv. Na druhou stranu existují i právní názory, že dodatek následuje smlouvu uveřejněnou v registru smluv a z toho důvodu by se měl vždy uveřejnit v registru smluv.

RESUMÉ

The aim of this rigorous thesis was to analyse the issue of the Contracts Register Act (ARC) as a whole. The ARC is a relatively new law which contains a few ambiguities which haven't been healed both by jurisprudence and ARC novelisation yet. The ARC introduces the obligation of the state and public institution to publish the contracts to which they are party, enabling the public to control more effectively the management of public funds.

In the first chapter of the thesis I define the scope of the ARC and comment on the reasons for its creation, its structure, the rules on which it is exposed, as well as its purpose.

In the second chapter I aim to define the contracts which are subjected to the contracts register publication, i.e. the private contracts, grant agreement contracts and repayable financial assistance contracts, of which at least one of the contracting parties is a liable entity under the ARC Section 2 (1) a) – n), and I also define the obligatory subjects.

In the third chapter of the thesis contains the exceptions from the publication according to the ARC, which are further divided into two types. The first type is represented by the information which is not subjected to the contracts register publication, i.e. information that cannot be provided under a procedure under the rules governing free access to information. In my work, with regard to the scope of the issue of free access to information, I have focused on only two types of information that cannot be provided under the Freedom of Information Act, namely personal data and business secrets. The second type of exceptions to the publication in the contract register are contracts with respect to who is a party to the contract or the subject of performance, except for the exception under ARC Section 3 (2) b) concerning technical documents.

The fourth chapter deals with the contract register as such, together the position of the Ministry of the Interior during the register maintaining.

The fifth chapter I present the process of contracts publication in the register, namely the establishment of the contracting party which is supposed to send the contract to the administrator for publishing; the transfer of the deed to the format requested by the state and the subsequent sending of the contract to the administrator and its publication in the contract register. Also I define the metadata required during the publication (such as the contracting parties

identification, the definition of the subject of the contract, price – unless it is stated in the contract, the value of the contract subject and the date of the contract completion). If the metadata are not filled in, there is a fiction of not publishing a contract according to the CFR and the contract is canceled from the beginning. In addition to the above, this chapter includes an adjustment of the fiction of not publishing the contract in the register of contracts in the event that the contract is not published in accordance with the ARC, the modification of the exception from the publication of the metadata of the identification of the parties and the price in the case of the trade secret of a person according to Section 2 (1) e), k), l), m) or n) ARC, and adjusting the correction of the published contract or its metadata.

In the sixth chapter governs the effectiveness of the contract subject to publication in the register of contracts where such contracts enter into force no earlier than the date of its publication in the register of contracts. Only contracts concluded in extreme urgency or for the purpose of averting or mitigating the harm imminent in the context of a life, health, property or the environment that is imminent, and contracts involving medicinal products or medical devices, shall become effective independently of their publication in the register of contracts.

The seventh chapter regulates the sanction of termination of the contract from the outset and the consequences associated with it, such as the settlement of unjust enrichment in the event that the contract has already been executed, the decision whether or not the present obligation can be adjusted, whether the sanction of cancellation of the contract applies to the contract as a whole, whether the contractual clauses continue to apply, the contractual fine or labor-law liability of the employee and the effect of cancellation of the contract from the outset on the dependent contracts. Furthermore, I am referring to the additional publication of a part of the contract or incorrectly excluded metadata in accordance with Section 5 (6) of the ACR in the register of contracts as well as by the additional publication of the contract if the legal person did not publish the contract in good faith on the grounds that it believed the contract falls under the exemption pursuant to Section 3 (2) r) ACR, within a substitute period. I also discuss the possibility of correcting the metadata of contracting and defining the subject of the contract.

The eighth chapter deals with the international treaty subject to publication under the CFR, it further regulates the form of contracts that the contracts subject to publication in the register of contracts must have, which could have only a written form before the amendment of the ACR of contract subject to publication in the register of contracts, at present any a form allowing the publication of the contract through the register of contracts. In this chapter, I also deal with the publication of supplements, if any, of business terms, both to the contracts concluded before the effective date of the ACR and after its effectiveness. Next, I deal with the relationship of the ACR to other legal regulations which impose the obligation to publish contracts or information from them. These include the Public Procurement Act, the Law on Budgetary Rules of Territorial Budgets, the Act on Supporting Research, Experimental Development and Innovation, the Concession Act and the Collective Bargaining Act. In addition to the above, I refer here to the supervision and control of territorial self-governing units.

The ninth chapter I briefly discuss the effectiveness of the ACR.

In the tenth chapter I outline the form of the contract register in Slovakia and compare the fundamental differences between the Czech and Slovak legal regulations of the contract register supplemented by my subjective opinion, which adjustment is more appropriate.

In the last eleventh chapter I reflect the current events surrounding the ACR, when a group of senators filed a proposal for the abolition of the ACR to the Constitutional Court of the Czech and in the first reading the draft amendment of the ACR was approved.

As I mentioned above, I have dealt with the issue of the whole ACR. I decided to focus on the provisions of the ACR which are unclear in the interpretation and only practice or jurisprudence determines how the provisions in question should be interpreted. This is in particular the provision of Section 3 (1) of the ACR, according to which information that cannot be provided in the procedure under the rules governing free access to information is not disclosed and this provision also applies to the metadata according to Section 5 (5) of the ACR. Furthermore, the question was whether the exception from a sanction under Section 7 (2) of the ACR applies, if the party disclosing the contract in the contract register misrepresents part of the contract, or only when the contracting party publishing the contract in the contract register published a part of the

contract due to a business secret. Furthermore, it established whether the publication of the contract in the register of contracts within the timeframe of the ACR fulfilled the obligation to publish the contract or information according to another legal regulation. And last but not least it comments on the issue of publishing amendments to contracts subject to publication in the register of contracts concluded after the effectiveness of the ACR, which the ACR does not regulate in any way.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

1. **BOUDA, P. a kol.** Zákon o registru smluv. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9.
2. **DĚDIČ, J. a kol.** Obchodní zákoník: komentář. Díl III., 1. vyd. Praha: Polygon, 2002, ISBN: 8072730711.
3. **HAVLAN, P. a kol.** Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi. 1. vyd. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 978-80-7201-899-4.
4. **HULMÁK, M.** Občanský zákoník V: závazkové právo: obecná část (§ 1721-2054): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2014. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-535-0.
5. **HULMÁK, M.** Občanský zákoník VI: závazkové právo: zvláštní část (§ 2055-3014): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2014. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-287-8.
6. **JURČÍK, R.** Zákon o veřejných zakázkách. Komentář. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, Beckovy komentáře. ISBN. 978-80-7400-505-3.
7. **KRUTÁK, T.** Zákon o koncesních smlouvách a koncesním řízení. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2006, ISBN 80-7179-418-X.
8. **LAVICKÝ, P. a kol.** Občanský zákoník I. Obecná část (§1-654). Komentář. 1 vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-626-5.
9. **MELZER, F.** Občanský zákoník: velký komentář. Svazek I, § 1-117. Praha: Leges, 2013. ISBN 978-80-87576-73-1.

Odborné časopisy

1. **BOUDA, P.** Dva rozdílné výklady § 7 zákona o registru smluv. *Právní rozhledy*, Nakladatelství C.H. Beck, 2016, č. 17, s. 599-602. ISSN, 1210-6410.
2. **ELIÁŠ, K.** Znovu o aukcích. *Právní rozhledy*, 1995, č. 3, s. 106-107. ISSN 1210-6410.
3. **HÁLEK, V.** Pojem cena obvyklá po 1. lednu 2014. *Trestněprávní revue*, 2015, č. 4, s. 90. ISSN 1213-5313.

4. **JURČÍK, R.** Registr smluv jako transparentní nástroj v oblasti veřejné správy a veřejných zakázek. *Obchodněprávní revue*, 2016, č. 9, s. 261-264. ISSN 1803-6554.
5. **KORBEL, F., KYNCL, L., MATYSOVÁ, M., BURDA, D.** Sankční následky neuveřejnění smlouvy v registru smluv. *Bulletin advokacie*, 2017, č. 5, s. 32-35. ISSN 1210-6348.
6. **SELUCKÁ, M.** Zákon o registru smluv z pohledu občanského práva. *Právní rozhledy*, Nakladatelství C.H. Beck, 2016, č. 18, s. 631-633. ISSN 1210-6410.
7. **TÉGL, P.** K úpravě dobré víry v úpravě nového občanského zákoníku. *Bulletin Advokacie*. 2011, č. 1-2, s. 42. ISSN 1210-6348.
8. **VÍTEK, M.** Úvod do zákona o registru smluv. *Bulletin advokacie*, 2016, č. 6, s. 26-30. ISSN 1210-6348.

Internetové stránky

1. **BOUDA, P.** Registr smluv – prakticky, část II [online]. *Právní prostor* [cit. 18.7.2018]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/registr-smluv-prakticky-cast-ii>.
2. Důvodová zpráva k zákonu č. 249/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění zákona č. 298/2016 Sb. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=1124&CT1=0>.
3. Důvodová zpráva k zákonu č. 222/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=395&ct1=0>.
4. Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 3. 12. 2001, č. j. 505/2001- Org, kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy. [cit. 16.6.2018]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/data/predpisy/vkr-k-1-1-2014.pdf>.
5. **JEMELKA, L.** Správní řád: komentář. 5. Vydání [online]. *Beck-online* Nakladatelství C. H. Beck [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: <https://www.beck->

online.cz/bo/documentview.seam?documentId=nnptembrgzpwk232ge3tklttmjptembqgrptkmbql5ygmjvhe.

6. **KAMENÍČKOVÁ, V.** Regionální rady regionů soudržnosti [online]. *Deník veřejné správy* [cit. 16.4.2018]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6661630>.
7. Kdo jsme (Ústav pro hospodářskou úpravu lesů) [online]. Ministerstvo zemědělství [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/uhul/kdo-jsme-1>.
8. **KLIMEŠ, D.** ČEZ má namířeno do registru smluv. Na firmu se chystá nečekaná koalice ANO, piráti a starostové [online]. *Centrum.cz* [cit. 18.7.2018]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/cez-ma-namireno-do-registru-smluv-na-firmu-se-chysta-necekan/r~9d5a664217b311e88560ac1f6b220ee8/?redirected=1532802152>.
9. Komplexní pozměňovací návrh ke sněmovnímu tisku 42 poslanců Radka Vondráčka, Jana Chvojky a Jana Bartoška. Dostupné z: <http://www.psp.cz/doc/pdf/00/12/36/00123673.pdf>.
10. **KORBEL, F.** Zákon č. 340/2015 Sb. o Registru smluv – vybrané otázky [online]. *Asociace pro veřejné zakázky*. s. 4. [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: http://www.asociacevz.cz/attachments/article/2177/6_AVZ_2016_FrantisekKorbel.pdf.
11. Metodický návod aplikace zákona o registru smluv (soukromoprávní část) aktualizovaná verze 1.2.2018 [online]. *Ministerstvo vnitra* [cit. 25.3.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/metodika-k-aplikaci-zakona-o-registru-smluv-soukromopravni-cast.aspx>.
12. Metodický návod k aplikaci zákona o registru smluv (květen 2018) [online]. *Ministerstvo vnitra* [cit. 3.7.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/registru-smluv.aspx?q=Y2hudW09OQ%3D%3D>.
13. Návrh poslanců Ivana Bartoše, Jakuba Michálka, Radka Holomčíka a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv),

ve znění pozdějších předpisů ve znění sněmovního tisku č. 50/0.
Dostupné z:

<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=50&CT1=0>.

14. Návrh poslanců Jana Farského, Andreje Babiše, Pavla Bělobrádka a dalších na vydání zákona o Registru smluv a o změně zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů ve znění sněmovního tisku č. 42/0. Dostupné z: <http://www.psp.cz/doc/00/09/00/00090035.pdf>.
15. Návrh poslanců Jana Farského, Petra Gazdika, Karolíny Peake, Jaroslava Plachého, Radka Johna, Jeronýma Tejce, Vladimíra Koníčka a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění sněmovního tisku č. 740/0. Dostupné z: <http://www.psp.cz/doc/00/08/67/00086705.pdf>.
16. Návrh skupiny senátorů na zrušení zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), sp. zn: Pl. ÚS 32/17. Dostupné z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Navrhy/Pl._US_32_17_navrh.pdf.
17. **NEDELKA, M., ČÍŽEK, O.** Opravdu „nejkrásnější“ zákon? [online]. *Epravo.cz* [cit. 18.7.2018]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/opravdu-nejkrasnejsi-zakon-99363.html>.
18. Ochrana osobních údajů v souvislosti se zákonem o registru smluv [online]. *Úřad pro ochranu osobních údajů* [cit. 13.8.2018]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/ochrana-osobnich-udaju-v-souvislosti-se-zaknem-o-registru-smluv/d-20322/p1=1099>.
19. **PROKEŠ, M.** Zákon o registru smluv - online komentář [online]. *Beck-online*, [cit. 28.7.2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document->

view.seam?documentId=nnptembrgzpw62zv14ys443cl4zdamjv14ztime7obtdq.

20. Registr smluv [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit.16.6.2018]. Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz>.
21. Registr smluv. Jak publikovat Smlouvy? [online]. *Ministerstvo vnitra České republiky* [cit.16.6.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>.
22. Registr smluv. Popis aplikačního rozhraní Informačního systému registru smluv [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit.16.6.2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx?q=Y2hudW09Nw%3d%3d>.
23. Společné stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva vnitra a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k problematice vztahu povinnosti uveřejnit smlouvu na veřejnou zakázku podle zákona o zadávání veřejných zakázek a povinnosti uveřejnit smlouvu podle zákona o registru smluv [online]. *Portal-vz.cz* [cit. 3.2.2018]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/getmedia/3a08b384-a29e-4e83-8ca0-4aa1d76f85ca/Spolecne-stanovisko-MMR-MV-UOHS-k-problematice-uverejnovani-smluv-opravicky.pdf>.
24. Stanovisko Ministerstva financí k některým dotazům územních samosprávných celků k novele zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zpracované ve spolupráci s Ministerstvem vnitra [online]. *Ministerstvo financí* [cit.24.2.2018]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Oznamení_2015-06-15_Stanovisko-MF-k-nekterym-dotazum-USC-k-novele-zakona-c-2502000-Sb.pdf.
25. Statut Rady pro výzkum, vývoj a inovace dle čl. 2 odst. 1 písm. h) Statutu Rady pro výzkum, vývoj a inovace, schváleného usnesením vlády České republiky ze dne 30. listopadu 2009 č. 1457, ve znění usnesení vlády ze dne 18. dubna 2012 č. 286, ve znění usnesení vlády ze dne 8. dubna 2015 č. 252. Dostupné z: <https://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=663>.
26. Upozornění MMR k uveřejňování informací o koncesním řízení [online]. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [cit. 20.3.2018]. Dostupné z:

<http://www.portal-vz.cz/cs/Aktuality/Upozorneni-MMR-k-uverejnovani-informaci-o-koncesnim-rizeni>.

27. Veřejný rejstřík a Sbírka listin [online]. Ministerstvo spravedlnosti České republiky. [cit. 10.10.2018]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=87627&typ=PLATNY>.
28. Veřejný rejstřík a Sbírka listin [online]. Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 10.10.2018]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=432491&typ=PLATNY>.
29. **ZUSKA, K.** Mohou být fakulty zadavateli veřejných zakázek? [online]. *HOLEC, ZUSKA & Partneři* [cit. 16.4.2018]. Dostupné z: <http://www.holec-advokati.cz/cs/publikace/aktuality/265>.

Seznam soudních rozhodnutí

1. Rozsudek NSS ze dne 13. 1. 2015, sp. zn. 62 Af 95/2013.
2. Rozsudek NSS ze dne 16. 05. 2013, sp. zn. 7 Afs 38/2013.
3. Rozsudek NSS ze dne 13. 10. 2004, sp. zn. 6 A 83/2001.
4. Rozsudek NS ze dne 30. 6. 2009, sp. zn. 29 Cdo 753/2009.
5. Rozsudek NS ze dne 22. 8. 2007, sp. zn. 28 Cdo 3033/2005.
6. Rozsudek NS ze dne 31. 5. 2016, sp. zn. 29 Cdo 5105/2014.
7. Nález ÚS ze dne 20. června 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16.

Právní předpisy

1. Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR), vyhlášená pod č. 64/1987 Sb., ve znění pozdějších změn.
2. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).
3. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/37/EU ze dne 26. června 2013, kterou se mění směrnice 2003/98/ES o opakovaném použití informací veřejného sektoru.
4. Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky
5. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

6. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
7. Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění pozdějších předpisů.
8. Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.
9. Zákon č. 500/2004 Sb., správní úřad, ve znění pozdějších předpisů.
10. Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.
11. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
12. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
13. Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.
14. Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů.
15. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.
16. Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů.
17. Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.
18. Zákon č. 520/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
19. Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů.
20. Zákon č. 551/1991 Sb., o všeobecné zdravotní pojišťovně ČR, ve znění pozdějších předpisů.
21. Zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.
22. Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů.

23. Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.
24. Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
25. Zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
26. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.
27. Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů.
28. Zákon č. 229/1992 Sb., o komoditní burze, ve znění pozdějších předpisů.
29. Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů.
30. Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.
31. Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
32. Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
33. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
34. Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
35. Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
36. Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.
37. Zákon č. 249/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění zákona č. 298/2016 Sb.
38. Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech, ve znění pozdějších předpisů.
39. Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů
40. Zákon č. 139/2006 Sb., koncesní, ve znění pozdějších předpisů.
41. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů.

42. Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.
43. Zákon č. 420/2004, o přezkouvání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů.
44. Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů.
45. Zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, ve znění ústavního zákona č. 176/2001 Sb., kterým se mění ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
46. Zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů.
47. Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
48. Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
49. Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.
50. Zákon č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech, zemědělských veřejných skladech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
51. Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů.
52. Zákon č. 206/2015 Sb., o pyrotechnických výrobcích a zacházení s nimi a o změně některých zákonů (zákon o pyrotechnice).
53. Zákon č. 61/1988 Sb., České národní rady o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů.
54. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
55. Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

56. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů.
57. Zákon č. 268/2014 Sb., o zdravotnických prostředcích, ve znění pozdějších předpisů.
58. Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění pozdějších předpisů.
59. Zákon č. 139/2006 Sb., koncesním, ve znění pozdějších předpisů.
60. Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.
61. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Zahraniční zdroje

1. **FALATH, J.** Povinné zverejňovanie zmlúv, objednávok a faktur [online]. *Právne novinky*. s. 11-14 [cit.15.4.2018]. Dostupné z: http://www.havelpartners.cz/images/stories/publikace/legal_news_sk_2011_12.pdf.
2. **HODÁZ, M.** Zmluva účinná po zverejnení...[online]. *Bulletin slovenskej advokácie*. ISSN 1335-1079. Roč. 2011, č. 9 (20011), s. 21. [cit. 20. 1. 2018]. Dostupné z: www.sak.sk/blox/cms/sk/sak/bulletin/archiv/proxy/list/formular/filter/button/filter/event.
3. **MUNK, R.** Povinné zverejňovanie zmlúv, objednávok a faktúr podľa novely zákona č. 211/2000 Z.z. O slobodnom prístupe k informáciám [online]. COFOLA 2011 The Conference Proceedings. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5582-7. Dostupné z: https://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2011/files/participace/Munk_Rastislav_5863.pdf.
4. Rozsudku ESD ze dne 27. 2.2003, č. j. C-373/00 Adolf Truley GmbH proti Bestattung Wien GmbH.
5. Rozsudek ESD ze dne 10. 11. 1998, C-360/96 Gemeente Arnhem a Gemeente Rheden vs. BFI Holding Bv.
6. Rozsudek ESD ze dne 22. 5. 2003, č. j. C-18/01 ve věci Arkkitehtuuritoimisto Routa Korhonen Oy, Arkkitehtitoimisto Pentti Toivanen Oy, Rakennuttajatoimisto Vilho Tervomaa proti Varkauden Taitotalo Oy.

7. **ŠTEVČEK, M. a kol.** Občiansky zákonník: komentár; I. § 1-450. Komentar. Praha: C.H. Beck, 2015. s. 377. ISBN 978-80-7400-597-8.
8. TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO. Ako obchádzať zverejňovanie zmlúv [online]. *Trend.sk* [cit. 15.4.2018]. Dostupné z: <https://blog.etrend.sk/transparencymblog/ako-obchadzat-zverejnovanie-zmluv-2.html>.
9. Zákon č. 546/2010 Z.z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.
10. Zákon č. 382/2011 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.
11. Zákon č. 40/1964 Zb., občiansky zákonník.
12. Zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník.
13. Zákon č. 211/2000 Z. z., o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií).
14. Nariadenie č. 118/2011 Z.z., ktorým sa ustanovuje hodnota objednávok tovarov a služieb a faktúr za tovary a služby, ktoré sa nezverejňujú, Vlády Slovenskej republiky.

Údaje obsažené ve smlouvách

Údaj	Anonymizace A/N	Komentář
Obchodní firma	N	Není osobním údajem. Slouží k identifikaci smluvní strany.
Jednající/Zastoupená (platí pro soukromoprávní subjekt)	A	Bez souhlasu chybí právní titul pro zpracování.
Sídlo PO	N	Není osobním údajem.
Sídlo FOP (místo podnikání)	N	Slouží k identifikaci smluvní strany. Právní titul podle čl. 6 odst. 1 písm. c) GDPR.
Bydliště FO	A	U příjemců veřejných prostředků lze dle zákona o svobodném přístupu k informacím uvést obec bydliště (a rok narození). Co je veřejnými prostředky, je stanoveno v zákoně o finanční kontrole a judikaturou.
IČO PO	N	Není osobním údajem. Slouží k identifikaci smluvní strany.
IČO FOP	N	Slouží k identifikaci smluvní strany. Právní titul podle čl. 6 odst. 1 písm. c) GDPR.
DIČ PO	N	Není osobním údajem.
DIČ FPO	A	U fyzické osoby podnikatele rozhodně doporučujeme neuveřejňovat, je tvořeno z RČ.
Číslo účtu PO	N	Není osobním údajem.
Číslo účtu FO nebo FOP	A	Anonymizovat. Jedná se o osobní údaj.
Osoba oprávněná jednat za dodavatele ve věcech smluvních / technických	N/A	U osoby jednající za povinný subjekt (veřejnoprávní subjekt) lze zveřejnit, protože se jedná o informace vypovídající o veřejné či úřední činnosti a zásah do soukromí může být minimální. U zaměstnance dodavatele (soukromoprávního subjektu) k tomu obvykle neexistuje právní titul (v úvahu přichází pouze souhlas).
Telefon	A	Není přípustné publikovat, může vést k poškození práv osoby (stalking, ...), např. mobilní čísla jsou zpravidla neveřejná.
Email	A	Není přípustné publikovat, může vést k poškození práv osoby (spamming, ...), např. emaily jsou zpravidla neveřejné.
Identifikátor datové schránky PO	N	Není osobním údajem.
Identifikátor datové schránky FO nebo FOP	N	Jedná se o otevřená data podle nařízení vlády č. 425/2016 Sb.
Podpis jednajících osob	A	Vždy anonymizováno – obdobně podpisové vzory v OR jsou v neveřejné části (nepublikované).